Regd. No: H/NL 91

ప్రతి 50 పైసలు

శుక్రవారం 6-5-1977

A Home
When you are away
From your house
Homely Meals
Decent Rooms
Best service are our specialities
Don't Mis to stay at-
HOTEL
NAVAYUGA
Phone : 76164
1, Bishop Avenue Road
MADRAS - 600004

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 49 సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 17

FAMOUS
"Bharat" at its best
"Plain" multichannel
for just
Rs. 2050 only
(Taxes & Accessories Extra)
Contact: Ph: 935
A. B. Television
A-9. Aurobindo Nagar
NELLORE.

ఇందిరాగాంధీ | ఆమెను అజ్ఞాతవాసానికి పంపడమా? నాయకత్వం వహించమని కోరడమా?

కాంగ్రెస్‌కు, దేశానికి ఏది మంచిది?

ఇది వ్రాస్తున్న సమయానికి కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష ఎన్నిక జరగలేదు కాని, పోటీ అనివార్యమనే అభిప్రాయం మాత్రం దృఢ గావుంది ఈ పోటీ ఇందిరాగాంధీ, కాసవా వర్గాల మధ్యే నేటికూడా స్పష్ట మైంది. శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ఇందిరాగాంధీ అభ్యర్థి; పశ్చిమబెంగాల్ మాజీ ముఖ్య మంత్రి శ్రీ సిద్ధార్థ శంకర రే కాసవా వర్గం అభ్యర్థి. అలాగా ఇందిరాగాంధీ మంత్రివర్గంలో వుండి, లోక్‌సభకు ఎన్నికైన ఏకైక ఉత్తరదేశీయుడు శ్రీ కరణ్ సింగ్ కూడా అభ్యర్థి నేనూటు వచ్చింది. బ్రహ్మానందరెడ్డి, కరణ్ సింగ్ ఇద్దరూ ఇందిరాగాంధీకి అనుకూలురు. అందువల్ల పోటీలో వీళ్ళిద్దరూ వుండరు; పోటీ జరిగేది వారిలో ఒకరే వుండబోతారు.

ఇక్కడ చర్చించదలచుకున్న సమస్య కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా ఏ వర్గం అభ్యర్థి ఎన్నుకోబడతాడనేది కాదు. కాంగ్రెస్ నేడున్న ముండమోసిన స్థితిలో, మూలా అగా కొట్టుకొనే సిగ్గుమాలినతనం ఏమిటా అనేదే! 'ఇందిరాయే ఇండియా' అని ఇందిరాగాంధీని గూర్చి; శంకరాచార్యుడు, వివేకానందుడని సంజయ్‌గాంధీని గూర్చి మొన్నటివరకు భట్రాజు పొగడ్తం పొగిడిన కారువా ఈనాడు ఇందిరాగాంధీ వ్యతిరేకవర్గ నాయకుడు కావడమేమిటి? అలహాబాదు హైకోర్టు తీర్పు అనంతరం ఇందిరాగాంధీని రాజీనామా చేయనివ్వకుండా, ఎమర్జెన్సీ ప్రవేశపెట్టమని సలహా యిచ్చి, ఆ పత్రాన్ని ఎత్తుకొని ఇందిరాగాంధీకోసారు రాష్ట్రపతివద్దకు పోయి ప్రకటన జారీచేయించి, ఎమర్జెన్సీ పాపాల భైరవులలో ప్రధానుడైన సిద్ధార్థ శంకరరే ఇందిరాగాంధీ వ్యతిరేకవర్గ అభ్యర్థి కావడమేమిటి? ఎన్నికల్లో పరాజయమయ్యేవరకు బుద్ధిమంతులుగా ఇందిరాగాంధీ చెప్పినట్లు విని, ఆపిన గిరి దాటని కాంగ్రెస్ నాయకులు ఈ నాడు పెద్ద పీకలుగా ఆమెకు వ్యతిరేకంగా. ఎమర్జెన్సీకి వ్యతిరేకంగా మాట్లాడడమేమిటి? నగుబాటుగా వుంది!

ఎ. ఐ. సి. సి. సమావేశంలో సిద్ధార్థ శంకరరే వెలిబుచ్చినట్లు ఇందిరాగాంధీయే కాదు, కాంగ్రెస్‌లోని ప్రతిఒక్కరు, పై

—కొరవ 7వ పేజీలో

ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావు రాజీనామా!

కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష ఎన్నిక మనరాష్ట్ర రాజకీయాలను కల్లోలపరచేట్లు వుంది. ఏ. ఐ. సి. సి సమావేశానికి పోయిన శ్రీ వెంగళరావు తాను ముఖ్యమంత్రిత్వానికి రాజీనామా యివ్వబోతున్నట్లు ఢిల్లీలో ప్రకటించారు. వేరొకనాయకుని ఎన్నికకు ఏర్పాట్లు చేసుకోవలసిందిగా ఆయన కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు స్వర్ణసింగ్, పార్లమెంటు కాంగ్రెస్ నాయకుడు శ్రీ చవాన్‌లకు చెప్పారట. కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి శ్రీ అంతులే వెంగళరావుగార్ని కలుసుకొని, రాజీనామా ఆలోచన విరమించుకోమని కోరారని, కాని ఆయన తననిర్ణయంమీద గట్టిగా నిలబడ్డారని ఢిల్లీవార్త. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షతకు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి అభ్యర్థి కావడంపట్ల నిరసనగా వెంగళరావుగారు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లుంది.

బ్రహ్మానందరెడ్డి అభ్యర్థిత్వాన్ని నివారించడానికి, నిరోధించడానికి ఈ బ్రహ్మాస్త్రం ప్రయోగింపబడుతున్నదో; లేక బ్రహ్మానందరెడ్డి అభ్యర్థిత్వం ఖాయమైపోయి నందువల్ల వెంగళరావుగారు తెగింపుగా ఈ నిర్ణయానికొచ్చారో తెలియదు. బ్రహ్మానందరెడ్డి అధ్యక్షత రాజకీయంగా వెంగళరావుకు చావు బ్రతుకుల సమస్య. అందువల్లనే కారువా రాజీనామా అనంతరం బ్రహ్మానందరెడ్డి కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడన్నప్పుడుకూడా వెంగళరావు గట్టిగా వ్యతిరేకించారు; అప్పటికి ఆ గండం గడచిపోయింది. ఇప్పుడేమవుతుంది?

వెంగళరావు ఈనాటికీ ఇందిరాగాంధీ నాయకత్వంపట్ల అచంచల విశ్వాసంగల వ్యక్తి. తన విశ్వాసాన్ని వెంగళరావుగారు శాసనసభ కాంగ్రెసుపార్టీ తీర్మానంద్వారా ప్రకటించుకున్నారుకూడా! ఇందిరాగాంధీకి వెంగళరావుమీద ఆ గురుత్వం వుంది. ఎన్నికలతర్వాత వెంగళరావును దించాలని బ్రహ్మానందరెడ్డి విశ్వప్రయత్నం చేస్తే, ఆమె దాన్ని వారించింది. 42లో 41 స్థానాలు కాంగ్రెస్‌కు సంపాదించిన వ్యక్తిని దిగిపొమ్మని చెప్పడానికి ఎవ్వరికి హక్కు లేదన్నది. అటువంటి ఇందిరాగాంధీ

—కొరవ 7వ పేజీలో

అన్నీ నెల్లూరు కథలే....
అన్నీ నెల్లూరు సంగతులే..!

★ వేదంవారి 'ప్రతాపరుద్రీయ' నాటకానికి ఆధారభూతమైన కథ...
★ ఒకనాడు వేలాది ఉద్గ్రంథాలను ప్రచురించి ఇంటింటా సారస్వత దీపం వెలిగించి, ఈనాడు అతి దీనావస్థలో చిమ్మచీకటిలో మగ్గుతున్న 'వావిళ్ళ ప్రచురణసంస్థ' పుట్టుపూర్వోత్తరాలు...
★ అలనాటి ఉద్దండపండితుల సారస్వత వివాదాలకు సవాళ్ళకు ఒక వేదికగా నిలవడమేకాక, కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన అనేకానేక కావ్యాలను వెలికితీసి, ముద్రించిన 'అముద్రిత గ్రంథ చింతామణి'ని గూర్చి...
★ నెల్లూరి బాటలో సిల్క తీసుకపోయేవార్ని కొండాటతో కొట్టి హింసించి, నెల్లూరులో న్యాయం నాలుగుపాదాల నడవాలనే లక్ష్యంతో అర్ధరాత్రి గస్తీ తిరిగే సంజాయిషీ ఇచ్చిన తిక్కన వినేతగాడి కథ...
★ శిలలపై శిల్పాలుచెక్కి, సృష్టికే అందాలు పెట్టిన మనవారి కళాప్రతిభను గూర్చి...
★ తెలుగుభాషలో ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్న నెల్లూరు నుడులు, నానుడులనుగూర్చి...

చదవండి

జమీన్ రైతు ఉగాది సంచిక

ప్రతిఒక్కరూ కొనదగిన, చదువుకొనదగిన, పదికాలాలుపాటు పదిలపరచుకొనదగిన సంచిక.... కాదు.... చారిత్రక గాథల సంచికలో ఇట్లాంటి ఆసక్తికరమైన విషయాలింకా ఎన్నో!!
ముఖచిత్రంలో మహాకవి తిక్కనను చూస్తుంటే–ముద్దువెయ్యడం లేదు, దణ్ణం పెట్టాలనిపిస్తూంది.

వెల.... నాలుగు రూపాయలే!

M.B.B.S.
(ENTRANCE)
మొదటి బ్యాచ్ 28-4-77 న ప్రారంభమైంది
రెండవ బ్యాచ్ 15-5-77 న ప్రారంభించెదము
★
రాజు ట్యుటోరియల్స్
(ఫోన్: 1843)
(వి. ఆర్. కాలేజి దగ్గర) నెల్లూరు-1.
— బ్రాంచి —
(ఫిష్ మార్కెట్టుదగ్గర)
పెద్దబజారు - నెల్లూరు.

నెల్లూరు పట్టణ
బలిజ
సేవాసంఘము
తెలియజేయు

విజ్ఞప్తి

సభ్యులు సోదరులారా!

లోగడ 20-3-77 తేదీన నిర్ణయింపబడిన నెల్లూరుజిల్లా బలిజసేవాసంఘ ఎన్నికలు కొన్ని అనివార్య కారణాలవలన 15-5-77 ఆదివారం ఉదయం 9 గంటలకు జరుపుటకు కార్యవర్గముచే నిర్ణయింపబడినదిగాన జిల్లాలోని సంఘము సోదరులెల్లరు సభ్యులుగాచేరి నూతన కార్యవర్గమునకు తమ అమూల్యమైన ఓటుతో ఎన్నుకోవలసినదిగా కోరుచున్నాము.

ఇట్లు
కార్యవర్గము.

ఎన్నికలు జరుగు స్థలము:
టి. వి యస్. కళ్యాణసదనం
ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు.

బీరువాలు అమ్మకం

బట్టల వ్యాపారస్థులకు ఉపయోగపడు 8 అడుగుల ఎత్తుగల అద్దాల కొయ్య బీరువాలు అమ్మబడును. వివరములకు

క్వాలిటి క్లాత్ సెంటర్
రాజవీధి
గూడూరు – నెల్లూరుజిల్లా

మంజూ ఎలక్ట్రానిక్స్

రేడియోలు. టి. వి. సెట్లు. టేపు రికార్డర్లు గ్యారంటీగా రిపేరు చేయబడును.

పినాకిని సూపర్ మార్కెట్
ట్రంకురోడ్డు – నెల్లూరు

TAPE RECORDER FOR SALE

"ORION" Cassette Tape Recorder Automatic Level Control DC & AC is ready for sale.
Contact in
ZAMIN RYOT
Nellore.

జ్యోతిషం

శ్రీ లలితాంబికాయైనమః

మీ భవిష్యత్ ఉజ్జ్వల ప్రకాశమునకు అనుభవ గృహవాస్తు. హస్తసాముద్రిక, యోగశాస్త్రములలో తెలియజేయబడును. టైమువుంటే మంచిది (డేట్ ఆఫ్ బర్త్) గృహనిర్మాణ, క్రయవిక్రయ విషయములందు వాస్తునంతో యివ్వబడును. భూత ప్రేత పిశాచ మంత్రశక్తి వినాయకాది సకల గ్రహబాధలు అక్కరలక్కల గాయిత్రిమంత్ర ప్రభావమువలన సకాలములో వివాహము కాని వధూవరులకు మంత్రికరణలతో వివాహము జరుగునట్లు ఏర్పాటు చేయబడును. ఫీజు ఉచితము. మావద్ద యిష్టప్రసాద జాతక రత్న ఔషధముకలదు.

టైమ్ 8 నుండి 12 వరకు

పి. యం. శర్మ
(శ్రీశైలం)
శ్రీ రాజరాజేశ్వరి దేవస్థానం వెనుక పెద్దాసుపత్రి దక్షిణం గోడప్రక్క తూర్పువాకిలి నామాలవీధి,
దర్గామిట్ట – నెల్లూరు.

రెండుపార్టీల ప్రజాస్వామ్యానికి దేశంలో పునాదిపడింది!

స్వతంత్రభారత చరిత్రలో ఈ వారం మహత్తరమైనదని చెప్పాలి.

ఈ ముప్పైయేండ్లుగా ఆసాధ్యంగా వుండిన కాంగ్రెస్ ప్రత్యామ్నాయపు పార్టీ ఏర్పడింది. అంటే రెండు పార్టీల ప్రజాస్వామ్యానికి ఈ వారంలో పునాది పడిందన్నమాట.

ఈ వారంలో రెండవ ముఖ్య సంఘటన–తొమ్మిది రాష్ట్రకాంగ్రెస్ మంత్రివర్గాలను కేంద్ర జనతాప్రభుత్వం రద్దుచేసింది. ఈ రద్దులో సందలనాన్ని కల్గించిన ఒక వుపాఖ్యానం–రాజ్యాంగంలోని 356 అధికరణం క్రింద రాష్ట్ర శాసనసభలను రద్దుచేయవలసిందిగా మంత్రివర్గం యిచ్చిన సలహాను తాత్కాలిక రాష్ట్రపతి శ్రీ జెట్టి వెంటనే ఆమోదించలేదు, అనుకున్నంత సులభం కాలేదు. రెండవరోజు చేశారనుకోండి!

లోక్‌సభ ఎన్నికలలో పరాజయాన్ని, పరాభవాన్ని పొందిన కాంగ్రెస్, దావు ప్రత్యర్థుల మధ్య ఢిల్లీలో సమావేశమైవుంది.

ఈవారమంతా ఈమూడు సంఘటనలతో దేశం సంచలనాత్మకంగా గడిచింది.

***

జనతా భాగస్వామ్యపార్టీలు ఎలక్షన్ వాగ్దానాల్లో ఒకదాన్ని నెరవేర్చుకున్నాయి. ఎన్నికల తర్వాత తామంతా జనతాపార్టీలో విలీనమైపోగలమని సంస్థాకాంగ్రెస్, జనసంఘం, భారతీయలోక్‌దళ్, సోషలిస్టుపార్టీలు వాగ్దానం చేశాయి. ఈ వారంలో ఢిల్లీలో వేరువేరుగా జరిగిన ఆ పార్టీల జాతీయ సమావేశాలు జనతాలో విలీనమవుతూ టకటకా తీర్మానాలుచేసేసి, కలసిపోయాయి. వీటి ఏకీకరణ యిదివరకే అమలుకు వచ్చింది; యిప్పుడు లాంఛనంగా తీర్మానాలు జరిగాయి. ఇకముందు యిన్ని పార్టీలపేర్లు వ్రాయవలసిన శ్రమ పత్రికలకు, జ్ఞాపకం పెట్టుకోవలసిన యిబ్బంది వ్యక్తులకు లేకుండా పోయింది. జనతాపార్టీ పుట్టుకతో దేశంలో రెండేరెండు పెద్దపార్టీలు మిగిలిపోయాయి. పరిణతిచెందిన ప్రపంచ ప్రజాస్వామ్య దేశాల సరసన ఇండియాకూ సముచితస్థానం దొరికింది!

ఈ విలీనంలో ఒక ఉపాఖ్యానం వుంది. బ్రతిమలాడినా, ప్రాధేయపడినా విలీనాన్ని వాయిదా వేస్తుండిన ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెస్, అకస్మాత్తుగా జనతాలో కలిసిపోయింది. విలీనం విషయం చర్చించుటకు ప్రజాస్వామ్యకాంగ్రెసు సమావేశం ఏర్పాటైవుంది. అదియింకా సమావేశమూ కాలేదు, చర్చలు జరపలేదు, తీర్మానమూ చేయలేదు. ఇంతలోగా, జగ్జీవన్‌రామ్‌జీ విలీనానంతరం జరిగిన జనతాపార్టీ సమావేశానికిపోయి, తనపార్టీకూడా కలసినట్లు ప్రకటించి చప్పట్లు, కరచాలనాలు, ఆలింగనాలు, అభివందనాలు ఎక్కువగానే పొందారు. పార్టీ నిర్ణయంవరకు ఆగకుండా జగ్జీవన్‌రామ్ ఈ పని ఎందుకు చేశాడో, అందుకు ప్రోత్సాహపరచిన పరిస్థితులేవో అర్థంకావడంలేదు. ఆనాటి జనతా సంరంభాలు వుత్సాహపరచాయా? చేరకుంటే ఆ రోజు ప్రజలు యింటిమీద వరతారని భయపడ్డారా? పార్టీమూర్ఛిన వాళ్ళను ఆకర్షించడంలో తన గుర్తావ

....ఈవారం విశేషాలు....

కాశంపోయింది కాబట్టి, అందరితోపాటు చేరిపోవడం మర్యాదని, విలువని భావించాడా? సమయమెరిగి నిర్ణయం తీసుకోవడం తన ప్రత్యేకతని జగ్జీవన్‌రాం లోగడ ప్రకటించాడు. జనతాలో విలీనమైపోవడానికి యిది అటువంటి సమయమనుకున్నాడేమో ఎవరికితెలుసు? జనతాలో విలీనానికి సి ఎఫ్ డి తటపటా యిస్తుంటే, జనతా–కాంగ్రెస్‌మధ్య గోడమీద కూర్చొని వుంటే, యిటు దూకినా దూకవచ్చని సాగుతుండిన వూహాగానాలకు, గొంతెమ్మకోర్కెలకు ఆస్కారం లేకుండాపోయింది.

సి. ఎఫ్. డి. ని బేషరతుగా జనతాలో విలీనం చేసినందుకు ప్రతిఫలంగా జగ్జీవన్‌రామ్‌కు రాష్ట్రపతి పదవి లభించబోతుందా? చూడాలి.

***

జనతాపార్టీ అధ్యక్షుడుగా 'యంగ్ టర్క్' నాయకుడు శ్రీ చంద్రశేఖర్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడ్డాడు. ఆయన కార్యదర్శులు, కార్యవర్గ సభ్యులపేర్లు ప్రకటించాడు. మొత్తం నలభైమందట; అందులో యిప్పుడు ముప్పైమందిని నియమించాడు. కొరవ పది తర్వాత సిఎఫ్‌డి వర్గాలతో భర్తీచేస్తాడు.

మధులిమాయె నానాజీదేశ్‌ముఖ్, రబిరాయ్ కార్యదర్శులుగా నియమింపబడ్డారు. ప్రముఖం ప్రకటించబడిన 30 మందిలో జనతాపార్టీ భాగస్వాములవారీగా వర్గం ఈ విధంగావుంది: సంస్థా కాంగ్రెస్ 6, జనసంఘం, బి. ఎల్. డి. 8 సోషలిస్టు పార్టీ 5; ఈ నాలుగు పార్టీలకు చెందకుండా, కాంగ్రెస్ తిరుగుబాటుదార్లుగా పేర్కొనబడేవారు 4 గురు. ఈ నలుగురిలో వారి అధ్యక్షుడు చంద్రశేఖర్, శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ, బిరేంషా.

ఈ కార్యవర్గ నిర్మాణంలో కొట్టవచ్చినట్టు కనపడే లోటు– ఇంతవరకు జనతాపార్టీ కార్యదర్శులుగా వుండిన సురేంద్ర మోహన్, రాంధన్‌లు మినహాయించబడటం. సురేంద్రమోహన్ అంటే, ఎన్నికల సమయంలో ఢిల్లీలో కూర్చొని కాంగ్రెసుకు చి. చి, రామాపెళ్ళి, జనతాపార్టీ బాకావూదిన సోషలిస్టు.

***

రాష్ట్ర శాసనసభల రద్దు రాజ్యాంగ విరుద్ధమని వేసిన దావాను సుప్రీంకోర్టు కొట్టివేసింది అదికొట్టివేయడమేతడవుగా, జనతా మంత్రివర్గం తొమ్మిది రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను రద్దుచేసి అధికారాన్ని స్వీకరించే పత్రాన్ని సంతకంకోసం రాష్ట్రపతికి పంపింది. మామూలుగా అయితే,

జనతాపార్టీ అధ్యక్షుడు
శ్రీ చంద్రశేఖర్.

రాష్ట్రపతి కళ్ళుమూసుకొని సంతకం పెట్టాలి. కాని జెట్టి ఆ పని చేయలేకపోయాడు. కొన్ని వివరాలు కావాలి. హోం మంత్రితో చర్చించిగాని పెట్టనేను పొమ్మన్నాడు. ఈ ఇరవైయేడుయేళ్ళలో ఎన్నడూ జరగనిపని యిది; ఏ రాష్ట్రపతి చేయని పని దానితో గగ్గోలుపుట్టి పోయింది. ఏం జరుగుతుందో, ఏవిధంగా పరిణమిస్తుందో నని ఆలోచన, ఆందోళన అలముకొన్నాయి. పెద్ద రాజ్యాంగ సంక్షోభం తెలెత్తుతుందేమోనని భయసందేహాలు కలిగాయి.

జనతాపార్టీకి ఈ అనుభవం దిగ్భ్రాంతి కల్గించింది. రాష్ట్రపతి సంతకం పెట్టకుంటే ఏమిచేయాలనేదికూడా మంత్రివర్గం ఆలోచించినట్టుంది. జెట్టికూడా తెగిందాకా లాగకుండా, చర్చల తర్వాత మరోరోజు రాత్రి ప్రకటనమీద సంతకం పెట్టాడు.

—కొరవ 12 వ పేజీలో

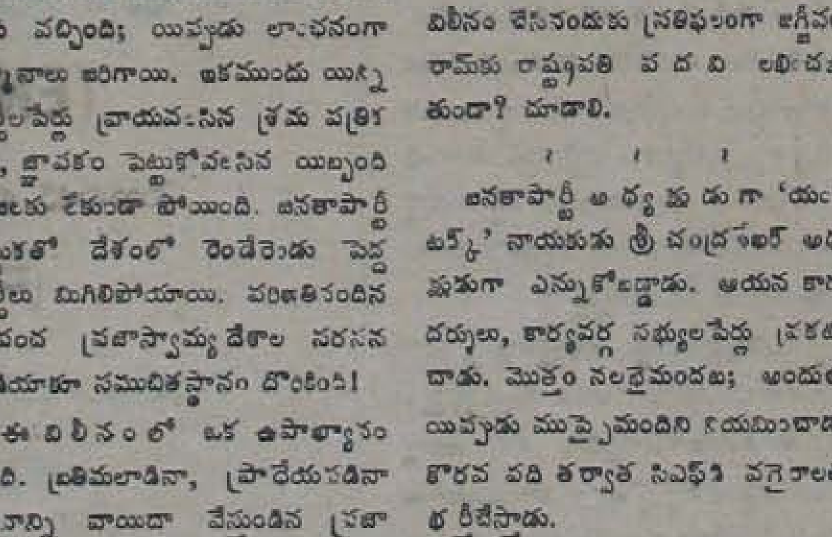

వదుకు నేర్పడంలో, క్రమశిక్షణ గరపడంలో పేరు తెచ్చుకుంటున్న ప్రకాశ్ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు- నెల్లూరువారి సప్తమ వార్షికోత్సవం 1-5-77 తేది వి. ఆర్. కాలేజిలో జరిగినసందర్భములో – ప్రిన్సిపాల్ శ్రీకృష్ణ, స్కూల్స్ ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ జలీల్, D. P. R. O. శ్రీ చంద్రశేఖరయ్య, శ్రీ కె. వి. సుబ్బారెడ్డి, శ్రీ గునుపాటి రామన్నార్.

JOIN

CAREERS INSTITUTE
NELLORE

Because;

It provides expert coaching at MODERATE FEES FOR

I. A. S., I. P. S. and other U. P. S. C. EXAMINATIONS

It provides result oriented coaching
It is Located in the Peaceful Atmosphere
Sri Sarvodaya College Campus

It's Director is
Sri V. S. SASTRY, M.A.,

An Eminent Foreign Returned Educationist.
Formerly London Editor I. P. A. News Service,
Editor 'People', Director, Sastry's I. A. S. Study Group, BANGALORE.

Consult the Director before Selecting Optional Subjects.

—CONVENER

జనతా పార్టీ

జనతాపార్టీ ఆవిర్భవించింది. సంస్థా కాంగ్రెస్, జనసంఘం, భారతీయ లోక్‌దళ్, సోషలిస్టుపార్టీ, ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెస్ ఈ పేర్లు యిక కనపడవు, వినపడవు ఈ పార్టీలు, ఏకపార్టీగా రూపాంతరం చెందడానికి తమ్ము తాము రద్దు చేసుకొని, జనతా పార్టీలో కలిసిపోయాయి. దేశంలో ప్రస్తుతానికి జాతీయ పార్టీలు రెండే మిగిలాయి- కాంగ్రెస్, జనతాపార్టీ. ఒకటి అధికారపార్టీగావుంటే, రెండవది ప్రతిపక్షంగా వుంటుంది. ఇటు ప్రభుత్వము, అటు ప్రతిపక్షము బలంగా వుంటాయి. ప్రజాస్వామ్యం ఆరోగ్యకరంగా వర్ధిల్లడానికి ఇది ప్రధానం. ముప్పైయేళ్ళ తర్వాత మనదేశంలో ఏర్పడిన ఈ శుభ పరిణామానికి ప్రతి ప్రజాస్వామ్యవాది సంతోషిస్తాడు, సహకరిస్తాడు.

అల్లుళ్ళగానే పండుగ గాదన్నట్లు, ఈ ఐదుపార్టీలు విలీనమై పోయినంత మాత్రాన ప్రయోజనంలేదు. ఆ ఐక్యత శాశ్వతంకావాలి; జనతా పార్టీ ఒకే ముఖంతో, ఒకే నడకతో కనపడాలి, నడవాలి. ఈ మాట ఎందుకు అనవలసి వస్తున్నదంటే, జనతాలో చేరిన ఐదు పార్టీలు, ఒక్కదానితో తప్ప, ఎందులోనూ సామ్యత కల్గినవికావు. అతివాద మితవాద మతవాద అవకాశవాద శక్తుల కలయిక యిది. వాటి స్వరూపం మారవచ్చుకాని, స్వభావం మారడం కష్టం. అవసరంకొద్దీ గతాభిప్రాయాలు అణుచుకోవచ్చు, గతరూపాలు దాచుకోవచ్చు, అది తాత్కాలికంగా మాత్రమే సాధ్యం. అటువంటి భిన్నశక్తులు ప్రత్యక్షంగా కాకుంటే పరోక్షంగానైనా, బహిరంగంగా కాకుంటే అంతరంగికంగానైనా, ఈనాడు కాకుంటే ఏనాడైనా ఘర్షణపడే ప్రమాదముంటుంది. అటువంటి ప్రమాదాన్ని జనతా పార్టీ ఏ విధంగా నివారించుకోగలుగుతుందో, ఎట్లా అధిగమించగలుగుతుందో యిప్పుడు పూహించగలిగిందికాదు, చెప్పగలిగిందీకాదు.

మనదేశంలోని రాజకీయాల్లో అవకాశవాదం ఎక్కువైపోయింది. సిద్ధాంత విశ్వాసాలకంటే, పదవీ వ్యామోహ రాద్ధాంతాలే ఎక్కువ. గమ్యమే ముఖ్యం కాదు, గమ్యాన్ని చేరడానికి అనుసరించే మార్గం అంతకన్నా ముఖ్యమని మన ప్రధాన మంత్రి మొరార్జీ పదేపదే ప్రకటిస్తున్నారే; మన రాజకీయవాదుల్లో అదే లోపించింది. మన రాజకీయవాదులు పదవికోసం ఎన్ని వంకరటింకర మార్గాలైనా అనుసరిస్తున్నారు, ఎన్ని తప్పుడు కూట్లయినా కుడుస్తున్నారు. వారికి పదవి ప్రధానంకాని, అధికారాన్ని నిలుపుకోవడం ముఖ్యంకాని, దానికి అనుసరించేమార్గం ముఖ్యంకాదు. కాంగ్రెస్‌ను ఈ దుస్థితికి తెచ్చింది ఆ తెగులే; ఇంత వరకు ప్రతిపక్షాలు బలపడకుండా చేసింది ఆ తెగులే; గతంలో ప్రతిపక్ష ప్రభుత్వాలను మూన్నాళ్ళ ముచ్చట చేసిందీ ఆ తెగులే!

ఆ తెగులుకు జనతాపార్టీమాత్రం అతీతమా అనేసందేహం కలుగుతున్నది. నిర్హేతుకంగా కలుగుతున్న సందేహం కాదిది. అవకాశవాదానికి అలవాటు పడి పోయినజనమే జనతాలో దూకుతున్నారు; అటువంటివారికి జనతా పార్టీ స్వాగత మిస్తున్నది. అధికారాన్ని నిలుపుకోడానికి కాంగ్రెస్ అవక్రమార్గాలను అనుసరిస్తుందని విమర్శించిన, ఆక్షేపించిన జనతా నాయకులు కూడా ఆ మార్గాన్నే అనుసరిస్తున్నారు. తొమ్మిది రాష్ట్రప్రభుత్వాలను ఒక్కకలంపోటుతో రద్దుచేయడమే దీనికి ప్రబల తార్కాణం. అంతేకాదు; దక్షిణాది ముఖ్యమంత్రులను, మంత్రులను, తద్వారా కాంగ్రెస్‌ను అప్రతిష్ఠపాల్జేయడానికి జనతా ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న పద్ధతి అల్లరి చిల్లరగా వుందికాని, హుందాగాలేదు. జనతాపార్టీలో విలీనం విషయంలో జగజ్జీవన్‌రాం కాని, ఆయన ప్రజాస్వామ్య కాంగ్రెస్ కాని అనుసరించిన వైఖరి;

జమీన్ రైతు

అతిరహస్యంలో పార్టీ దస్త్రాలు, సమ్మతి లేకుండానే జగజీవన్‌రాం తన పార్టీని జనతాలో విలీనం చేసివేసినట్లు ప్రకటించడం, దానిని జనతా నాయకులు హర్షించడం వారి 'పవిత్ర' రాజకీయాలను ప్రతిబింప చేయడంలేదు.

ఈవిధంగా జనతాపార్టీ ఆవిర్భావం సంతోష నిస్పృహా నిరుత్సాహాల సమ్మిశ్రితంగావుంది. ముందు ముందు ఎట్లా వుండబోతుందో చూడాలి! ★

రాష్ట్రపతి పదవి త్రిశంకుస్వర్గమేనా?

తొమ్మిది రాష్ట్రాల శాసనసభలను రద్దు చేయవలసిందిగా కేంద్ర మంత్రివర్గంచేసిన సిఫారసుమీద రాష్ట్రపతి శ్రీ బి. డి. జెట్టి తక్షణమే చేవ్రాలు చెయ్యకపోవడం దేశ వ్యాప్తంగా తీవ్ర విమర్శలకు గురిఅయింది. అల్లాగే మునుపు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ తీసుకున్న ప్రతి నిర్ణయానికి వెనువెంటనే ఆమోదముద్ర వేయడమూ విమర్శల పాలయ్యింది. అప్పుడు కళ్ళుమూసుకొని చేవ్రాలు గుద్దేశాడని ఎగతాళి చేసినవారే, ఇప్పుడు ఆలస్యం చెయ్యనందుకు దుయ్యబడుతున్నారు; ఒక్కరోజు ఆలస్యానికే సహించలేకపోయారు!

శ్రీ జెట్టి ఎందుకు తటపటాయించారన్నది అటుంచండి. చేవ్రాలుచేసేముందు ఆమాత్రం ముందూ వెనకా ఆలోచించకా, అవసరమైన వివరణలు వివరీకరణలు పొందే అవకాశమైనా రాష్ట్రపతికి లేకపోతే, ఇక కేవలం అలంకారప్రాయంగా ఆ పదవి ఎందుకు? రాష్ట్రపతి అనేవాడు లేకపోయినంతమాత్రాన దేశానికిఏనష్టమూ, ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థకు ఏ లోపమూ కలగకపోయినట్లయితే, ఆ పదవిని ఎందుకు రద్దుచెయ్యకూడదు?

రాష్ట్రపతిని బ్రిటిష్‌చక్రవర్తితో పోల్చుతుంటారు. కానీ బ్రిటిష్ చక్రవర్తిత్వం వంశపారంపర్యంగావచ్చే హోదా. దాన్ని పొందేవాడి గుణగణాలుకానీ, ప్రజాసేవా ధురంధరతకానీ లెక్కలోకిరావు. రాష్ట్రపతి అట్లాకాదు. భారత ప్రజాప్రతినిధులందరూ కలిసి ఎన్నుకొనే బాధ్యత కల్గిన పదవి. అటువంటి పదవి కేవలం అజాగళస్తనం మాదిరి వుండడం సబబా అన్నది ఆలోచించాలి. ప్రధానమంత్రిని పార్లమెంటు సభ్యులుమాత్రమే ఎన్నుకొంటారు. కానీ రాష్ట్రపతిని పార్లమెంటు సభ్యులతోపాటు రాష్ట్ర శాసనసభ్యులు కూడా ఎన్నుకొంటారు. రాజ్యాంగరీత్యా ప్రధానమంత్రికంటే ఉన్నత స్థాయిలో వున్నపదవి రాష్ట్రపతి. ఐనా రాష్ట్రపతి తన అధికారం యావత్తూ ప్రధానినుంచో, కేంద్రమంత్రి వర్గంనుంచో పొందవలసి వస్తుంది. ఇదొక విచిత్రమైన పరిస్థితి.

ఇంతకూ ఈప్రజాస్వామ్యంలో రాష్ట్రపతి స్థానం ఏమిటన్నది స్పష్టంకావాలి. వెంటనే ఆమోదముద్రవేస్తే రబ్బరుస్టాంపు అంటున్నారు; కాస్త ఆలస్యంచేస్తే 'తిద్దు' అంటున్నారు. మరి రాష్ట్రపతి ఏ మార్గం అనుసరించాలి? వ్యక్తిత్వం వుండీ లేని వ్యక్తిగా వుండాల్నా? అధికారాలు లేక, వున్నట్టుగా వ్యవహరించాల్నా? మొత్తంమీద రాష్ట్రపతి పదవి త్రిశంకుస్వర్గమా అనిపిస్తుంది!

ఒకవేళ జెట్టిగారు చేవ్రాలుచేయకుండా వుంటే ఏమైవుండేది? చేవ్రాలు చేయకుండా వుండే అవకాశం లేదు, సరే. ఐనా మొండిగా చేవ్రాలు చేయకుంటే అప్పుడు కేంద్రమంత్రివర్గం ఏంచెయ్యాలి? రాష్ట్రపతిని ఇంపీచ్ చెయ్యడానికి ఆ కారణం చాలునా? ఈ విషయమై ఎవరైనా రాజ్యాంగ నిపుణులు తెలియజేస్తే మబోటి సామాన్యుల సందేహాలు చాలావరకు నివృత్తి అవుతాయి.

-ఒక సందేహుడు

★

కావలిపుర పారిశుధ్యం

పరమ దరిద్రంగా ఉన్నదనేటందుకు కావలినిచెప్పి మరొకపురాన్ని చెప్పవలసినట్టుగావుంది. తుఫాను బీభత్సం తర్వాత వీధుల్లో గుట్టలుపడ్డ కొమ్మలూ ఆకులూ తీసివేసేందుకు నెలాగాలం పట్టిందంటే నమ్మవచ్చుగానీ, మామూలు పరిస్థితిలో ఇప్పుడుగూడా పురపారిశుధ్యం అధ్వాన్నంగా వున్నదంటేనే ఆశ్చర్యం. ఏ ఇంటికాయిల్లు ఒక పబ్లిక్ మరుగునీటి ప్రవాహానికి జన్మస్థానం అవుతుంది.

పెద్దదార్లన్నా పాత కొల్వైర్లకు ఈ సూత్రానికి అపవాదం కావల్సింది పోయి, తార్కాణాలౌతున్నారు. కాంపౌండు గోడలవెంబడి పోగుబడివున్న రాయిరప్పల కుప్పలను తీసివెయ్యడం మునిసిపాలిటీకి బ్రహ్మకార్యమా? కరెంటు కొరత ఏదో కొంతసేపు కరెంటుసప్లయి ఆగిపోతే సరిపెట్టుకోవచ్చుగానీ, రాత్రిళ్లలో చిమ్మచీకట్లో చిన్న ప్రమాదాలకు పెద్దదోపిడీలకు అవకాశంవుంది. తుఫాను నగర్ సంగతి మరి చెప్పాలా? అది మానవుడి చెయ్యి దాటి, దేవుడిమీద భారంవేసినట్టుగావుంది. మునిసిపల్ కమీషనర్‌పాలన అంటే బాధ్యతారాహిత్యానికి మారుపేరుగానీయకుండా, అతోధిక బాధ్యతకు మారుపేరయ్యేట్టుగా చొరవ తీసుకోవాలని కమీషనరును కోరడం, ఎంతో మర్యాదను పాటిస్తూనే పౌరధర్మాన్ని గుర్తుచెయ్యడం.

దీంతోడు, ఇంకవు బాధ్యతలన్నిటినీ కమీషనరమీదనూ ఆయన సిబ్బందిమీదనూ తోయ్యకుండా, పౌరులు ఎవరింటిలోగలిసి పరిసరాల్ని శుభ్రంగా వుంచుకుంటే, కనీసం ప్రయత్నిస్తే, కావలి అందంగానేగాక ఆరోగ్యంగానూ వుండగలదు.

కావలి —జె. వి. రమాకాంత్

★

బిచ్చగాళ్ళ బెడద

బిచ్చమెత్తడాన్ని నిషేధించిన నగరాలలో నెల్లూరుకూడా ఒకటి. ఐనా ఏం లాభం? నెల్లూరులో బిచ్చగాళ్ళబెడద మాత్రం యథాప్రకారంగా వుండడమే కాదు, ఇటీవలకాస్త జాస్తిఅయినట్లుకూడా వుంది. చట్టంచేసి చేతులు కడుక్కుంటే సరిపోతుందా? దాన్ని అమలు జరపాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీదలేదా?

జనవాణి

ఇంటిలో గుడ్డో వయితేసరే; మొక్కల్లా వున్నవాళ్ళుకూడా బిచ్చానికి రావడం, పెట్టకపోతే తిట్టడం...ఇదీ వరస.

నెల్లూరు —ఎల్. మీనయ్య

★

రిక్షాల రచ్చ

నెల్లూరు ఆత్మకూరు బస్టాండు ముందర రిక్షాలు దడికట్టినట్టు, ప్రయాణికులు లోపలికి వెళ్ళడానికి వీల్లేకుండా, అడ్డం పెడుతున్నారు. ముఖ్యంగా స్త్రీలు, చిన్నపిల్లలు ఈ రిక్షాదాడి నుంచి తప్పించుకోవడం కష్టంగా వుంది.

టౌన్లో రిక్షాలసంఖ్య చాలాఎక్కువైంది. అవి రోడ్డుమీద విచ్చలవిడిగా విహరిస్తున్నాయి. రిక్షావాళ్ళకు రిక్షా తొక్కడమే తెలుసుకానీ, ట్రాఫిక్‌రూల్సు తెలియవు. వాళ్ళకు లైసెన్సు యిచ్చేముందు ట్రాఫిక్ రూల్సు తెలియజెప్పడం కానీ, శిక్షణ యివ్వడం కానీ, జరగడంలేదు.

రిక్షాలసంఖ్య జాస్తి అయినా రేట్లుతగ్గకపోవడం ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఏమైనా రిక్షాలను అదుపులోపెట్టడంలో పోలీసు కాస్త శ్రద్ధ వహించాలి.

నార్తురాజుపాళెం-కె.వి.నాగేశ్వరరావు

★

ధర హెచ్చుట....

'ధర హెచ్చుట తగ్గుటకొరకే' అన్నారు కానీ, ఇప్పటి పరిస్థితి చూస్తుంటే ధర హెచ్చుట హెచ్చుటకొరకే అనాలనిపిస్తుంది. పెద్దపెద్ద విషయాలక్కర్లేదు. టీ కాఫీల సంగతేచూడండి. పోష్‌హోటళ్లలో అయితే ముదనష్టపు టీకి ముప్పయిపైసలు గుంజుతున్నారు. మధ్యస్తంగావుండే హోటళ్ళలో రెస్టారెంట్లలో టీ కప్పురేటు 20 పైసలనుండి 25 పైసలకు పెరిగింది. టీ పొడిరేటు పెరిగింది గనుక టీ ధరపెంచక తప్పలేదనిఅంటారు. టీ పొడిరేటు ఎందుకు పెరిగింది? అడిగేవాళ్ళే-నీ చెప్పేవాళ్ళేరి?

హోటళ్ళలో దూదిపింజవంటి ఇడ్లీ ద్వయంమీద ఐదుపైసలు, ఉలిపిరి కాగితం వంటి దోసె 40 పైసలకు-ఇట్లా ప్రతిదాని మీదా పెంచేశారే; ఎవరి అనుమతిలో పెంచారు? ప్లేటు భోజనం హఠాత్తుగా 50 పైసలు ఎందుకు పెరిగినట్లు? స్వీట్ స్టాల్సుసరే, నేటిమీద నిలబడ్డంలేదుగదా! నాన్‌వెజిటేరియన్ హోటళ్ళు- చెప్పాల్నా?

ఈ ఎండల్లోకాస్త గుక్కతడుపుకుందామంటే బాండిస్ క్రిమిసహిత మునిసిపాలిటీ కొళాయినీళ్ళ సోడాకు 15పైసలు లాక్కుంటున్నారు. రంగు కలిపితే మరో ఐదు పైసలు ఎక్కువ. అసలు ఈ నీళ్ళకు అంతంత ధరలు అవసరమా? ఇటీవల టౌన్లో సిగరెట్లు బ్లాక్ రేట్లకు అమ్ముతున్నారు. దీనికి బాధ్యులెవరు?

ఎందుకు ఈ ధరలు ఇట్లా పెరిగిపోతున్నాయి? వీటిని అదుపులో పెట్టాల్సిన బాధ్యత జిల్లా అధికారులమీదలేదా? కాలేజీకు సెలవులుకాబట్టి విద్యార్థులు పట్టించుకోవడంలేదు. రేపు కాలేజీలు తెరిచిన తర్వాత విద్యార్థులు కడుపుమండి సమ్మెకు దిగితే, అప్పుడు దిగివస్తారు అధికారులు రాజీ సంప్రదింపులకు. ఈలోగా తగు చర్యలు తీసుకొని ధరలు తగ్గేట్టుచూస్తే ఎంత బాగుంటుందో అధికారులు గమనించాలి.

—నె డో ప్ర

★

నెల్లూరు కొళాయిలు

వేసవి ముదిరేకొద్దీ నెల్లూరు పౌరుల్లో భయాందోళనలు జాస్తి అవుతున్నాయి; నీటికి ఎన్ని ఇబ్బందులు పడాల్సివస్తుందోననిపిస్తుంది. పబ్లిక్ కొళాయిల విషయంలో మునిసిపాలిటీ వైఖరి సబబుగా లేదు. మునుపటి కొళాయిల సంఖ్యతో పోల్చుకుంటే, ఇప్పుడు సగానికిపైగా తగ్గిపోయాయి. ఇదివరకు టౌన్లో షుమారు 700 కొళాయిలు వుండేవట. ఇప్పుడు దాదాపు 300కొళాయిలు వున్నాయి.

పబ్లిక్ కొళాయిలువుంటే ఇళ్ళలో కొళాయిలు పెట్టుకోరని, ఆవిధంగా మునిసిపాలిటీ ఆదాయం తగ్గిపోతుందని, కాబట్టి పబ్లిక్ కొళాయిల సంఖ్య తగ్గించామని ఒకసభలో మునిసిపల్ మంత్రి వల్లా సుబ్బరాయుడుగారు సమర్థిస్తుంటే నవ్వాలో ఏడవాలో అర్థంకాలేదు.

పబ్లిక్ కొళాయిల్లో కొన్ని ఎప్పుడో దాతలు వేయించినవివున్నాయి. తమపేరు శాశ్వతంగా వుంటుందని, ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందని వాళ్ళు కొళాయిలు వేయిస్తే, వాటినీ మునిసిపాలిటీవారు ఊడపెరికారు. ఇది మరీ అన్యాయం.

నెల్లూరు —ఎ. పి. రంగన్

★

ఎల్లాయపాళెం గ్రామపంచాయతీ
రీ టెండరు నోటీసు

నెల్లూరు జిల్లా, కోవూరుతాలూకా, ఎల్లాయపాళెం గ్రామపంచాయతీలో ఈ క్రింద తెలిపిన పనిచేయుటకు సీలువేసిన టెండర్లు తే 19-5-1977 ది సాయంత్రం 4 గంటలవరకు కార్యనిర్వహణాధికారిచేగాని లేక వారి అనుమతి పొందిన వారిచేగాని స్వీకరించబడి ఆదేరోజు 4-30 గంటలకు హాజరైన టెండరు దారుల ఎదుట పరిశీలించబడును. నిర్ణయించిన ధరావత్తు చెల్లించి టెండరు పెట్ట వలెను. మిగిలిన వివరములు ఆఫీసు పనిచేయు వేళలలో తెలిసికొనవచ్చును.

వ. నెం	వివరములు	ఎస్టిమేటు మొత్తం
1)	రక్షిత మంచినీటి సరఫరా పథకమునకు ఒక ఓవర్ హెడ్ ట్యాంకు (OHSR) 16,000 గాలనుల కెపాసిటీ గలది నిర్మించుట- (R. C.)	రూ 60,000 లు

జె. జయగోపాల్
కార్యనిర్వాహక అధికారి.

ప్రెస్టీజ్
ప్రెషర్ కుక్కర్‌లు

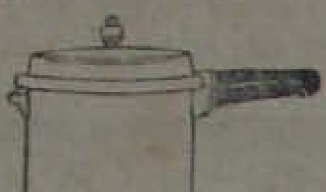

బాబు ఎలక్ట్రానిక్సు
కాపువీధి - నెల్లూరు
ఫోన్ : 1212

అమ్మకం
కూల్‌డ్రింక్సు మరియు ఐస్‌క్రీం మిషను సోడా మిషన్, బాటిల్సు అమ్మబడును.
—వివరాలకు—
రోలెక్సు కూల్ డ్రింక్సు షాపు
14, జెండా వెంగళరావు బిల్డింగ్సు
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు.

కందుకూరు సబ్బార్డినేటు జడ్జికోర్టులో
E. P. 9 of 76 O. S. 35 of 71
Union Bank of India Guntur
—వాది
యర్రమోపు అంజయ్య వగైరా
—ప్రతివాదులు

ఈ క్రింది షెడ్యూలులోని ఆస్తిం హైకోర్టువారి యెదుట 22-6-1977 తేది పగలు 11 గంటలనుంచి బహిరంగ వేలం జరుపబడును. కావలసినవారు పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

— షెడ్యూలు —

ప్రకాశం జిల్లా కందుకూరు తాలూకా పాకలపాడు గ్రామంలో సర్వే నెం. 238/1 యం 1-25 ట్లు సర్వే నెం. 237/2 0-81ట్లు మెట్టభూమికి హద్దులు [తూ-] అంజయ్య [] యం. వెంకటసుబ్బయ్య వగైరాలు [ఉ] ఎ. అంకయ్య వగైరా కుల్లు యం 1-56 ట్లు లేక 0-631 హెక్టార్లు వాది క్రయం రూ. 1500 లు. అమినా క్రయం రూ. 6240 లు.

షరా: ఈ ఆయిటములోని సర్వే నెంబరు 238/1 లోని యం 1-25 ట్ల భూమిని యర్రమోపు అంజయ్య 5-12-1970 తేదిన తన జీవనాంశపు హక్కునిల్పుకొని **Vested remainder** 5-12-70తేదిన యర్రమోపు వెంకటేశ్వర్లుకు దానపత్రం వ్రాసియిచ్చినారు. సదరు ప్రతివాదికి అడు మానం పెట్టిన దర్మిల్లా అయినందున వాదిని బద్ధపరచవలెను.

2) టిటో గ్రామంలో సర్వేనెం 237/2 యం 2-34 సెంట్లు లేక 0 946 హె. వాది క్రయం: రు 4000-00 అమీనా క్రయం రు 9360-00 లు [తూ] యస్. ముత్యాలు [ద] యర్రమోపు అంజయ్య [ప] ఐ. వెంకయ్య వగైరాలు.

3) టిటో గ్రామంలో సర్వే నెంబరు 278/1 రు యం 4-13 ట్లు లేక 1.671 హెక్టారులు. వాది క్రయం: రు 6000-00. అమీనా క్రయం: రు 18,585-00 లు.

షరా— ఇందులో యం 1-56 సెంట్లను యర్రమోపు అంజయ్య తన కివ కుమార్తె యీశ్వరమ్మకు 20-7-71 తేదిన సెటిల్‌మెంటు పత్రం వ్రాసియిచ్చినాడు. మరియు 5-12-70 తేదిన యర్రమోపు అంజయ్య యీ భూమిలో యం 0-45 సెంట్లను తన కుమారుడు వెంకటేశ్వర్లుకు తన జీవనాంశపు హక్కును నిల్పుకొని దానపత్రం వ్రాసియిచ్చినాడు సదరు రెండు పత్రములున్నూ వాదికి అడుమానం పెట్టిన దర్మిలా అయినందున అవి వాదిని బద్ధపరచవలెను.

— కె. సత్యనారాయణ,
వాది అడ్వకేటు.

నూరేళ్లనాటి తెలుగు పత్రికలు : ప్రసవవేదనలు

వీరేశలింగంగారి 'వివేకవర్ధని' పత్రిక ఐదువందల ప్రతులే అచ్చు అవుతుండేది!

డా. కాళిదాసు పురుషోత్తం ఎం ఏ., పి. హెచ్‌డి.

పత్రికా నిర్వహణ కష్టమైన కార్యం. అందునా పత్రికను ఆదర్శాలకు అనుగుణంగా తీర్చిదిద్దడం అసిధారావ్రతం. ఇప్పటిమాదిరే పూర్వంకూడా పత్రికాధిపతులు ఎన్నో సమస్యలను ఎదుర్కొనవలసి వచ్చేది. వ్యాసాలు వ్రాయడం మొదలు, ప్రూపులు దిద్దడంవరకూ, అన్నీ ఒక్కరే చూసుకొనవలసి వచ్చేది. ఇక ఆర్థిక ఇబ్బందులను గురించి చెప్పనవసరమే లేదు. ఈనాడు తెలుగుదేశంలో చిన్న పత్రికలవాళ్ళు అనుభవిస్తున్న కష్టాలన్నిటినీ ఆనాడు పత్రికలు నడిపిన వాళ్ళు అనుభవించారు.

మద్రాసు ప్రభుత్వ ఆర్కైవ్సులో వున్న "మెడ్రాస్ నేటివ్ న్యూస్‌పేపర్ రిపోర్ట్సు" పరిశీలిస్తే, ఆనాటి తెలుగు పత్రికలకు సంబంధించిన అనేకాంశాలు తెలుస్తాయి. పాతకాలపు తెలుగుపత్రికలు చాలామటుకు కాలగర్భంలో కలసిపోయినా, ఆ పత్రికలలోని వ్రాతలను కొన్ని ఆంగ్లానువాదాలు ఈ రిపోర్ట్సులో మనం చూడగలం. ఆ విధంగా ఎన్నో పాతపత్రికలపేర్లు, కూడా యిగానయినా వాటిరచనా ధోరణి ఈ రిపోర్ట్సు వెల్లడి చేస్తున్నాయి. ఆనాటి సాంఘిక రాజకీయ విషయాలపై పరిశోధన చేసేవారికి ఇవి ముఖ్యమైన ఆకరాలనడంలో అతిశయోక్తి లేదు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఏ ఉద్దేశంతో ఈ రిపోర్ట్సు తయారు చేయించినా, ఈనాడు అవి మనపాలిటి పెన్నిధులయ్యాయి. ఆనాటి పత్రికల్లో ప్రభుత్వానికి ఆసక్తి ఉన్న దనుకొన్న అంశాలన్నింటిని అనువాదాలు ప్రభుత్వాధికారుల దృష్టికి తీసుకొని వచ్చేవాళ్ళు. తెలుగు పత్రికల్లో వివేకవర్ధని, దినవర్తమాని, ఆంధ్రప్రకాశిక, పురుషార్థ ప్రదాయిని మొదలైనవాటి ప్రసక్తి ఈ రిపోర్ట్సులో తరచుగా కనిపిస్తుంది. ఇదే విధంగా తమిళ, మళయాళ, కన్నడ భాషా పత్రికలనుండి కూడా ఆంగ్లానువాదాలు ఈ రిపోర్ట్సులో కన్పిస్తాయి. ఈ రిపోర్ట్సు పత్రికల ప్రచురణ వృత్తాంతాన్ని వ్యాయుచున్నవి.

పత్రికలవాళ్ళు సాధారణంగా తమ సర్క్యులేషన్ వివరాలు బయటివాళ్ళకు తెలియనివ్వరు. ఇటీవల వీటిని బయటపెట్టాలి.

ఆనాటి పత్రికల సర్క్యులేషన్ వివరాలు కూడా ఈ రిపోర్ట్సులో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఒక్కొక్కపత్రిక క్రమాభివృద్ధి, తగ్గుదల ఈ వివరాలను అనుసరించి, చక్కగా ఊహించవచ్చు. 1881 లో రాజమండ్రి నుండి వెలువడే వివేకవర్ధని పత్రిక 300 ప్రతులు ముద్రించేది. మద్రాసు నుండి వెలువడే వార్తలహరి అనే పత్రిక 175 కాపీలు అచ్చువేసేది. కొక్కొండ వెంకటరత్నంపంతులుగారి సంపాదకత్వంలో వెలువడే ఆంధ్రభాషా సంజీవని సాహిత్య మాసపత్రిక సర్క్యులేషన్ 150 మాత్రమే. ఇది అపార ప్రచారం పొందిన ఆనాటి సాహిత్యపత్రిక. వివేకవర్ధని 1888 మార్చికి 350 కాపీలు అచ్చువేసే దశకు అభివృద్ధి చెందింది. 1889 సెప్టెంబరు అక్టోబరు మాసాలకల్లా 300 కు తగ్గింది. 1890 అక్టోబరు మాసానికల్లా వివేకవర్ధని 500 కాపీలతో వెలువడుతూంది. మద్రాసు నేటివ్‌న్యూస్ పేపర్ రిపోర్టుల ననుసరించి 1883 లో ఆనాటితెలుగు పత్రికల సర్క్యులేషన్ వివరాలిట్లా ఉన్నాయి.

—కొరత 8 వ పేజీలో

జిల్లాలో స్వాతంత్ర్యోద్యమం: గోగులపల్లి సత్యాగ్రహం

"40 ఏళ్ళనాటి జమీన్‌రైతులో..." అనే శీర్షిక ఇప్పుడెంతమంది పాఠకుల స్మృతిపథంలో నిలచివుందో తెలియదు గానీ, సుమారు తక్కువ ఏడేళ్ళక్రితం దాన్ని ప్రారంభించినప్పుడది ఎంతోమంది పాఠకులను ఆకర్షించింది, ఆకట్టుకొంది. ఆ శీర్షిక క్రింద, 'జమీన్‌రైతు' తొలిసంచికలలో వెలవడిన అనేకానేక ఆసక్తికర వార్తాంశాలను, వ్యాఖ్యానాలను యథాతథంగా పునరుద్ధరించి, ఆనాటి నెల్లూరు జిల్లా రాజకీయ సాంఘిక పరిస్థితులను, ప్రజల స్థితిగతులను పరిశీలిస్తూ వచ్చాము. ఆ విధంగా ఆ శీర్షిక మనజిల్లాను గూర్చి, మనజిల్లాను గూర్చి మనం తెలుసుకోడానికి, మనసామాజిక మూలాలను కొంతవరకైనా అర్థం చేసుకోడానికి ఉపయోగపడడమేగాక, చరిత్ర పరిశోధకులకొక ముడిసరుకుగా కూడా వినియోగపడుతూ వచ్చింది.

ఐతే ఎప్పటికప్పుడు ఏవేవో అవరోధాలు యేర్పడి, ఆ శీర్షిక మూలబడుతుండేది. కొన్నాళ్ళు అప్పుడప్పుడూ ఆగుతూ, కుంటుతూ సాగుతూ కొంతకాలం జరిగి, మూడేళ్ళక్రితం పూర్తిగా నిలిచిపోయింది. తర్వాత చాలామంది పాఠకులు — ఒకటు చారిత్రకదృష్టి కల్గిన మేధావులు మొదలు పాత సంగతులమీద ఆసక్తిగల్గిన సామాన్య పాఠకులదాకా— ఆ శీర్షికగూర్చి పదేపదే అడుగుతుండేవారు. ఇన్నాళ్లకు ఆ శీర్షికనే మరొకపేరుతో పునః ప్రారంభిస్తున్నాము; ఇకమీదనైనా దాన్ని క్రమంగా నిర్వహించాలని ఆశ.

'జమీన్‌రైతు' స్థాపించి నలభయ్యేడేళ్ళు దాటిపోయింది. 1930 మార్చి 9 తేదీన 'జమీందారీరైతు' అనే పేరుతో తొలిసంచిక వెలువడింది. ఐతే దురదృష్టవశాత్తు ఇప్పుడా తొలిసంచిక లభ్యంకావడంలేదు. రెండవ సంచిక మార్చి 16 తేదిన వెలువడింది.

ఆనాటి జమీందారీ ఉద్యమానికొక ఊతగా ఊపుగా ప్రారంభించబడిన 'జమీందారీరైతు' జమీందారీ పాలనలోని దౌష్ట్యాలను దురాగతాలను, రైతుల కష్టాలు కడగండ్లను, ఉద్యమం నడుస్తున్న తీరు తెన్నులను వారంవారం అందిస్తుండేది. దాంతోపాటు జిల్లాలోని స్వాతంత్ర్యోద్యమ వార్తలను, సత్యాగ్రహ సమాచారాన్ని కూడా సవ్యగ్రంగా యిస్తుండేది. జమీందారీ ఉద్యమానికి, స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి మొదట మొదట సంబంధం లేకపోయినా, రానురాను జిల్లాలో అవి సన్నిహితమయ్యాయి; ఒక దశకు చేరేసరికి ఒకదానిలో ఒకటి లీనమై పోయాయికూడా. కాబట్టి 'జమీన్‌రైతు' పత్రిక లక్ష్యాల్లో ఒక్క జమీందారీ ఉద్యమమేకాక, స్వాతంత్ర్యోద్యమంకూడా అయింది. అందువల్ల నెల్లూరు జిల్లా స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని గూర్చి తెలుసుకోడానికి 'జమీన్‌రైతు' చాలావరకు ఉపకరిస్తుంది. ఈ శీర్షిక క్రింద ప్రధానంగా ఆ విషయాలను ముచ్చటిస్తూ, మిగతా విషయాలనుకూడా స్పృశించుకొంటూ పోదాము.

గోగులపల్లి ఉప్పు సత్యాగ్రహం నెల్లూరుజిల్లా స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్రలో ఒక ప్రధానఘట్టం. దాన్నిగూర్చి సగ్గా 47 ఏళ్ళ క్రితం 'జమీందారీరైతు'లో— 1930 మే 4తేదీ సంచికలో— వచ్చిన

'జమీన్‌రైతు' తొలి సంపుటాలలో ....

వార్తాంశం చూడండి-

గోగులపల్లె ప్రస్థానము

25 4—30

ఈ దినము సాయంత్రము జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు, పోల్డు కమీషనరుగారు, షుమారు 50మంది పోలీసుసిబ్బందితోను, 40మంది సాల్టు జవానులతో, ఇతర జిల్లా పెద్ద ఉద్యోగస్తులతో,

—కొరత 8 వ పేజీలో

దొంగనంబరు మావూరు వదలిపోతూంది!

కోవూరు తాలూకా విడవలూరు రైతు శ్రీ చిట్టమూరు శేషారెడ్డి యిట్లా వ్రాస్తున్నాడు—

1975 డిసెంబరు సీజన్లో విడవలూరులో ఐ. ఇ. టి. 2508 పది ఎకరాలలోమాత్రం సాగుచేయబడింది. దొంగనంబరు కంటే తెగుళ్లను బాగ తట్టుకోవడమేకాకుండా, పడితూములు అధికంగా పండుతున్నది. అసలు ఈ సీజనులో మంచు ఎక్కువ. అందువల్లదొంగనంబరుకంటే 2508 మేలైన రకమనే నిర్ణయానికి వచ్చారు రైతులు.

1976 ఎడగారు సీజనులో సాగైన పొలంలో నగం 2508 ఆక్రమించింది. దొంగనంబరు ఎకరాకు పుట్టి ఐదు తూములు మొదలు రెండు పుట్లవరకు పండితే, ఐ. ఇ. టి. 2508 రెండుపుట్లు మొదలు మూడుపుట్లవరకు పండింది. ఆ అనుభవంతో 1976 డిసెంబరు - 1977 జనవరి సీజన్లలో ఐ. ఇ. టి. 2508 వెయ్యి ఎకరాలు సాగుచేయబడితే, దొంగనంబరు వంద ఎకరాలమాత్రం సాగైంది. దొంగనంబరు తెగుళ్ళకు దెబ్బతిన్నది కాని, 2508 తెగుళ్ళను నిరోధించి, యింతకుమించిపైరు లేదనే దృఢాభిప్రాయానికి రైతుం వచ్చేట్లు దిగుబడిచ్చింది. ఈసారి ఎడగారుకు మా గ్రామంలో 2508 తప్ప దొంగనంబరు ఒక్క ఎకరాకూడా సాగుచేయకుంటే అతిశయోక్తికాదు. అంటే దొంగనంబరు మావూరు వదలి వెళ్ళిపోతూ ఉన్నమాట! రెండేళ్ళలో 2508 వరి రైతుల ఆదరణ పొందిన పరిణామం యింతవరకు లేదు మనజిల్లా వాతావరణానికి యిది సరిపడిపోయింది.

ఇక 2508లో మేము గమనించిన సుగుణాలు కొన్ని వివరిస్తాను: దొంగనంబరుకంటే వారం పదిరోజులు ముందు కోతకు వస్తుంది. దబిడిభూముల్లోకూడా 2508 బాగా పండింది. ఇక్వగానుండే నీటిపారుదలలోకూడా పైరు దెబ్బతినలేదు. ఎంత ఎరువు వేసినా ఒరిగి పడిపోదు. పాతరకాలకంటే వరిధాన్యం దిగుబడి ఎక్కువ. ఈ అనుకూలతలవల్ల ఏ సీజనుకైనా, ఏ నేలకైనా 2508 అనుకూలమైన వరిరకమని నా అభిప్రాయం.

—ఇది ఆ విడవలూరు రైతు అనుభవం. ఏ రైతు అనుభవమైనా భిన్నంగా వుండే అవకాశంలేదు. మరి ఎడగారుకు 2508 ఎత్తిరకం. ఎందువల్లనంటే ఎడగారుపైరు కోతకువచ్చే సమయంలో మబ్బు చినుకుగా వుంటుంది. దొంగనంబరు పడిపోయే స్వభావంగలపైరు. దానివల్ల నీటమునిగి, మొలకెత్తి, నాశనమయ్యే ప్రమాదం ఎక్కువ. ప్రతి సంవత్సరం రైతులు ఈ విధంగా ఎంతో నష్టపోతున్నారు. గత సంవత్సరం వరి నష్టపోయారు. ఎత వెల్లువ వచ్చినా 2508 నిలబడి పండింది; దొంగనంబరు నేలపాలైంది. అందువల్ల, ఖర్చుతక్కువ కొత్త ఎక్కువైనా, ఎడగారులో 2508 సాగు చేసుకోదగినది.

'నిత్యకల్యాణి'

మన రైతాంగం ఎంత అభ్యుదయకరంగా వున్నదో, కొత్తకొత్త కాయకలిపి ఏ విధంగా ముందుకు నడుస్తున్నదో ఈ సాక్ష్యం వరిపట తెలుస్తుంది.

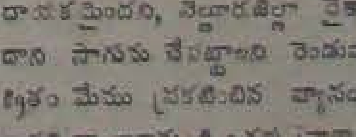

"నిత్యకల్యాణి" పైరు రైతుకు లాభదాయకమైందని, నెల్లూరుజిల్లా రైతాంగం దాని సాగును చేపట్టాలని రెండువారాల క్రితం మేము ప్రకటించిన వ్యాసంమీద, కావలి తాలూకానుండి ఒకరు వ్రాశారు. ఆ తాలూకాలో యిప్పటికే యిద్దరు ముగ్గురు రైతులు ఆపైరు పెట్టివున్నారట; మార్కెట్

—కొరవ 8 వ పేజీలో

కావలిలో మిల్క్ ప్రాజెక్టు

త్వరలో వెంకటగిరిలో కూడా నట!

జిల్లా ఉత్పత్తి సహకార సంఘం ఆధ్వర్యాన కావలిలో ఏర్పాటు చేయనున్న పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థవారి ఆర్థిక సహాయంతో 60 లక్షల రూపాయలతో ఒక మిల్క్ చిల్లింగ్ ప్లాంట్ (చిన్న తరహా పాల శీతలీకరణ కేంద్రం అనే అంతర్ శీతలీకరణ) స్థాపించబడింది. శాసనసభ్యులు శ్రీ రేబాల దశరథరామిరెడ్డి ఆ మిల్క్ ప్రాజెక్టుకు 30 వ తేదీ ప్రారంభోత్సవం చేసారు. పాడి మంత్రి శ్రీ రాజాసాగి సూర్యనారాయణరాజు సభకు అధ్యక్షత వహించారు.

ఇటీవల ఇరవైసూత్రాల క్రింద చేనేత, బలహీనవర్గాల సముద్ధరణ కార్యక్రమంలో నైతేనేమి పేదసాదలకు ఇచ్చిన గేదెలు కొనుక్కొవడానికి బ్యాంకులు ఉదారంగా అప్పులిచ్చాయి. వాటిలో పోయినవి పోగా, కొన్ని గొర్రెలు చెర్లోని గేదెలో గొర్రెలో కొనగా, జీవనోపాధి లేక చేనులు కొన్నవారు లేకపోలేదు పైగా తుఫాను బాధితులకు ఇళ్ళు కట్టుటతో పాటు గొర్రెలు కూడా కొన్నారు. అటువంటి నిరుపేదలకు ఉపకరించాలనే ఉద్దేశంతో ఇరువై సూత్రాల కార్యక్రమానికి చెందిన నిధులతో ఈ మిల్క్ ప్రాజెక్టును స్థాపించారట. దీని వలన 6 వేల లీటర్ల.

ఆంధ్ర డెయిరీ డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ ఛైర్మన్ శ్రీ పి. వి. రత్నం సభను ప్రారంభిస్తూ, గ్రామాలలో పాడి పరిశ్రమ యింకా అభివృద్ధి కావాలని, తద్వారా గ్రామస్థుల ఆర్థికాభివృద్ధి జరగ

జిల్లావార్తలు

తమే కాక పట్టణవాసులకు కల్తీలేని పాలు కూడా లభ్యంకావాలని అన్నారు.

మంత్రి సూర్యనారాయణరాజుగారు ఈ మిల్క్ ప్రాజెక్టును కావలి పరిసర గ్రామాలలోని రైతులు, పేదసాదలు చక్కగా వినియోగించుకోవాలంటూ, కోడి గ్రుడ్ల వైరాల ఎగుమతికి అవకాశాలు కల్పిస్తామని, కోళ్ళఫారం కంట్రోలు ధరల్లో లభ్యమయ్యేట్టు చేస్తామని అన్నారు. కోడిగ్రుడ్లకు మంచిధర ఏర్పాట్లు చూస్తామని కూడా హామీయిచ్చారు. కోడిగ్రుడ్ల మాట వచ్చిందిగాబట్టి ఒక్కసంగతి. ఒకప్పుడు 45 పైసలువున్నా ఒక డజను కోడిగ్రుడ్లు యిప్పుడు 25 పైసలకు పడిపోయింది. ఆ మధ్య 20 పైసలకు కూడా యిచ్చారు. గుడ్డుధర అంతగా పడిపోయినా హోటళ్ళలో రెస్టారెంట్లలో ఆమ్లెట్ల ధరమాత్రం ఆకాశంనుంచి దిగిరావటం లేదు! సింగిల్ ఆమ్లెట్టు 70 పైసలు; డబుల్ ఆమ్లెట్టు రు 1-20లట. గుడ్డును ఆమ్లెట్టుగా యివ్వకుండా అంత రేటా ఎందుకంటారో మనకర్థంకాదు. అడిగే నాధుడుండేకదా?

సరే, అదటుంచండి. కావలి మిల్క్ ప్రాజెక్టుకు శ్రీ శేకిరెడ్డి కోదండ రామిరెడ్డిగారు గొలుగెరకరాల స్థలాన్ని ఉచితంగా యిచ్చారట. దయ్యయివ్వవచ్చు, అడిగితే ఇంకేమైనా యివ్వవచ్చు; కానీ ఈరోజుల్లో ఎవరదీ దానం చేసేవారు? కోదండ రామిరెడ్డిని మంత్రిగారు, పి. వి. రత్నంగారు—అందరూ ప్రశంసించారు.

సభలో డెయిరీ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు శ్రీ ఎస్. సంతానం, ఎమ్మెల్యే శ్రీ గొట్టిపాటి

—కొరవ 10వ పేజీలో

టవున్ దర్గామిట్టవైపు శర వేగంతో పెరిగిపోతూంది—కానీ కనీససౌకర్యాలే లేవు!

స్థలాభోగం అంటూంటారు. అటువంటి భోగం యిప్పుడు నెల్లూరులో దర్గామిట్టకు పట్టింది. టవును అదుపు అజ్ఞలేకుండా దర్గామిట్టవైపు శరవేగంతో పెరిగిపోతూవుంది. మూడునాలుగేళ్ళనాడు దర్గామిట్ట చూచినవారు యిప్పుడు మళ్ళీ చూస్తే అదేనా యిది? అనిపిస్తుంది ఆ ప్రాంతం అంతగుర్తు పట్టలేనంతగా మారిపోయింది; అభివృద్ధి చెందింది.

ఇదివరకు కొన్నిసంవత్సరాలు టవును తూర్పుగా పెరిగింది. హరనాథపురం, బాలాజీనగర్, ఏ. సి. నగర్ వగైరా ప్రాంతాలు అధికంగా పెరిగినవే. ఇప్పుడు అక్కడ పెరుగుదల నిల్చిపోయింది. నిల్చిపోయినా ఖాళీస్థలాల ధరలు ఆకాశాన వున్నాయి; సామాన్యులకు అందుబాటులో లేకుండా వున్నాయి టవునులో ధరలు మితిమీరిపోయినందువల్లనే దూరాభారంగా వున్న ఈ ప్రాంతాలకూ గిరాకి హెచ్చింది. పల్లెటూళ్ళనుండి టవునుకు వలస ఎక్కువై, భాగ్యవంతులు ఎంత ధరైనా పెట్టి స్థలాలు కొని భవనాలు నిర్మించుకోవడంతో, టవునులో సాదామనుషులకు స్థలాల ఆశ లేకుండాపోయింది. స్థలాలేకాదు, అద్దెకు యిల్లు దొరకడంలేదు, దొరికినా అద్దెలు అందుబాటుకొవడంలేదు.

నెల్లూరు సమస్యలు

అందువల్ల టవునుకు దూరంగా స్థలాలు చూచుకోవడం తప్పనిసరైంది. ప్రస్తుతం దర్గామిట్ట, పొదలకూరు రోడ్డు ప్రాంతంతప్ప టవును విస్తరణకు వీలని, ధరల అందుబాటుకు కాని వసాకటిలేదు అందువల్లనే దర్గామిట్ట పొదలకూరురోడ్డు ప్రాంతాలు ఆశ్చర్యకరంగా పెరిగిపోతున్నాయి.

మామూలు పరిస్థితుల్లో అతే దర్గామిట్టకాని, పొదలకూరు రోడ్డు ప్రాంతాలు కానీ యింత తొందరగా అభివృద్ధి చెందివుండేవి కావు. పెద్దాస్పత్రి దర్గామిట్టకు మారడంతో, ఆ ప్రాంతం జాతకమే మారిపోయిందా అనిపిస్తుంది. అస్పత్రికితోడు ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్, స్పిన్నింగ్‌మిల్లు, నిప్పోబ్యాటరీ ఫ్యాక్టరీ వగైరాలు ఆ ప్రాంతం ప్రాముఖ్యతను యినుమడింపజేశాయి. ఇంతమాత్రం తోనే, అది ఇప్పపాటుతో అభివృద్ధి చెందిఉండుకోలేము ఎందువల్లనంటే, దర్గామిట్ట ప్రాంతమంతా దాదాపు ప్రభుత్వస్థలం. పట్టాభూములులేవు. శంకరన్ కలెక్టరుగా, చంద్రమౌళి డి. ఆర్. ఓ. గావున్న సమయంలో ప్రభుత్వోద్యోగులకు యితరులకు, అడగనివారికి పాపాత్ములన్నట్లుగా స్థలాలు పంపకం చేశారు. ఆ కారణంగా అనేక కాలనీలు, సంస్థలు, నివాసగృహాలు వెలశాయి. దర్గామిట్ట స్థలాలు చాలక పొయ్యేసరికి, రైల్వేలైనుకు తూర్పుగా, కొండాయపాలెంవద్దకూడా స్థలాలిచ్చారు. కుష్ఠు ఆస్పత్రివున్న ఆ ప్రాంతమూ యిప్పుడు జనసంచారంతో కళకళలాడుతున్నది. అంటే టవును దక్షిణంగా ట్రంకు రోడ్డుమీద నాలుగు కిలోమీటర్లదూరం విస్తరించిపోయిందన్నమాట. ఎక్కడో దూరంగా వున్నట్లుండిన వేదాయపాలెం రైల్వేస్టేషను యిప్పుడు టవునులో కలిసిపోయింది. నెల్లూరు సౌత్‌కు నెల్లూరు సెంట్రల్ అని పేరుపెట్టి, వేదాయపాలెం స్టేషన్ పేరును నెల్లూరు సౌత్‌గా మార్చవచ్చు. అసలు నెల్లూరు సౌత్ కంటే, ముఖ్యంగా వేదాయపాలెం స్టేషనే ప్రాముఖ్యం వహిస్తుంది. టవును ఇటుగా పెరగకం

—కొరవ 11 వ పేజీలో

'అబ్‌కాయ్' తిరునల్‌వేలి

వారి

బుల్‌డోజర్లు

రైతులకు బాడుగకు యివ్వబడును.

మా ఏజంటును సంప్రదించండి.

ఎ. రామకిష్టారావు

గణేశ్వర్ యింజనీరింగ్ కంపెనీ — మోటారుపార్ట్సు డీలరు

(No. 3, పోలీసు స్టేషన్ ఎదుట)

రైల్వే ఫీడర్సు రోడ్డు - నెల్లూరు.

నెల్లూరులో జరిగిన డాక్టర్ అంబేద్కర్ జయంతి వేదికమీద— కలెక్టరు అర్జునరావు మునిసిపల్ మేజిస్ట్రేట్ శ్రీమతి భ్రమరాంబ, అడిషనల్ జిల్లాజడ్జి నరసింహారావు, ఇ. వి. చిన్నయ్య.

మాటకచేరి

'కన్యాశుల్కం' కుదింపు—నార్లవారి కత్తిరింపు

గురజాడ 'కన్యాశుల్కం' నాటకాన్ని 'సంగ్రహం'చి ప్రచురించి ఆంధ్రనాటక రంగస్థలానికి అందజేయాలనే! తలంపు కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ వారికి ఎందుకు కల్గిందోగనీ, పదను కత్తిరింపు బాధ్యత శ్రీ నార్ల వెంకటేశ్వరరావుకు అప్పగించి, దాదాపు సంవత్సరం క్రితం కాబోలు ఒక కుదింపు ఎడిషన్ను వెలువరించారు. దాంతో 'కన్యాశుల్కం' వేసి మూడు ఎడిషన్లయ్యాయన్నమాట. 1909లో వెలువడిన సమగ్రమైన రెండవ కూర్పు; బంగోరె సంశోధించి ప్రచురించిన 1897 నాటి మొట్టమొదటి కూర్పు; ఇప్పుడు నార్లవారి కుదింపు కూర్పు.

ఈ మూడవకూర్పు పీఠికలో నార్లవారే— "శ్రీ గురజాడ అప్పారావు 'కన్యాశుల్కము' నాటకం కుదింపుకు నేను సమ్మతించడం సాహసమే" నని చెప్పుకొన్నారు. ఐతే అంతటిసాహసం యిప్పుడు చెయ్యవలసిన అవసరం వుందా అన్నది అసలు ప్రశ్న.

'కన్యాశుల్కం' నాటకం యథాతథంగా అయితే ప్రదర్శనాన కూలం కాదన్న సంగతి అందరూ ఎరిగిందే. అందుకే సి. ఆర్. రెడ్డిగారు 'కన్యాశుల్కా'న్ని "... a drama which is next to impossible to stage... Only sleepless gods could play it or sit it through or their counter parts, our simple patient villagers." అన్నారు. నాటకంలోని కొన్ని భాగాలను తీసుకొని అమోఘంగా రక్తికట్టించవచ్చు కానీ. మొత్తమ్మీద ఇది అధ్యయనానికి మాత్రమే పనికివచ్చే నాటకంఅని సి. ఆర్. రెడ్డిగారు వ్యాఖ్యానించారు. శ్రీశ్రీ ఏనాడో అన్నట్లు 'అది ఆదిమధ్యాంతరహితమైన నాటకం'. అట్లాంటి నాటకాలు చదువుకొడానికి వున్నంతబాగా ప్రదర్శనకు వుండవు. అందువల్ల ఆ నాటకాన్ని ప్రదర్శించదలచుకొన్నవారు తమ తమ అవకాశాలు, అభిరుచులను అనుసరించి కత్తి

—కొరవ 11 వ పేజీలో

ఆంధ్ర హాస్టల్

నెంబరు 4, చక్రపాణి వీధి,

పెద్దునాయకంపేట — మద్రాసు - 600033.

పై విలాసమున ఆంధ్ర హైస్కూలు విద్యార్థులకు సకల సౌకర్యములతో విద్యావసతులు ఏర్పాటు గావింపబడినవి. సముచిత వ్యయము, ఆరోగ్యకరమైన భోజనము, పిల్లల విద్యపై శ్రద్ధ మా ప్రత్యేకత.

— వివరములకు వెంటనే వ్రాసి గ్రహించగలరు —

M. NAMASIVAYA PILLAI, B. A; B. T.,
Retired Master of Sri Ramakrishna
Mission Boys' High School (Main)
T. Nagar - Madras-17.
WARDEN

ఉత్తరక్రియలు

పూజ్యులు, ప్రియతములైన మా పెద్దతల్లి

సుంకర చెంచమ్మగారు

1—5—77 తేది ఉదయం పరమపదించినారు.

వారి పెద్దకర్మ

11—5—77 తేది బుధవారం ఉదయం 10 గంటలకు మద్రాసు బస్టాండు వద్దనున్న మా స్వగృహమునందు జరుగును. కావున బంధుమిత్రులకు తెలియజేయడమైనది.

ఇట్లు,

సుంకర మస్తాన్‌రెడ్డి M. A, B. L.,

లెక్చరర్ - వి. ఆర్. కాలేజి - నెల్లూరు.

నెల్లూరు కబుర్లు

విమర్శకుడు

శ్రీ పాపిరెడ్డి

శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డి జనతాపార్టీలో చేరారు. ఆక మంత్రిత్వ సంగతి దినదిన వలసివుంది.

' ' '

గాదిరాజు కాశయ్య అని ఒక పాత స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడున్నారు, కావలిలో. ఆయనకూడా జనతాలో చేరారట.

మరుపూరుకు బహుమతి

'తెలుగు సాహిత్యం-వాళ్ళ రామస్వామి శాస్త్రి' అనేవిషయంమీద ఆం.ప్ర. సాహిత్య అకాడమి నిర్వహించిన గ్రంథ రచన పోటీలో మన మరుపూరు కోదండ రామరెడ్డిగారికి బహుమతి లభించింది. రు 3600లు బహుమతి కోదండరామరెడ్డి జులను వెంకటరమణయ్యగార్ల అసమ్మంగా పంచిపెట్టాలని గుణనిర్ణేతలు నిర్ణయించారట.

వావిళ్ళ ప్రచురణ సంస్థ పుట్టుపూర్వోత్తరాలను గూర్చి మరోరి కూలంకషంగా వంకోరిగారు; 'జమీన్‌రైతు' ఉగాది సంచికలో ఒకవ్యాసం వ్రాశారుకూడా. ఆయనకు మా అభినందనలు.

నిప్పో సమస్య

నిప్పోసమస్య యింకా రాజుకొంటూనే వుంది; రిలే నిరాహారదీక్షలు యథావిధంగా సాగుతూనేవున్నాయి. వాటితోపాటు, 3తేది సానుభూతి సూచకంగా ఫాక్టరీ మొత్తం సమ్మెచేసింది. కార్మికులు, ఉద్యోగులే కాకుండా, క్లర్కులు కాంట్రాక్టర్లు కూడా సమ్మెలో పాల్గొన్నారట.

9తేది జనసభ సమావేశం ఏర్పాటు చేసి, ఏదోవిధంగా తెగతెంపులు చేస్తానని కలెక్టరు చెప్పారట. ఫ్యాక్టరీ యజమాని శ్రీ పి. ఓబులరెడ్డి మాత్రం యింకా గట్టిపట్టు దలలోనే వున్నట్టుంది. ఎందుకొచ్చిన పట్టింపులండీ! సామరస్యంగాపోతే బాగుంటుందికదా?

మద్రాసు బస్‌స్టాండు మూసేస్తున్నారు!

ఆర్. టి. సి. బస్సులన్నీ వారి స్వంత స్థలం చాలకపోయినందువల్ల మద్రాసు బస్‌స్టాండును మూసివేస్తున్నారట. ఇకపై నుండి రాకపోకలు సాగిస్తున్న ప్రైవేటు బస్సులన్నీ యిక ఆత్మకూరు బస్‌స్టాండు నుండి బయలుదేరాలట. మునిసిపల్ కమీషనర్ శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు తెలియ చేస్తున్నారు.

ఇది అన్యాయం ప్రయాణీకులకు అసౌకర్యం. బస్సులన్నీ పూర్తిగా జాతీయమయ్యే వరకు మద్రాసు బస్‌స్టాండు కొనసాగడం అవసరం.

నేత్ర శిబిరం

అరవైఐదేళ్ళకన్నా తక్కువ వయసులో జరుగుతున్న ఉచిత నేత్రశిబిరం లయన్స్ క్లబ్ వారి ఆధ్వర్యంలో 6 తేది ఆర్. ఎస్. ఆర్. హైస్కూల్లో ప్రారంభమయింది. మంత్రి శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి ప్రారంభించారు.

ఈ శిబిర నిర్వహణకు పొందూరంగ అన్నదాన సమాజం, మెర్కెంటైల్ సంస్థలు, వస్తు 25 వేల రూపాయలు విరాళంగా యిచ్చారట. కంటిడాక్టరు శ్రీ పి. రమణారామరెడ్డి నాయకత్వంలో అనేక మంది డాక్టర్లు ఈ శిబిరంలో నేత్ర చికిత్స చేస్తున్నారు. ఇది 14 తేదీ దాకా వుంటుంది.

స్టేట్ బ్యాంకి

స్టేట్ బ్యాంకి టవరు బ్రాంచిలో ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేశారు; శ్రీ బి. శ్రీనివాసు ఆ విభాగానికి మేనేజరు వ్యవసాయానికికూడా అటువంటి విభాగం ఒకటి వుంది. దానికి శ్రీ కె. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం మేనేజరు. ఇది ఖాతాదార్లకు మంచి సౌకర్యం.

టవరుబ్రాంచి మేనేజరుగా శ్రీ ఎస్. ఎ. ఎం. సత్యనారాయణరావు వచ్చారు. హుషారైన యువకుడు.

అమెరికాకు....

'గ్రూప్ స్టడీ ఎక్స్చేంజ్ ప్రోగ్రాం' అనే పేరుతో రోటరీక్లబ్‌వారు ఏటేటా కొంతమంది 'రోటరేతరుల'ను అరువారాల అమెరికా పర్యటనకు ఎన్నికచేసి పంపుతుంటారు. ఈసారి ఆ అవకాశం నాగారు కాలేజి లెక్చరరు శ్రీ ఎస్. వి. రమణ మూర్తికి దక్కింది. ఈ తడవ వెళ్ళిన బృందంలో రమణమూర్తి ఒక్కడే ఆంధ్రుడు.

పర్యటన 20 తేది ప్రారంభమయింది. ఖర్చులన్నీ రోటరీవారివే. రమణమూర్తికి విద్యానగర్ రోటరీ 19 తేదిన వీడ్కోలిచ్చి సాగనంపింది.

గూడూరు నేత్ర శిబిరం

12 తేది ప్రారంభం కావలసిన గూడూరు రోటరీవారి ఉచితనేత్ర శిబిరం జూన్‌కు వాయిదా పడిందట; డాక్టర్ కె. సీతారామయ్యగారు తెలియచేస్తున్నారు.

సైన్స్‌టాలెంట్ పరీక్ష

8 తేది జరగవలసిన సైన్స్‌టాలెంట్ సర్చ్ ఎగ్జామినేషను మే 29 తేది జరుగుతుందట. హాల్‌టిక్కెట్లు మూడురోజుల ముందు యిస్తారట. 10 వ క్లాసువారికి ఉ. 7 నుండి, 11 వ క్లాసువారికి 11నుండి పరీక్షలు జరుగుతాయట వి. ఆర్. కాలేజి ప్రిన్సిపాల్ తెలియచేస్తున్నారు.

యావజ్జీవ శిక్ష

గూడూరు నరసింగరావుపేటలో కత్తి చెంచయ్య అనే రిక్షాలాగను తన భార్య సుబ్బమ్మ శీలాన్ని శంకించి, జనవరి 6 తేది సాయంత్రం ఆమెను కత్తితో పొడిచి చంపాడన్నకేసు జిల్లాజడ్జి శ్రీ టి.ఎల్. ఎన్. రెడ్డి విచారించి, ముద్దాయికి యావజ్జీవ శిక్ష విధిస్తూ 21 తేది తీర్పుయిచ్చారు.

ఇందులో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ శ్రీ సి. రామకృష్ణ, ముద్దాయి ప్రభుత్వ నియమిత న్యాయవాది శ్రీ కె. వి. రమణయ్య వాదించారు.

కెరీర్స్ ఇన్‌స్టిట్యూట్

ట్రంకురోడ్డు రణగోడ ధ్వనుల్లో సి.సి. సుబ్బారాయుడు భవనంలోవుండిన కెరీర్స్ ఇన్‌స్టిట్యూట్, సర్వోదయకాలేజి ప్రశాంత వాతావరణంలోకి మారిందట. గమనించండి.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలకులు	పుట్టి	870-00
ఐ. ఆర్. 20	2508	810-00
దొంగనంబర్లు		780-00
కీ.డ్లు-		760-00
జొన్నలు		900-00
రాగులు	,,	900-00

★

జమీన్‌రైతు చందా

సంవత్సరం చందా	రు. 25-00
6 మాసములకు	రు 13-00
విడిప్రతి	రు. 00-50

ఇండో-నేషనల్ లిమిటెడ్-నెల్లూరు

నిప్పో ఫ్యాక్టరీవారి విజ్ఞప్తి

దయచేసి ఆలోచించండి!

మహాశయులారా!

కేంద్రంలో యిటీవల ఏర్పడిన జనతాపార్టీ ప్రభుత్వము న్యాయస్థానాల పట్ల గౌరవము, న్యాయస్థానాల ఔన్నత్యాన్ని కాపాడాలన్న దృక్పథము మీకందరికీ తెలిసినదే! నిప్పో ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగాల్లోంచి తీసివేయబడినవారు వివిధస్థితుల్లో తాము గిచ్చబడ్డారో మీకు విశదీకరిస్తూ వారికేసులన్నీ వివిధ న్యాయస్థానాల్లో విచారణ జరుగుతున్నాయని మీకు తెలుపుకున్నాము. కోర్టులలో విచారణ పూర్తికాకమునుపే తొలగింపబడిన ఉద్యోగుల విషయాల్లో వారిని తిరిగి తీసుకోమని ఒత్తిడి చేయడం సమంజసంకాదని, చట్టబద్ధమూకాదని మీకు మనవి చేసుకున్నాము. తీసివేయబడిన పదిహేనుగురు కార్మికులలో ముగ్గురిపై కంపెనీ చీఫ్ అకౌంట్సు ఆఫీసరును కొట్టినారన్న నేరంపై క్రిమినల్‌కేసు విచారణ జరుగుతున్నది. మిగిలినవారిలో ముగ్గురు వేరే ఉద్యోగాల్లో ఉన్నారు. పోగా మిగిలిన పదకొండుమందిలో నలుగురిని తిరిగి తీసుకుంటామని, దుష్ప్రవర్తన, క్రమశిక్షణ సరిలేనికారణమున విచారణజరిపి తొలగింపబడినవారి విషయంలో కోర్టులు తీర్పులిచ్చే తనకు ఆగండని మేము స్పష్టీకరించాము. కాని కోర్టులలో విచారణ కాకుండ వీరినందరినీ తిరిగి ఉద్యోగాలివ్వమని తీసివేయబడిన వారితరపు వారు. పైగా యీ పదకొండుమందిలో ఇద్దరివిషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమే వారిని తీసివేయడం సబబేనని ధృవీకరించింది, పైగా యీ పదకొండుమంది కేసుల కూడా వివిధ కోర్టుల్లో విచారణ జరుగుతున్నాయి. ఇలాంటప్పుడు వీరందరినీ తీసుకోమని ఒత్తిడిచేయడం, సమ్మెచేయడం ఎంతవరకు న్యాయమో చెప్పమని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాము న్యాయానికి అందరూ సమానులైనప్పుడు న్యాయస్థానాలను గౌరవించకపోవడం హర్షించదగిన విషయమేనా?

అత్యవసర పరిస్థితి సమయంలో కొన్ని సంస్థలలో కార్మికుల విషయములో జరిగిన అవకతవకలను సరిదిద్దుతూ, కేంద్రప్రభుత్వం గతవారం కొన్ని సూచనలుచేసి పాటించమని అన్నిసంస్థలనూ, రాష్ట్రప్రభుత్వాలనూ ఆదేశించింది. అవేమంటే-

1) మీసాక్రింద అరెస్టయి పనికి హాజరుకాలేక ఉద్యోగాలు పోగొట్టుకున్నవారికి తిరిగి ఉద్యోగాలివ్వమని,

2) అప్పుడు నిషేధించబడిన సంస్థలతో సంబంధమున్నదని అరెస్టుకాబడి పనికిహాజరుకాలేక ఉద్యోగాలుపోగొట్టుకున్నవారికి తిరిగిఉద్యోగాలివ్వమని,

3) అత్యవసర పరిస్థితిని ఆధారంగాచేసుకొని సరైన విచారణ జరపకుండా ఉద్యోగాల్లోనుంచి తీసివేయబడ్డ కార్మికుల విషయంలో వెంటనే విచారణలుజరిపి, అవసరమైతే లేబరుకోర్టులలో దాఖలుచేయమని,

నిప్పోనుంచి తొలగింపబడినవారిలో పైచెప్పిన మొదటి రెండు అంశాలకు సంబంధించినవారు ఎవరూలేరు. కాగా పదిహేనుమందిలో పన్నెండుగురు అత్యవసర పరిస్థితి విధించకముందే విచారణలు ప్రారంభించి తొలగింపబడినారు. మిగిలిన ముగ్గురిని తొలగించడంలో అన్ని నియమాలు పాటింపబడ్డాయి. లేబరు లా నిర్దేశించిన ప్రకారం విచారణ జరుపబడింది. ఒకటికి రెండు షోకాజు నోటీసులిచ్చినతర్వాతనే వీరు తొలగింపబడ్డారు. వీరికేసులన్నీ, మేము మనవు చెప్పినట్లు గుంటూరు లేబరుకోర్టులో విచారణలో వున్నాయి.

మరిలాంటప్పుడు కోర్టులంటే నమ్మకమూలేక, ప్రభుత్వ విధానాలమీద గౌరవమూ ఉంచక వీళ్ళి తిరిగి తీసుకోమనడంలో ఒక క్రమమూ, పద్ధతీ, న్యాయమూ అవలంభించడంలేదని స్పష్టమవడంలేదా? సమస్యల పరిష్కారానికి ఎవరికైనా ఒకసక్రమమైన న్యాయమైనమార్గముండాలి కేవలం ఒత్తిడిద్వారా, వ్యక్తిదూషణద్వారా, రెచ్చగొట్టే ఉపన్యాసాలద్వారా సమస్య పరిష్కరింపచేయడం ఎంతవరకు న్యాయం? ఈ దోరణి పరిశ్రమల మనుగడకెంత హాని చేస్తుందనే విషయాన్ని దయచేసి ఆలోచించండి.

తమ పరిశ్రమ అశాంతిపాలవాలని ఏ పారిశ్రామికుడూ కోరుకొనడు. అదేవిధంగా క్రమశిక్షణారాహిత్యంతో క్షీణించిపోవాలని ఎవరూ కోరుకొనరు. ఉద్యోగుల సంపూర్ణ సహకారంతో, సుస్థిరతతో పరిశ్రమ ముందంజవేయాలనే ఎవరైనా ఆశపడతారు. నెల్లూరులో వున్న ఒకేవొక్క పెద్ద పరిశ్రమ నిప్పో. మూడు సంవత్సరాలుగా మార్కెటు మాంద్యపు దెబ్బలను తట్టుకొని ఇప్పుడిప్పుడే కోలుకొంటున్నసంస్థ నిప్పో. ఈ సమయంలో దీని మనుగడకు చేయూత నివ్వాల్సిందిబదులు చేతులే విరగగొట్ట పూనుకోవడం సమంజసమా?

న్యాయస్థానాలకుబదులు, నడిరోడ్లలో ఒత్తిడిద్వారా సమస్యలపరిష్కారం చేయబూనుకోవడంవల్ల సమస్యలు పరిష్కారమౌతాయా? ప్రవర్తన సరిలేనివారితో, క్రమశిక్షణారాహిత్యంతో, నిత్య అశాంతితో ఈ ఫ్యాక్టరీ దుర్భరంగా జీవించడం మీకైనా ఆమోదయోగ్యమా? సహనంలేక కోర్టు తీర్పుల కొరకు ఎదురుచూడకుండా నిప్పో ఎదుట నిత్యం రాజపెట్టడంవల్ల సమ్మెకిస్తులుగాని ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగులైన యువతీ యువకులు నష్టపోవడంలేదా? త్రోవలోనే, బస్‌స్టాపుల్లోనే సమ్మెకు వ్యతిరేకులై పనిచేయాలనుకున్న ఉద్యోగులను ఆపి బలవంతంగా వెనక్కుమళ్ళించి సమ్మెచేయాలనుకోవడం పారిశ్రామిక అభివృద్ధికి, ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు ఎంతనష్టమో మీరే చెప్పండి. సమస్యా పరిష్కారానికి సాధనాలు న్యాయస్థానాలా? నడిరోడ్లా? అనేది దయచేసి ఆలోచించండి.

—నిప్పో.

గూడూరుస్టేషన్ సమీపంలో రైల్వేలైనుమీద రెండుముక్కలై పడివుండిన శవం

చావులు

ట్రాక్టరు బోల్తా - ముగ్గురిచావు

ఆత్మకూరుతాలూకా చింతమర్రి గ్రామస్థులు ఒకే కుటుంబానికి చెందిన 25మంది 29తేది ట్రాక్టరులో సోమశిల వద్దనున్న అగ్రహారానికి బయలుదేరారట. వరదపుటి కంఠం పొడు చెరువుకట్టమీద పోవడంలో ట్రాక్టరు బోల్తాపడి, మూడు పార్టీలింతలు పెద్ద చెరువులో పడిపోయిందని, ట్రాక్టరులో వుండిన ముగ్గురు మరణించారని తెలుస్తున్నది. ట్రాక్టరులో బయలుదేరిన 25మంది దేవుడురాజా కుటుంబం వారంవారు. ట్రాక్టరుకుగాని, లారీకిగాని, డ్రైవరుకుగాని లైసెన్సులు లేవట.

గూడూరులో రైలుక్రింద శవం

గూడూరు రైల్వేస్టేషనుకు ఉత్తరంగా, డిసెస్టాప్ సిగ్నల్ వద్ద 25 తేది ఒకవ్యక్తి శవం రెండుగా తెగిపడివుండినది. అతని వద్ద గూడూరు-నెల్లూరు టిక్కెటు వుండినది. ఆత్మహత్య అని పోలీసువారు నిర్ధారించారు. వయస్సు 50యేళ్ళ వుండవచ్చు. అతనెవరైనది గుర్తింపబడలేదు.

మనిషిహత్యకు దారితీసిన కుక్కతగాదా

కావలికి మూడుమైళ్ళ దూరంలోవున్న నారాయణపురంలో 27 తేదినే కమతం బాలయ్య కుక్క, కమతం చిన్నబ్బిదొడ్లోకి పోయిందట; దానికాలు తెగింది. పాతకక్షలు రాజుకుంటుడగా ఈ సాకుతో రెండు కుటుంబాలవారు కర్రలతో తలపడ్డారట. ఆ యుద్ధంలో బాలయ్య కొడుకు బాలకోటయ్య (25) బలంగా గాయపడి మరురోజు నెల్లూరు ఆస్పత్రిలో మరణించాడు. గాయపడిన ఇరువర్గాలవారు నెల్లూరు, కావలి ఆస్పత్రులలో చికిత్స పొందుతున్నారు. ఈసందర్భంలో ఇప్పటివరకు కమతం సుబ్బారావు, యిందేటి వీరరామయ్య, సంగటి కోటీశ్వరమ్మ అరెస్టుగావింపబడ్డారు. ★

TENDER NOTICE

1. Sealed tenders are invited for repairing the broken furniture in Gudur Panchayat Samithi Upper Primary and Elementary Schools available in three centres at (1) Kurugonda (2) Naidupet and (3) Chennur during the period from 15-5-77 to 10-6 77.

2. Earnest money deposit of Rs. 200 - is to be paid to the credit of "Gudur Panchayat Samithi General funds" in Government Treasury and chalan to be enclosed to the tender form in original.

3. The work shall be finshed before 10-6-77 without fail The undersigned reserves the right to accept or to reject any tender without assigning any reason thereof.

4. The tender forms and other details can be had on payment or Rs 1/- within Office hours of all working days from the Block Development Officer or Office Manager of Panchayat Samithi, Gudur.

5. Wood required for the repairs wlll be supplied by this office,

6. The tenderers may examine the wood available in this office and the broken furniture stored at Kurugonda, Naidupet and Chennur before they tender for the work. Tenders will be received upto 4 00 p. m. on 15-5-77.

7 Tenders will be opened on the same day at 5 p. m. in the presence of the tenderers present at that time,

N. V. Subba Rao,
Block Development Officer.
Panchayat Samithi, Gudur.

ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

యిన్నాళ్లేమిచేస్తుంది? అసలు ఆమెకోర్కెం కల్పిందుకుంటుందా?

అందరూ అనుకోవడం కాంగ్రెస్ అధ్యక్ష ఎన్నిక అయ్యేవరకు, వెంగళరావు రాజీనామా విషయంలో తుది నిర్ణయం జరగదు; బ్రహ్మానందరెడ్డిగారే అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకోబడడం జరిగితే రాజీనామాయిచ్చి శాసనసభను రద్దుచేసి కొత్తగా ఎన్నికలు జరపవలసిందిగా వెంగళరావు గవర్నరకుసలహా యివ్వవచ్చునని అంటారు. ఏసంగతి రేపటికి (7తేదికి) తేలిపోతుంది. ★

ఇందిరాగాంధీ

(మొదటిపేజీ తరు-)

ను డి క్రింద వరకు దోషు! ఎమర్జెన్సీ ఘోరాలు, పాపాలుచేసినందుకు దోషులు కొందరైతే, వాటిని ఆమోదించినందుకు సహించినందుకు తక్కినవారు దోషులవుతారు. అందువల్ల ఒకర్నొకరు వ్రేలెత్తిచూపుకోవలసిన అవసరంలేదు; అందరూ తలవంచుకోవలసినవారే. గత జల సేతుబంధనంవల్ల కాంగ్రెస్‌కు యింకా నష్టమే కాని, మరేమి ప్రయోజనంలేదు. కాంగ్రెస్ నామరూపాలులేకుండా నాశనం కాకుండా వుండాలంటే అందరూకలసి సమైక్యంగా భవిష్యత్తునుగూర్చి ఆలోచించాలి; ఈ పరాజయాన్ని ఒక సవాలుగా స్వీకరించి, ప్రజల విశ్వాసాన్ని తిరుగా పొందుటకు మార్గాలు అన్వేషించాలి!

ఎమర్జెన్సీ విషయంలో కాని, ఆ కాలంలోజరిగిన ఘోరకృత్యాల విషయంలోకాని కాంగ్రెస్ నాయకులు చేయవలసింది పరస్పరం ఆరోపించుకోవడం, నిందించుకోవడంకాదు; అందరూ కలసి ప్రజముందు చెంపలేసుకొని క్షమాపణ చెప్పుకోవాలి! భవిష్యత్తులో అటువంటి ఘోరకలి పునరావృతం -దని హామీ యివ్వాలి. ఆ తర్వాత ధైర్యంగా సమైక్యంగా ముందుకు నడవాలి. ముందుకు పోవడానికి సమర్థవంతమైన, ధైర్యవంతమైన, ప్రజలలో ధైర్యాన్ని కల్గించి వారిని తమతోటి నడిపించగలిగిన నాయకత్వం కావాలి. అటువంటి న్యాయకత్వాన్ని ప్రస్తుతానికి బ్రహ్మమూ యివ్వలేడు, సిద్ధార్థుడూ యివ్వలేడు. చైతన్యవంతమూ, ప్రగతిశీలమూ అయిన నాయకత్వం

కడపటివార్త

'కాసు' విజయం- 'కొత్త' రాజీనామా

అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగా శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డి ఎన్నికయ్యారు. ఆయనకు 317 ఓట్లు, సిద్ధార్థ శంకరరేకి 160, డాక్టరు కరణ్‌సింగ్‌కు 16, నైరాంశర్మకు 3 ఓట్లు వచ్చాయి.

బ్రహ్మానందరెడ్డి ఎన్నికకు నిరసనగా శ్రీ కొత్త రఘురామయ్య కాంగ్రెసుకు రాజీనామా యిచ్చారు.

లేకుండా, కాంగ్రెస్ పోగొట్టుకున్న ప్రతిష్ఠను, వలువలను తిరిగి పొందడం అసాధ్యం. ఎవరెన్నిచెప్పినా, ఎన్ని తప్పులు చేసివున్నా, ఇందిరాగాంధీ అంతే సామాన్య ప్రజల్లో ప్రేమాభిమానాలు పోలేదు. అటువ బామెను దూరంచేసుకోవడమా? ఆమెను అజ్ఞాతవాసానికి పంపడమా? లేక వెంటనే కాకపోయినా తర్వాతైనా నాయకత్వం వహించమని ఆమెను కోరడమా? కాంగ్రెస్‌కు, దేశానికి ఏదిమంచిదో కాంగ్రెస్‌వాదులు ఆలోచించవలసిన అవసరమున్నదేమోననిపిస్తుంది. *

A NAME
TO
REMEMBER
For
Better Tailoring
AND
Ready Made
Garments
— Visit —
CITY DRESSES
TRUNK ROAD
NELLORE
Phone: 444

కొడవలూరు గ్రామపంచాయతి

టెండరు నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కొడవలూరు గ్రామపంచాయతీకి ఈ క్రింది వస్తువులు సప్లై చేయుటకుగాను ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరువారిచేగాని లేదా వారి అనుమతి పొందినవారిచేగాని సీల్డు టెండర్లు 20-5-77 తేది సాయంకాలం 3 గంటలకు కొడవలూరు గ్రామపంచాయతీ ఆఫీసులో తీసుకొనబడును. అదినమే సాయంకాలం 4 గంటలకు హాజరులోవున్న టెండరుదార్ల సమక్షములో టెండర్లు తెరవబడును. ప్రతి టెండరుకు ఆర్డరు ఇచ్చిన ధరావతు చెల్లించి రశీదును జతపరచవలెను. డిపాజిట్టులేని టెండర్లు అంగీకరించబడవు.

వ. నె.	వస్తువుపేరు	ధరావతు
1.	1977-78 సంవత్సరమునకు పంచాయితీకి కావలసిన స్టేషనరీ సామానులు సప్లయిచేయుట	రూ 25-00
2.	1977-78 సంవత్సరమునకు పంచాయితీకి కావలసిన ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, బల్బులు, ట్యూబులైట్లు వగైరా	రూ. 25-00
3.	పంచాయతీకి 18 లీ. కెపాసిటీగల హ్యాండ్ ఆపరేటెడ్ స్ప్రేయర్లు సప్లయిచేయుటకు (స్ప్రేయరు ఒకటికి రేటు నమోదుచేయుట)	రూ. 25-00

పి. నరసింహారావు
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు, కొడవలూరు.

శ్రీ వెంకటేశ్వర ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్

ట్రంకురోడ్డు బుచ్చిరెడ్డిపాళెం,
37వ డ్రా ఫలితములు

1. 928 శ్రీ వెంకటేశ్వరా ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ బుచ్చి
2. 617 అత్తిరెడ్డి వినోద్‌కుమార్ రెడ్డి, S/o. పుల్లారెడ్డి బుచ్చి
3. 373 శ్రీ వెంకటేశ్వరా ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ బుచ్చి
4. 915 కొండా చంద్రశేఖర్, S/o. లక్ష్మీనారాయణ చింతమూరు
5. 1114 శ్రీ వెంకటేశ్వరా ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ బుచ్చి

అమ్మకం నోటీసు

నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో గల ఖాదీ గ్రామోద్యోగ్ ఎంపోరియం (డ.నెం. 16/118) లో గల షో కేసులు, సీలింగు ఫానులు, వగైరాలు వేలంపాట సామాగ్రి అమ్మబడును. కావున గలమువారు వెంటనే సదరు సామగ్రిని పరిశీలించి, వివరములు యీ క్రింది అడ్రసు వారితో సంప్రదించవలయును

సూపరువైజర్
ఖాదీ ఎంపోరియం
ట్రంకురోడ్డు-నెల్లూరు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. No. 476/73
E. P. No. 377/76

గొల్లగమూడి రామారెడ్డి —వాది
ఎ. జయరామయ్య —ప్రతివాది

సేల్ నోటీసు

ఎ. జయరామయ్యగారికి

పై నెంబరున దావాలో నష్టవేసిన ఆస్తులను యాలమునకు తెచ్చుటకు సదరు స్థిరాస్తిని గురించి యాలంనోటీసు నిశ్చయించవలయుటకై 16-6-77 వేసియున్నది ఆ రోజు కోర్టులో పగలు 10 గంటలకు హాజరై మీ ఆక్షేపణలు తెలుపుకొనవలయును. లేనిచో మీ పరోక్షములో తీర్మానించబడును.

—యం. మల్లికార్జునరావు, అడ్వొకేటు

నెల్లూరు జిల్లాకోర్టులో
E. P No 126/76
O. S, No 99 69

ఇందుపూరు బుజ్జమ్మ —వాది
పాటూరు పెంచలునరసింహము వగైరాలు —ప్రతివాదులు

ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద 18-6-77 తేదిన బహిరంగ వేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా ఇందుకూరుపేట స. రి. లో చేరిన ముంగలదొరువు అగ్రహారములో చేరిన ప్రతివాదులు హక్కు అనుభవముగల భూములు వివరం

Old S No.	R S No	Extent
(1) 82 A	2	2-08
81 B	38	0-09-4-61
81 A		2-44
83		2-94
84 A	39	2-54—596
84 B		0-61
		10-57

D H R Value 9000-00
Amina Value 64,320-00

(2) 99	45	2-73
100	51-2 B	5 21
		7-94

Amina Value 7000 00
D H R Value 43,500-00

M. Mallikarjuna Rao.
Advocate

శివారెడ్డి పద్యాలు

బెజవాడ పాపిరెడ్డి

పాపిరెడ్డి జాను ఏపార్టీలోనన్న
మొక్కలున్న యెవరైనారెడ్డి?
వ్యక్తి మంచివాడు, శక్తిసామర్థ్యాలు
వున్నవాడు జాను వుత్తమూర్తి.

ప్రజల కై మద్యపు పార్టీలవేదాలు
మరచిపోయి రంగుమార్చుకుంటె
తరచరాదువాన్ని తప్పన్నదిల్లేదు
చెప్పవంది ఎంపి మెప్పుగంటి!

సిమెంటు కరువు

సిమెంటు కొరత లేదట
సామాన్యులు ఐదెకుపొట్లు, వంకటాలు నే
నేమన్నివాయును, యింతకు
నా మొరాలకించుమనుడునాయకు తెరమా?

చీటి మాటిక్కిస్తు
కేటి వెకతారు, బ్లాకుమార్కెట్ల వెయినా?
రేటు చెప్పకు? కలియుగ
నాటకమిది, ఐదుసుకల సన్నదగురూ.

వ్యాపారస్తుల కోసమొ
పైపై ప్రోకర్ల కొరకొ, పట్టాగలు యీ
దోపిడి దేశాల్లో
లాభిస్తేఏను బోడా పెంటగదరో!

దర్జాల దేశోక్తి
లక్షాలే దొరకనమ్ము, లాభమింత చూ
వద్దను, యెద్దింందవ
కష్టైయమంటుంది గాట, కాని ఫేటా!

బిల్డి బల్డి పెద్ద భవనాలకని ఇంటె,
కొల్లగొల్ల సినిమ హాల్లకంటె
దిక్కులేదు మూట సిమెంటు పూరిల్ల
పేదవేపిత ల్లాకు, పెంగబా!

మేలా కిడా పవరు దీర్ఘ టిక్కెట్టై
గవర్నమెంటు చూస్తు గమ్ముగుంటె
దిక్కు తొంగిపోద్ది సిమెంటు దొరకద్ది
బ్లాకు గీకా, యింత బాధ వుండదు.

డాక్టర్ గంద్రోశకర
చిక్కులుపడ్డాము వలమ చిక్కక, కంద్రో
లక్కట్లా సిమె ఉకు
నిక్కడ దొరలాం! మెచ్చాయిత్తియ్యండి!

అకస్మా కోసంగా
తిరిగటొనక తలుపులిస్తే పట్టా,
బూదెనిక కొంపగట్టా
వరుస చెప్పి కలముబట్ట!

కవి సన్మానం

వెంకమంగం ఫ్లీడర్ల నెల్లూరు
పట్టణంలో కవులవట్టగొర్రి
ఎవ్వరాడంద మూలాగ నిలాగ?
మల్లిగార్జునయ్య మాటవేరు

ఆకారానికి నాయ అక్కణ్ణి టేబుల్,
వస్త్రకాలు, స్వర్ణ? పైందేంటి?
ఎన్ని పూలమాల్లు, ఎన్ని అవిల్ వత్తు
వందిబట్టి సుంద్రదాల! యెట్ల?

నాగరాజగారూ! వనుగూర్చి చెప్పింది
తాము మొన్న కరద తరది తంది,
వెర్జా వంటొ తిరిగి చెంబుండి నేరస్త
అర్థమవల మళ్ళి ఇనకిండి!

ఆవుల జ్యోతి

అమెపేరు జ్యోతి, అమెకు ఐహ్యప్రీతి
కవికినాథు, పెళ్ళి కళ్యాణాది
అడదాని టొయ్యి అరగంట సేపుండి
తిరిగివచ్చు కావిలివ ఒడ్డ!

★

పత్రికలు

(4 వ పేజి తరువాయి)

1. పురుషార్థ ప్రదాయినీ-మాస 206.
2) వివేకవర్ధని- వారపత్రిక 300.
3) హిందూదేశాభిమాని- వారపత్రిక 175
4) ఆంధ్రభాషా సంజీవని- మాస 150.
5) శ్రీసుజనప్రమోదిని మాసపత్రిక 80.
6) శ్రీ గాయత్రి మాసపత్రిక 100.
7) ప్రబంధ కల్పవల్లి- మాసపత్రిక 172.
8) వార్తాలహరి- పక్షపత్రిక 175.

ప్రభుత్వ తెలుగు అనువాదకుడు జె.డి. లీన్ 1883 మార్చి నెల రిపోర్టు వ్రాస్తూ, అనాటికి తమ ఆఫీసుకు రెండే తెలుగు పత్రికలు అందినాయనీ, చాలా పత్రికలు సక్రమంగా వెలువడడం లేదనీ వ్రాశాడు. ఈ స్థితి క్రమంగా మెరుగవుతూ వచ్చింది. 1888 నాటికి ఆంధ్రప్రకాశిక 500 కాపీలతో, మంచి ప్రచారంలోవుంది. అయేదే హిందూ జనసంస్కారిణి 950 ప్రతులను అమ్ముచేయ నారంభించింది. క్రైస్తవుల లిటరేచర్ సొసైటీవారి సత్యదూత పత్రిక 3000 కాపీలతో వెలువడడం అయేదే ఆరంభమైంది. అన్నికాపీలు అమ్మవేసే తెలుగుపత్రిక ఆ రోజుల్లో మరిఒకటిలేదు. 1890 నాటికల్లా ఈ పత్రిక సర్క్యులేషన్ 4000 పెరిగింది. వివేకవర్ధని 1890 కల్లా మాసపత్రికగా మారి 500 ప్రతులతో వెలువడుతూంది. చిన్నచిన్న పత్రికలు సక్రమంగా రాకపోవడం, మధ్య మధ్యలో నిలిచిపోవడం, కేవలం దీర్ఘరేషిగా నిలువకోడానికి లాభనంగా వెలువడడం ఇప్పటి మాదిరే అప్పుడూవుంది.

తొలి తెలుగు పత్రికల ఆనవాలుకూడా ఇప్పుడు మనకు మిగలలేదు. అది తెలుగు వాళ్ల చారిత్రక దృష్టికి ఒక నిదర్శనం. ఇప్పుడు లభిస్తున్న తొలితెలుగు పత్రికల్లో అతి ప్రాచీనమైనది వర్తమాన తరంగిణి. 1842 50 మధ్యకాలంలో ఇది వారపత్రికగా మద్రాసులో ప్రకటింపబడింది. ఈ పత్రిక తాలూకు 1842-43 సంవత్సరాల సంచికలు మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రాచ్యలిఖిత పత్ర గ్రంథాలయంలో (జి.ఓ.ఎం.ఎల్.) భద్రపరుపబడివున్నాయి. 1843 మే 18 సంచికలో ఆ పత్రిక ఏజంటు (పత్రికాధిపతి?) సయ్యదు రహమతుల్లా చేసిన ఈ ప్రకటన చదవండి. పత్రికా నిర్వహణలో మన పూర్వులు ఎదుర్కొన్న సమస్యలూ, కష్టసుఖాలూ కొంతవరకూ బోధపడతాయి. తెలుగువాళ్ళ పత్రికా పోషణలో, ఆదరణలో ఈనాటిమాదిరే ఆనాడూ వెనుకబడే అన్న విషయం తెలుస్తుంది. ఇక చదవండి-

"యిందువల్ల మా పత్రికను చదివేవారికేమి యితర నేటివు ప్రభువులకేమి వినయపూర్వకముగా విన్నపం చేసుకోవడమేమంటే యీ రాజధానియందు అనేక యింగిలీషు సమాదార పత్రికలున్నవి. వీటిలో వొక్కొక పత్రికకు నెల 1 కి రూ 3-2-1 చొప్పున చందా యేర్పాటయున్నది. యిదిగాక ద్రావిడభాషలోనున్న, హిందూస్తాని భాషలోనున్న వకటి రెండు పత్రికలు ప్రచురమవుతూవున్నవి.

యీ చెన్నపట్టణమందు మిక్కిలి ప్రముఖులుగా వున్న ధనవంతులనే పేరుగలవారుగానున్న వుండేకొందరు నేటివు పెద్దమనుష్యులు పూర్వం వృత్తాంతి అనే ఒక ఆంధ్రపత్రికను ప్రచురముచేసి అది కొద్దికాలము వరకూ జరుగుతూవుండెను. యింతలో దానికి అంత్యకాలము సంభవించి అది మృతి చెందెనని మిక్కిలి చింతతోటి తెలియచేయుచున్నాము.

యిప్పుడు వుదయించివుండే వర్తమాన తరంగిణి అనే పత్రికకు యేజంటున్నూ ప్రొప్రయిటరున్నూ అయిన మేము మిక్కిలి ధనవంతులముకాము. ఆంధ్రభాషయందు మిక్కిలి జ్ఞానముగాని రుచిగాని గలవారము కాము. అయితే యీ దేశస్థులయిన పెద్దమనుష్యులు యీ విషయమును వృద్ధిపరచడమునకు సహాయులవుదురనే తాత్పర్యము చాతనున్ను యీ మూలముగా హిందువుల యొక్క స్నేహమును మేము పాత్రులమయి తద్వారా ప్రతిష్ఠను పొందవలెననే తాత్పర్యం చాతనున్ను నూరాలకు ప్రయివడి ముద్రాక్షరములు మొదలుగాగల వనిముట్లను సంపాదించి యీ పత్రిక వుదయింప చేయడమునకు కారకులమయితిమి.

యీ పత్రిక ఆరంభమయినది మొదలు కొన్ని కిబ్బంది కాలము వగైరా ఖర్చులు నెల 1 కి 80 రూపాయలకు తక్కువ లేకుండా తగులబడి అవుచున్నవి. యిందుకు అది మొదలుకొని చందాదారులు 60 మందికి తక్కువగానే వున్నారుగాని హెచ్చులేదు. సమాచార పత్రికలనేవి రాజ్యమునేలే అధికారులకున్ను వుద్యోగము చేసే వారికిన్ని గొప్పగా వర్తకము చేసే వారికిన్ని మిక్కిలి వుపయోగపడుచున్నవి.

యిలాటి వారికి నానాదేశములకు దు జరిగే వ్యవహారములు తెలియు కారణం వల్ల తమతమ వ్యవహారములను బాగా జరుపు చేసుకొనడముకేమి నితగావుండే సమాచారములను చూచి సంతోషపడడమునకేమి అక్కడక్కడ జరిగే దుష్కృత్య సత్కృత్యములను తెలుసుకొనడమునకేమి శక్తికలిగి బుద్ధి అభివృద్ధి కావడముకు అనుకూలమవుతున్నది. యిదిగాక యీదేశపు ప్రభువులు అభిమానించి ఒక పత్రికను జరిపించుచున్నారనే ప్రతిష్ఠయున్ను దక్కుచున్నది. స్వల్పచందా అయిన నెల 1 కి రూపాయి చొప్పునయిచ్చి పత్రికను పుచ్చుకొనడము వేళాంతరము ఖర్చుచేసే దారికి విపరీతములోనిదికాదు. యిలాటి పత్రికను చదివేవారి విషయమును వారివారికి తీసుబడి అయిన వక ఘడియమాత్రం కాలము వినియోగపరచడము మిక్కిలి ప్రయాసలోదికాదు. గనుక అవుదార్యము గల ప్రభువులు యీ విషయం అభివృద్ధి కావడమందు అభిమానం కలవారయి యింకా విశేషముగా చందాదారులు చేరే సోపాయమును వెతుకులేనేకాని యీపత్రిక పూర్తికావడే మార్గము కనబడలేదు. మిక్కిలి వ్యసనముతోటి తెలియచేయుచున్నాము. అధికచందాగల అనేక పత్రికలు ఇంగ్లీషుయందు ప్రచురము సంరక్షణ అవుతూవుండగా స్వల్పచందాగల యీ ఒక పత్రికను రాజధానిక్రింద వుండే హిందూలు నిర్వహించలేకపోయినారనే అపఖ్యాతి రాకుండా వుండవలెననే చింత మాకు బలముగా కలిగియున్నది.

సయ్యదు రహితుల్లా సాహెబు
యేజంటు"

★

రాపూరు తాలూకా చిరదపోలు సమీపం పాస్టేల్ల కాలువపై చెరువు నిర్మాణానికి చిన్న నీటిపారుదల మంత్రి ఆనం వెంకటరెడ్డి గతనెల 13 తేది శంకుస్థాపన చేశారు. చిత్రంలో మంత్రిగారితోబాటు చీఫ్ ఇంజనీరు బి. కె. మోహనరావు, సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు కె. వి. రామమోహన్ ప్రభృతులుకూడా వున్నారు.

తొలిసంపుటాలలో

(4 వ పేజి తరువాయి)

గోగులపల్లెలో వుప్పుకయ్యలు చేసిన స్థలమునకు పూరి వెలుపల నుండి జనమునకు కనబడకుండులాగున వచ్చిరి. ఈ సంగతి తెలిసి సత్యాగ్రహులును ఊరివారును గుంపులు గుంపులుగా వుప్పు ప్రదేశమునకు షుమారు 2000 మందివచ్చిరి. పోలీసువారు వుప్పుకయ్యను త్రవ్వివేయుటకు పారలతోను, గడ్డపారలతోనువచ్చిరి. నాయకులు ప్రక్క గ్రామమునకు వెళ్ళియుండినందున అటునుండిన సత్యాగ్రహులు 20 మంది చేతులుపట్టుకొని కయ్యలచుట్టును నిలువబడిరి. ప్రజలుచీటికి సహాయపడరాగా పోలీసువారు ఆయుధములుచూపి ప్రజలభయపెట్టిరి. అప్పుడు స్థానికనాయకుడు ధర్మారెడ్డిగారు మరియిద్దరును వాలంటీరులకు సహాయపడిరి. నాయకులెవరని సూపరింటెండు అడుగగా నాయకులు లేనందున సూరి ఆదినారాయణయ్యగారు తానేనని నిలువబడిరి. పోలీసువారు దౌర్జన్యముగా సత్యాగ్రహులను తోసికొనిపోయి కయ్యలను త్రవ్వ సాగిరి. కొందరు వాలంటీర్లు కయ్యలమీద పండుకొనిరిగాని వారిని పోలీసువారు అవలకు దొర్లించివేసి కయ్యలను త్రవ్విరి.

"అందు ప్రాముఖ్యతవహించిన ధర్మారెడ్డిగారిని మరి యిద్దరిని అధికారులు నోటీసులు లేకనే అరెస్టు చేసితిమనిరి వారింటికి వెంటనే తమ్ములను గూడ అరెస్టు చేయుడనగా గాంధీ నామస్మరణ పాటలు పాడసాగిరి. వెంటనే అరెస్టులు చాలించిరి.

"తర్వాత పోలీసులును ప్రజలును నడువసాగిరి. అల్లూరు సమీపించుటకి శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు ఎదురయిరి. వీరిని చూచిన తక్షణమే అరెస్టుగాబడిన వారినందరిని వదలివేసిరి.

"పౌరులు అమిత ఉత్సాహవంతులైవున్నారు. మూరులు నూరులుగావచ్చి తిరిగా కయ్యలు చేయుటకు దృఢసంకల్పులైయున్నారు.

"వాలంటీర్లకుగా వేయబడిన పందిళ్లను పోలీసువారు సన్నీళ్లతో పాడిచేసి వేగ దొంగిరైరి."

★

రైతులోకం

(4వ పేజి తరువాయి)

కొనం అన్వేషణ సాగిస్తున్నారట. రైతుల పేర్లు, పూర్తుకూడా వ్రాశామకాని, అంగితం ఎక్కడో తప్పిపోయింది. ఆ సాగుచేసిన రైతులెవరో, నిత్యకళ్యాణి సాగుపద్ధతులు అనుభవాలు సవివరంగా వ్రాయవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

రైతులు వివిధ పైర్లు, సాగుపద్ధతులు, అనుభవాలు పరస్పరం పంచుకోవడం ఎంతో లాభదాయకంగా ఉంటుంది. ★

పంచాంగం

నిజకర్తరి

మే 11 తేదీమొదలు 28 తేదీ వరకు నిజకర్తరి.

రాహు కేతు మార్పు

77 ఏప్రెల్ 30 రాహువు కన్యకు, కేతువు మీనమునకు మార్పు. ఈమార్పుకు ప్రత్యేకత కలదు. వీటికి పుణ్య కేటాయించిన స్నానములు.

మే తిథులు

7 శని	చవితి	ఉ.	9-36 గ. వ
8 ఆది	పంచమి	ఉ.	7-19 ,,
	షష్ఠి	తె.	6-10 ,,
9 సోమ	సప్తమి	రా.	3-36 ,,
10 మంగళ	అష్టమి	రా.	2-27 ,,
11 బుధ	నవమి	రా.	1-41 ,,
12 గురు	దశమి	రా.	1-21 ,,
13 శుక్ర	ఏకాదశి	రా.	1-36 ,,

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

నిమిషాలలో మాయమయ్యే జలుబు!

అమృతాంజనం

పది రూపాయల 10 కొనిపారు గ్రాములు.

తెలుగు చిత్రాలస్థాయి దిగజారిపోయిందని -బి. ఎన్. దిగులు!

ఏదైనా పూర్తిగా చెడిపోనిదే బాగుపడదని -నాగేశ్వరరావు ఊరడింపు!

అక్కినేని నాగేశ్వరరావుకు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కళాప్రపూర్ణ బిరుదునిచ్చిన సందర్భంగా మద్రాసు తెలుగు జర్నలిస్ట్స్ కమిటీ ఆఫ్ హోస్ట్స్ వారు న్యూ వుడ్‌లాండ్స్ హోటల్లో ఏప్రిల్ 29వ తేదీ సాయంకాలం అక్కినేని దేవేటి విందు ఏర్పాటుచేసి అభినందించారు.

సభకు డాక్టర్ బి.ఎన్. రెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీ గిడుగు రామారావు స్వాగతం పలుకుతూ నాగేశ్వరరావు ప్రతిభా వ్యుత్పత్తులను శ్లాఘించారు.

శ్రీ బి.ఎన్. రెడ్డి అధ్యక్షోపన్యాసంలో యిట్లా అన్నారు: పత్రికలవారికి నాగేశ్వరరావుకూ ఎప్పుడూ అత్యంత సాన్నిహిత్యం ఉంది. కాబట్టి నాగేశ్వరావును గురించి వారికే ఎక్కువ తెలుసు. అందుచే ఆయన్ను గురించి ఎక్కువ మాట్లాడను. ఆయన నేను దర్శకత్వం వహించిన 'పూజాఫలం' చిత్రంలో నటించారు. పి. పుల్లయ్యగారు నాగేశ్వరరావుతో చాలా చిత్రాలను తీశారు కాబట్టి ఆయన ఎక్కువ అనుభవాలను చెప్పగలరు.

అయినా అధ్యక్షస్థానాన్ని అలంకరించాను కాబట్టి ఒక విషయం చెప్తాను. నాగేశ్వరరావు నాకు గత మూడు దశాబ్దాలుగా తెలుసు. అప్పుడు 'పల్నాటి యుద్ధం' చిత్రం పూర్తయింది. ఆ తర్వాత మా పరిచయం పెరిగింది. అతనిలో కొత్త విషయాలు తెలుసుకోవాలనే తాపత్రయం ఎప్పుడే వుంది. ఎక్కువగా చదువుకోలేదు కాబట్టి తాను యితరులకన్నా తక్కువవాడనేమోననే కాంప్లెక్సు ఫీలవుతుండే వాడు. ముందుగా ఆ ఇన్‌ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సును పోగొట్టుకోమని సలహా యిచ్చాన్నేను. అంతవరకూ జానపద చిత్రాల్లోనే నటిస్తు వచ్చేవాడు నాగేశ్వరరావు. 'ఏమండీ నాకు సోషల్ పిక్చర్లో ఛాన్సు రాదా' అని అడిగేవాడు. 'వస్తుంది. తప్పకుండా వస్తుంది. అయితే అంతవరకూ నువు వచ్చే అవకాశాన్ని జారవిడుచుకో వద్దు' అని చెప్పానుకూడా. అట్లాగే అతని నటజీవితంలో 'బ్రతుకుతెరువు' మంచి మలుపు తిప్పిందని నా అభిప్రాయం. అప్పటినుంచే నాగేశ్వరరావు సాంఘిక చిత్రాల కథానాయకుడుకూడా అయాడు; నటనలో ఎంతో పెరిగాడు. నటనంటే ఏమిటో స్పష్టంగా అవగాహన చేసుకొని ఈనాడు ఇంతటివాడైనాడు. ఈ సందర్భంలో నాగేశ్వరావుకు నాదో చిన్న సలహా. ఈనాడు ఆంధ్రప్రభుత్వంలో అతనికెంతో పలుకుబడిఉంది. హైదరాబాద్‌లో ఫిలిం పరిశ్రమకు గట్టిపునాదులు వేయటంలోగాని, ఫిలిం డెవలప్‌మెంటు కార్పొరేషన్ స్థాపనలోగాని, సబ్సిడీ పథకం ప్రవేశపెట్టడంలోగాని మొదటినుంచీ ప్రభుత్వానికి నచ్చచెప్పి పనులు సానుకూలపరచి పరిశ్రమాభివృద్ధికి కృషిచేశాడు. ఈనాడు తెలుగు సినిమాల స్థాయి చాలా దిగజారిపోయింది. జాతీయ స్థాయిలో మన చిత్రాలకు విలువలేదు. ఇక అంతర్జాతీయస్థాయి విషయం చెప్పనవసరంలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో నాగేశ్వరావు తెలుగుచిత్రాల స్థాయినికూడా పెంచేందుకు కృషిచేయమని కోరుతున్నాను- అన్నారు బి. ఎన్.

బి. ఎన్. రెడ్డిగారి అధ్యక్షోపన్యాసానంతరం చందమామ పబ్లికేషన్స్‌వారు బహూకరించిన దుశ్శాలువను దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారు, ఆశీర్వదిస్తూ నాగేశ్వరావుకు సమర్పించారు. డి. వి. నరసరాజుగారు అతిథేయసంఘం తరఫున మొమెంటోను సమర్పించారు.

దాశరధి, 'మాలైమురసు' తమిళ దిన పత్రిక తరఫున గణేశన్ తమిళంలో, నవశక్తి తమిళ దినపత్రిక తరఫున రామనన్ ఇంగ్లీషులో విజయనరసింహ కన్నడంలో నాగేశ్వరరావును అభినందిస్తూ ప్రసంగించారు.

అభినందనకు నాగేశ్వరరావు సమాధానం చెప్తూ యిట్లా అన్నారు.

మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి

'శారద'

''జర్నలిస్టులకూ నాకూ ఎప్పుడూ సాన్నిహిత్యం వుంది, అభిమానం వుంది. నా సినిమా జీవితంతోపాటు పెరిగిన ఒకరిద్దరు జర్నలిస్టులూ యిక్కడున్నారు. ఇప్పుడిప్పుడే కొంతమంది కొత్తవాళ్ళు వచ్చారు. వీరుకూడా నాపై ఎంతో అభిమానంచూపుతున్నారు. నేను రజతోత్సవం జరుపుకున్నప్పుడుగాని, అమెరికా పర్యటన చేసినప్పుడుగాని, యింకే సందర్భం వచ్చినా జర్నలిస్టులు నన్ను అభినందించారు. కళాసంస్థల అభినందనలకన్నా మీవే నాకు ఎక్కువ. జర్నలిస్టులు ఎప్పుడైనా గిల్లితే నేనూ ఎక్కువ మేటర్ యిస్తాను. కాని యిప్పుడా అవసరం లేదు.

''రెడ్డిగారు నాలోని ఇన్‌ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సు రోజులు గుర్తుచేశారు. ఇట్లాంటి సందర్భాల్లోనే పాత విషయాలు గుర్తుకొస్తుంటాయి. ఆరోజుల్లోనేను 64, బజుల్లా రోడ్డులో ఉండేవాణ్ని. రెడ్డిగారు నాకు సలహా యివ్వటం మూలాన్నే 'హిందూ' పత్రిక తెప్పించి చదవటం ప్రారంభించాను. నెమ్మదిగా హెడ్డింగులతో మొదలుపెట్టి పేపరు చదివేవరకు వచ్చాను. అర్థంకాని మాటలను డిక్షనరీ తిరగేసి తెలుసుకునేవాణ్ని! అందుకేనేనప్పుడు పెద్దవాళ్ళతోనే తిరిగేవాణ్ణి! కొంతమంది అనుకునేవారు కూడా—'వీడేమిట్రా పెద్ద గొప్పవాళ్ళతో తిరిగేస్తున్నాడు!' అని. కాని దానివల్ల ఇన్‌ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సు పోయింది.

ఇక ''కళాప్రపూర్ణ'' బిరుదంటారా—నేనేదో సాధిదాను కాబట్టే యూనివర్సిటీ వారు యిచ్చారనుకుంటా. నేను దీనికి అనర్హుణ్ని అనుకుంటే యూనివర్సిటీని కించపరిచినట్లే అవుతుంది. అయినా సినిమానటుడికి యిలా బిరుదురావటం యిదే మొదలుకాదు. పంజాబ్ యూనివర్సిటీ రాజ్ సాహానికి డాక్టరేట్ గౌరవ బిరుదు నిచ్చింది. అట్లాగే ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ మన భానుమతిగారికి, కర్ణాటక యూనివర్సిటీ రాజ్‌కుమార్‌గారికి యిచ్చారు.

'రెడ్డిగారు తెలుగుచిత్రాల స్థాయివిషయం చెప్పారు. నిజమే నేనూ అంగీకరిస్తాను. కాని అభిమానులు నేను 'స్టెప్సు' వేయక పోతే ఒప్పుకోవటంలేదు. ఇటీవల తిరుపతి నుంచివచ్చిన యాత్రికులు కొందరు నన్ను చూడ్డానికివచ్చి 'రాజా-రమేష్' చిత్రంలో 'స్టెప్సు' ఉన్నాయా? అని అడిగారు. 'లేవు' అంటేచెప్తే 'అయితే ఆ పిక్చర్ ఎవరు చూస్తారు?' అన్నారు వాళ్ళు. 'బాబ్బాబూ - ఇప్పుడంతే' అన్నారుగాని ఆ ప్రొడ్యూసర్‌తో మాత్రం అనబోకు నా ప్రాణం తీసేస్తాడు' అని నేనన్నాను. ఇట్లాఉంది పరిస్థితి. అయినా ఏదైనా పూర్తిగా చెడితేనేగాని బాగుపడదు. పెద్దచిత్రాలు వస్తేనేగాని మంచిచిత్రాలురావు. ఇంకొకటి రెండు సంవత్సరాల్లో తెలుగు చిత్ర పరిశ్రమలో విప్లవం వస్తుంది. పెద్ద చిత్రాలుపోయి మంచి చిత్రాలొస్తాయి.''

నాగేశ్వరరావు సమాధానం చెప్పిన తర్వాత ఫిలింన్యూస్ ఆనందన్ వందన సమర్పణ చేయడంతో కార్యక్రమం ముగిసింది.

మృణాల్ సేన్ తెలుగుచిత్రంలో కన్నడ నటుడువాసుదేవరావు

బెంగాలీ దర్శకుడు మృణాల్‌సేన్ దర్శకత్వంలో నెల్లూరీయుడు ఎల్లారెడ్డి పరంధామరెడ్డి నిర్మించబోతున్న తెలుగు చిత్రానికి ఆధారం 'కఫన్'అనే ప్రేమ్‌చంద్ కథ. కఫన్ అంటే శవం మీద పరచే తెల్లనిగుడ్డ. ఆ కథ చదివితే అది ఒక సినిమాకు సరిపడే వస్తువని ఎవరికీ కూడా మనకు స్ఫురించదు. పరమ సోమరిపోతులైన తండ్రి కొడుకుల గాథ అది. కొడుకు భార్య చనిపోయింది. ఆమె శవంమీద గుడ్డకప్పాలి. డబ్బులేదు. ఇద్దరూ యాచించి ఐదు రూపాయలు సంపాదిస్తారు. ఐతే ఆ డబ్బుతో ఇద్దరూ మత్తుగా తాగి తందనాలాడ్తారు.

అందులోనూ ఎంతో విషాదం చూపిస్తాడు ప్రేమ్‌చంద్. ఈ కథను తెలంగాణా వాతావరణానికి మలచుకొని ఆంధ్రీకరిస్తారట. ఇందులో తండ్రిగా కన్నడనటుడు వాసుదేవరావు నటిస్తాడు. 'చోమనదుడి'లో ఉత్తమనటునకు బహుమతి పొందిన వాడు వాసుదేవరావు

ప్రశ్నోత్తరావళి

పాఠకులు ప్రశ్నలను ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపాలి.

'నారద'

9A/2 దొంసామిగ్రామణి వీధి

మద్రాసు 26

రజతోత్సవ సంస్థ

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్‌కు యిది రజతోత్సవ సంవత్సరం. గత 25 సంవత్సరాలుగా వారు నిర్మించిన చిత్రాలన్నీ ప్రజాభిమానాన్ని పొందినవే. ఇప్పుడు వారు విడుదల చేసిన 'ఆలుమగలు' చిత్రం 25 కేంద్రాల్లో 50 దినోత్సవం జరుపుకుంటూంది. త్వరలో శత దినోత్సవాలు జరుపుకుంటుందని భావించబడుతూంది.

ఈ సందర్భంగా జరిగిన పత్రికాప్రతినిధుల సమావేశంలో నిర్మాత అనుమోలు వెంకటసుబ్బారావు తమ భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని తెలియచేశారు. సంవత్సరానికి ఒక భారీచిత్రం, రెండు చిన్న బడ్జెట్ చిత్రాలు నిర్మించాలని ఆయన సంకల్పించారు. ఆపథకం ప్రకారంగా అత్తవారిల్లు, అల్లుడొచ్చాడు, ఆలుమగలు చిత్రాల్ని నిర్మించారు.

ఇప్పుడు 'అర్థాంగి' చిత్రాన్ని ప్రారంభించారు. పేరు వినగానే పుల్లయ్యగారు లోగడతీసిన అర్థాంగి అనుకుంటారేమో! దానికీ దీనికీ సంబంధంలేదు. ఈ అర్థాంగి ప్రత్యగాత్మకథ. ఆయనేదీనికి స్క్రీన్‌ప్లే-ట్రీట్‌మెంట్ రాశారు. పి. ఎ. పి. లో అసిస్టెంట్ డైరక్టరుగా ఉంటున్న మోహన్‌గాంధి ఈ చిత్ర దర్శకుడు.

సంగీత దర్శకుడు చలపతిరావు ఒకే రోజున యీ చిత్రానికి సంబంధించిన నాలుగుపాటలు అయిదు పద్యాలు రికార్డు చేసి కొత్తరికార్డు సృష్టించారు. ఈపాటలు విన్నతర్వాత ఇదివరకే పాప్యులర్ కాగలవని అనిపించింది.

మురళీమోహన్, జయసుధ, చంద్రమోహన్, రాజబాబు, రమాప్రభ, అల్లు రామలింగయ్య, జయమాలిని, నాగభూషణం, మోహన్‌బాబు, జయభాస్కర్ మొదలగువారు నటిస్తున్నారు.

మే 1తేదీన హైదరాబాద్ అన్నపూర్ణా స్టూడియోలో ప్రారంభమయే యీ చిత్రం మే 27 వరకూ మొదటి షెడ్యూలు, జూన్ 1 నుండి 7 వరకు జరిగే రెండో షెడ్యూలుతో పూర్తిఅవుతుంది.

ఏ. ఏ. గిరి గారికి అగ్రతాంబూలం

తెలుగుసినిమా పరిశ్రమలో జైహింద్ సత్యం ఒక విచిత్ర వ్యక్తి అందరివలె

—కొరవ 10వ పేజీలో

తక్కువ ధర!

తెలుపురకం పాలిథిన్ సంచులు, కాఫీ పొడరు బ్యాగ్స్, షీటు మరియు 'డైమన్ స్పాట్' బ్రాండు ప్లాస్టిక్ శీటు తక్కువ ధరలకు దొరుకును.

వి. యస్. ప్లాస్టిక్స్

ఫోన్ : 335

సంతపేట - నెల్లూరు.

కందుకూరు సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

ఇ. పి. నెం 12/1976

అ. లు. నెం 36/1971

Union Bank of India Guntur —వాది

Vs

పల్లపోతు అయ్యపరెడ్డి వగయిరా —ప్రతివాదులు

షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తి పై కోర్టువారి యొక్క తే 24-6-1977 ది పగలు 11 గంటలనుంచి యూలంపాట జరుపబడును, కావలసినవారు పాటలుపెట్టుకొనవచ్చును.

—షెడ్యూలు—

ప్రకాశం జిల్లా, కందుకూరు తాలూకా, తిర్లెర్లుమూడి గ్రామంలో—

1) సర్వేనెం 313/1 రు య 1-31 ట్లు మెట్ట. వాదిక్రయం: రు 2000-00, అమీనా క్రయం: రు 11790-00.

2) సర్వేనెం 325/5 రు 3.69 ట్లు మెట్ట. వాది క్రయం: రు 3000-00 లు. అమీనా క్రయం: రు 32,400-00 లు.

3) సర్వే నెం 334/4 రు 0-58 ట్లు మెట్ట. వాది క్రయం: రు 1000-00 లు. అమీనా క్రయం: రు 5220-00 లు.

4) సర్వేనెం 282/2 రు య 1-71 ట్లు మెట్ట. వాది క్రయం: రు 2500-00 లు. అమీనా క్రయం: — 15390-00 లు.

5) సర్వేనెం 282/3 రు య 0-79 ట్లు మెట్ట. వాది క్రయం. రు 1500-00 లు. అమీనా క్రయం: రు 7020-00 లు.

1 నుండి 5 అయిటములు కల్గు య 7-99 ట్లు మెట్ట (3.233 హెక్టార్లు)కు హద్దులు- [తూ] కె. శ్రీరాములు [ద] కె. కొండయ్య [ప] కె. కొండయ్య వగయిరా [ఉ] కె సుబ్బయ్య వగైరాల.

— కె. సత్యనారాయణ, వాది అడ్వకేటు.

రాజమండ్రి సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

O: S No: 9 of 77

M/s. Maganlal Manilal & Co, a Regd firm by its Partner- Sri Dilip Kumar Manilal. —Plaintiff,

and

1) Sri Venkatramana Timber Depot by its partner Sri P. Ramanaiah, 2) Sri P. Rama naiah, 3) Sri G. V. Rama naiah, Timber Merchants, Santhapeta, Nellore.

ఈ నెంబరు వాదికి ఈ నెంబరు ప్రతివాదులవల్ల రావలసిన ఖాతా బాకీ రూ 10151-27 లున్ను దర్మిలా వడ్డీ, కోర్టుఖర్చులు సహా రాబట్టుకొనుటకు వయి నెంబరు దావా దాఖలుచేసి యున్నారు. సదరు ప్రతివాదులకు నోటీసులు ఇవలు జరగనందున పేపరులో పబ్లికేషను వేయవలసినదని కోర్టువారు ఆర్డరు వేసినారు గనుక సదరు ప్రతివాదులు ఆక్షేపణ లున్నయెడల తే 16-6-77 దికి వాయిదా వేసియున్నారు. సదరు వాయిదాకు మీరు ఉదయం 11 గంటలకు పైకోర్టులోహాజరై చెప్పుకోవలసినదిగా యిదుమూలముగా తెలియచేయడమయినది. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు తీర్మానించబడును.

— గండికోట కామేశ్వరరావు, వాదితరపు అడ్వకేటు, రాజమండ్రి

పెండ్లిండ్లు

పెద్దాపురం పెండ్లి

తూర్పుగోదావరిజిల్లా పెద్దాపురంలో జరిగిన నెల్లూరు పెండ్లి యిది-

న్యాయమూర్తులనుగూర్చి ప్రశంసించడంకాని విమర్శించడంగాని రెండూ నిషేధం. మొదటిది కట్టడిక్కాని షేధం కాదేమోకాని, రెండవదానికి పూనుకుంటే మాత్రం సంపాదకుడు బోను ఎక్కక తప్పదు! అందువల్ల ఏవిశేషమూలేకుండా వార్తను వార్తగానే, సాదాగానేయిస్తాము.

నెల్లూరీయుడు, జిల్లాజడ్జి పదవికి స్వయంగ్రవిరమణచేసి, ప్రస్తుతం ఇండస్ట్రియల్ ట్రిబ్యూనల్ (హైదరాబాదు) ఛైర్మన్‌గా పనిచేస్తున్న శ్రీ కె. పి. నారాయణరావు తనపుత్రుడు, జిల్లాబోర్డు విద్యాశాఖాధికారిగా సుపరిచితుడైన స్వర్గీయ దక్షిణామూర్తినాయుడు మనుమడు; పండితపుత్రుడుకాకుండా తండ్రికి తగిన కొడుకు అయిన చిరంజీవి కె ఆర్. కె. శ్రీనివాసమూర్తికి ఎం. ఎస్సి (కుపల్ గూడలోని ఎ. పి. ఐ. ఐ. సి- అసిస్టెంటు డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరు); జిల్లామునసబుగా పనిచేసిన శ్రీ ఎస్. సుబ్బారావు కుమార్తె సౌభాగ్యవతి సరోజినీరాణి (బి. ఎ.)తో 28 తేదీ పరిణయం జరిగింది. దూరాభారం అయినందువల్ల నారాయణ గారి ఇద్దు ప్రాప్తాలేకుండాపోయింది!

సాయినాథుణ

నెల్లూరులో 'ఫీనిక్స్' చక్రవర్తి, సాయినాథ్ కంపెనీ యజమాని, పద్ధతిపరుడని వ్యక్తి శ్రీ పత్తినరసింహులు కుమారుడు, బాబు ఎంబ్రాయిడరు - రమేష్ బాబుకు; వి. ఆర్. కాలేజి లెక్చరరు శ్రీ ఎం. వి. రత్నం కుమార్తె భ్రమరాంబకు 28 తేదీ వుదయం పాండురంగ అన్నదాన సమాజంలో పెండ్లిజరిగింది. నరసింహులు స్నేహకోటి ఎక్కువగా కలిగినవాడు. అందువల్ల ఆహూతులు ఒక్కరూ తప్పిపోయినట్లులేదు. వచ్చిన ప్రతిఒక్కరిని పలకరించడంకాదు; ఆప్యాయతతో అందరిని మర్యాదచేసి ముచ్చటించడం నరసింహులుగారి ప్రత్యేకత!

కావలి ఎం. ఎల్. ఏ.

కావలి ఎం. ఎల్. ఎ. శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు నెల్లూరు తాలూకాతో వియ్యమందడమేకాదు, పెండ్లి నెల్లూరులో చేయడమేకాదు, సభలు సమావేశాలకు తప్ప శుభకార్యాలు ఎరుగని కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్‌బ్యాంకు భవనంలో వివాహంజరపడం విశేషం. నెల్లూరులో కళ్యాణ మందిరాలకు ఎంత కొరతగావుందో దీనిని బట్టి తెలుస్తుంది.

వరుడు-కొండపనాయుడుగారి రెండవ కుమారుడు సుధాకర్; వధువు-జగదేవిపేట, శ్రీ గడ్డూరు వెంకయ్యనాయుడు కుమార్తె అనూరాధ.

కొండావారి కళ్యాణం

మాజీ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, గిటాయిఠీ పరుడు, సాహితీబంధువు శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి తనయుడు శివకుమార రెడ్డి బి. ఎస్సీ., ఎల్‌ఎల్. బి. కి; కొత్త కోడూరు శ్రీ ఎస్. రామరాఘవరెడ్డి తనయ ప్రసన్నలక్ష్మి ఎం. ఎ. కి 1 తేదీ టవున్ హాలులో పాణిగ్రహణం జరిగింది.

హైదరాబాదు పెండ్లి

శ్రీ అత్తివరపు వెంకట దశరథరామ రెడ్డి స్వర్గీయ మోహనమ్మ ప్రేమఫలం శ్రీదేవికి; చిత్తూరుజిల్లా శ్రీ ఆర్. రామరెడ్డి కుమారుడు, విమానశాఖలో పనిచేస్తున్న శ్రీ ఆర్. ఎస్. రెడ్డికి ఎ. ఎం. ఐ, ఇ.కి 1 తేదీ హైదరాబాదులో ఆడంబరరహితంగా చక్కగా వివాహం జరిగింది.

హైదరాబాదులోనే

హైదరాబాదులోనే మరో పెండ్లి. వరుడు కొట్టకుండా తిట్టకుండా పిల్లలకి విద్యాబుద్ధులు నేర్పడంలోనే ఆదర్శోపాధ్యాయుడుగా కీర్తిగన్న రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ టి. రామనయ్య అన్న, సర్వోదయ కాలేజి మేనేజరు శ్రీ నరసయ్య కుమారుడు, సర్వోదయకాలేజి లెక్చరరు శ్రీ టి. వసంత కుమార్ ఎం. ఎస్. సి.,కి వధువు- జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాఖ అసిస్టెంటు సెక్రెటరి శ్రీ వై. రంగనాయకులు కుమార్తె వరలక్ష్మి.

1 తేదీ ఆంధ్ర యువతీభవనంలో జరిగిన ఈ వివాహానికి ఆర్థికమంత్రి శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డి ప్రత్యేకం విచ్చేసి, వధూవరులను ఆశీర్వదించారు.

మచిలీపట్నం మ్యారేజి

నెల్లూరు మిల్క్‌ప్రాజెక్టు మేనేజరుగా దాని అభివృద్ధికి ఎంతగానో కృషిచేసి, ప్రస్తుతం అనంతపూరులో పశుగణాభివృద్ధిశాఖ (ఫారమ్స్) అసిస్టెంటు డైరెక్టరుగావున్న కార్యోత్సాహి శ్రీ బి సుబ్బారావు కుమారుడు శ్రీ బి. జె. వి. శంకరరావు బి. ఎస్‌సి. బి. టి. డి కు; దిలకలపూడి-శ్రీ చలమలశెట్టి శారయ్య కుమార్తె గంగాభవాని బి. ఎ. కి 10 తేదీ మచిలీపట్నం పాండురంగస్వామి ఆలయంలో పరిణయం జరిగింది.

మునుకూరు పెండ్లి

పాతరోజుల పత్రికాప్రముఖుడు, స్వీయ విశ్వాసం కలిగి, వాటి విషయంలో రాజీలేని ముక్కుసూటి మనిషి, కాంగ్రెసునుండి జనతాకు మారిన ఖద్దరుధారి, మద్యశేరి మిత్రుడు శ్రీ మునుకూరు సుందరరామరెడ్డి కుమారుడు రవికుమార్ రెడ్డికి; గూడూరు తాలూకా సిద్దవరం శ్రీ దువ్వూరు వరదారెడ్డి కుమార్తె సుహాసినికి 1 తేదీ వధువుయింట వివాహం జరిగింది.

మామిడిపూడి వివాహం

మామిడిపూడి-శ్రీ పెమ్మారెడ్డి పిచ్చిరెడ్డి కుమారుడు, లా విద్యార్థి బాబురెడ్డి బి. ఎస్‌సి.కి గూడూరు తాలూకా సిద్ధవరం శ్రీ దువ్వూరు బా. కృష్ణారెడ్డి కుమార్తె విష్ణుప్రియకు 1 తేదీ వధువు యింట వివాహం జరిగింది.

తిరుపతి పెండ్లి

కోవూరుస్వస్థానం- నెల్లూరు వ్యాపారం అయిన శ్రీ కనుపూరు సుబ్బారెడ్డి కుమార్తె వెంకటపద్మావతికి; మొగల్లు జన్మస్థలం, పోట్లపూడి పెరిగిన స్థలం, ఒంగోలు వ్యాపారస్థానం అయిన శ్రీ పార్లపల్లి వెంకటరమణారెడ్డి కుమారుడు శ్రీనివాసులుకు 28తేదీతిరుపతికొండమీద వెంకటేశ్వరుని ఆశీర్వాదాలతో వివాహం జరిగింది.

నరసాపురం వివాహాలు

నెల్లూరు తాలూకా నరసాపురం సర్పంచ్ శ్రీ మన్నెమాల రాజగోపాలరెడ్డి కుమార్తె, కుమారులిరువురికి 1 తేదీ ఉదయం శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయంలో వివాహాలు వైభవంగా జరిగాయి.

అమ్మాయి పుష్పజ అదేగ్రామం- శ్రీ పిడూరు కోటారెడ్డి కుమారుడు పద్మాకర రెడ్డి; తన కుమారుడు వెంకురెడ్డికి కోటారెడ్డి కుమార్తె ప్రతిభ -అవీ ఆ రెండు జంటలు.

★

జిల్లావార్తలు

(9వపేజీ కొరవ)

కొండపనాయుడు, మాజీ సమితిరాజా శ్రీ కె. యానాదిరెడ్డి తదితరులు ప్రసంగించారు, డైరెక్టరాఫ్ ప్రొడక్షన్ శ్రీ ఎ. పూర్ణచంద్రరావు వందనాలు చెల్లించారు.

, ,

నెల్లూరు మిల్క్ ప్రాజెక్టు పరిధిని 12 వేల లీటర్ల నుండి 40 వేలకు పెంచబోతున్నారు. అందుగ్గా కట్టింపబోయే నూతనభవనానికి 1 తేదీ ఉదయం మన మంత్రి శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి శంకుస్థాపన చేశారు. తర్వాత జరిగిన సభకు శ్రీ సాగి మంత్రి అధ్యక్షించారు. శ్రీ పి. బి. రత్నం స్వాగతంలో- దీన్ని 40 నుండి 50 వేల దాకా పెంచే అవకాశంకూడా వుందని, దానికి తగ్గట్టుగానే భవనం, యంత్రాలు గింత్రాలు సమకూరుస్తున్నామని అన్నారు. జిల్లా కలెక్టరు శ్రీ సి. అర్జునరావు ఈ ప్రాజెక్టును లక్ష లీటర్లకు పెంచమని, వెంకటగిరిలో ఒక డెయిరీ ఫారమ్ పెడ్తే మూతు వెనకబడిన తాలూకాలకు ఉపయోగకరంగా వుంటుందని అన్నారు.

పాలు సరఫరా చేసేవారికి సరైన గిట్టుబాటయిన ధర యివ్వడం లేదని ఎమ్మెల్సీ శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి నిష్కర్షగాచెప్పారు. పశువుల మేతధరేమో పెరిగిపోయింది; ఒక్క బర్రెను పోషించడమే కష్టంగావుంది. పాలధర కొనుగోలు మాత్రం రు 1-40 పైసల్లోనే వుంది. ఎమ్మెల్యేలు శ్రీ ఒరేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య, శ్రీ పి. చెంచురామయ్య, శ్రీ పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి- అందరూ ఆ మాటే అన్నారు. శ్రీ ఆనం భక్తవత్సలరెడ్డి మిల్క్ ప్రాజెక్టుకు అనుబంధంగా మిల్క్ పౌడరు ప్రాజెక్టు, మిల్క్‌ఫుడ్ ప్రాజెక్టు వంటి పాలకర్మాగారాలను నెలకొల్పాలని; ఆ ప్రాజెక్టులకు అవసరమైతే ఎన్నిలక్షల లీటర్ల పాలైనా నెల్లూరు కోవూరు తాలూకాలు సరఫరా చెయ్యగలవని అన్నారు. మారుమూల గ్రామాలలో పాలసేకరణకు వ్యాన్ రాలేకపోవడం చిన్నరైతులకు అసౌకర్యంగా వుందని శ్రీ బస్వారెడ్డి శంకరయ్య చెప్పారు

పాల ఉత్పత్తిదార్లన తరపున శ్రీ బెజవాడ సుందరరామరెడ్డి సదీర్ఘ వినతిపత్రం చదివారు. అందులో లీటరు 2-30 రూపాయలు ధర యివ్వాలని కోరారు. మిశ్రమ పశుదాణా కృష్ణాజిల్లానుంచి రావడంవల్ల బస్తా రూ 45 లు అమ్ముతూందట అధర తగ్గించాలని, జిల్లాలో ఒకమిశ్రమ దాణా ఫ్యాక్టరీ నెలకొల్పాలని సూచించారు. జిల్లాలోని రెండు పాలశీతల కేంద్రాలవల్ల నాల్గుతాలూకాలకేలాభం కలుగుతూందని, మరో నాలుగైనన్నా స్థాపించి మిగతా తాలూకాలకుకూడా ఈ పాత్రికాముక సౌకర్యం అందజేయాలని కోరారు.

ఇన్ని మిల్క్‌ప్రాజెక్టుకు పాలుఅమ్మేవారి సమస్యలు, కొనుక్కొనేవారి ఇబ్బందులను 'విశాలాంధ్ర' విలేఖరి శ్రీ కె. వి. రమణయ్య చెప్పారు. మిల్క్ బూత్స్‌లో గడ్డదిపంతప్ప కరెంటేలేదని, పాలధర తగ్గాలని; బాటిల్స్ ప్రవేశపెట్టాలని, పాలిండ్లు (మరేదిటో అనుకోంటారేమో, పాలుఅమ్మే యిండ్లులని మా భావం)శాస్త్రబద్ధంగా వుండాలని కోరారు. ఇక పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధిసంస్థపక్షంగా డైరెక్టరు డా ఎ. పూర్ణచంద్రరావు అన్నిటికీఅన్ని జవాబులు చెప్పారు. రెండుమూడు లీటర్లిచ్చే బర్రెను పెట్టుకుంటే లాభంలేదని, పదులు ఇరవైల లీటర్లిచ్చే బర్రె నుకొంటేనే గిట్టుబాటవుతుందని అయనన్నారు. వాటి కెక్కడికి పోవాల్నో? బ్యాంకులిచ్చే రూ 400 ల అప్పుతో రెండులీటర్ల బర్రెలే రావడంలేదు; ఇక మ్మెరే బర్రెలు సామాన్యులకు అందుబాటవుతాయా?

పాలు అమ్మేవారికి, కొనేవారికిమధ్య ధరలో తేడా వీలైనంత తగ్గి చాల్చిందిగా శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డికోరారు;మిశ్రమదాణా ఫ్యాక్టరీ, పొడుపు ఫాక్టరీ వగైరాలు స్థాపించాలని సూచించారు.

వెంకటగిరిలో త్వరలో ఒక మిల్క్ ప్రాజెక్టు ఏర్పడబోతుందని మంత్రి శ్రీ సాగి రాజా ప్రకటించారు. ఫ్యాక్టరీల వాగ్దానం రాబట్టాలని ఆనం మంత్రి మరీ మరీ అడిగినా, రాజాగారు హాస్యోక్తులలో పరిపెట్టేరారు. పాలు ఎక్కువగాయిచ్చే పాడి పశువులకు బలహీనవర్గాలవారికి సబ్సిడీలు యివ్వనలచినట్లు చెప్పారు.

, , ,

మధ్యాహ్నంమిగటు పాల ఉత్పత్తిదార్ల సమావేశంలో మంత్రి మాట్లాడారు. బర్రెలు గొర్రెలు, కోళ్ళ గీళ్ళ ఫారాలు కలిగినవారందరూ తమ ఈతిబాధలను మంత్రికి చెప్పుకొన్నారు.

జిల్లాలో పశుపోషణను మరింత అభివృద్ధిచెయ్యడానికి 'మినీ ఇంటెన్సివ్ కాటిల్ డెవలప్‌మెంటు బ్లాకు'ను త్వరలో ఏర్పాటుచేయబోతున్నామని, దానికొక జాయింటు డైరెక్టరు అధిపతిగా వుంటాడని; సన్నకారు రైతులు వ్యవసాయ కూలీలకు సహాయపడే దుకు 80 లక్షల రూపాయలతో ఒక గొర్రెల పెంపకం కేంద్రాన్ని కూడా నెల్లూరులో స్థాపించబోతున్నామని రాజాగారన్నారు.

పశువులాస్పత్రిలో శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగినసభలో రాజాగారు జిల్లా పౌల్ట్రీ ఫెడరేషన్ను ప్రారంభించారు; జిల్లాలో రోజుకు 3 లక్షలగ్రుడ్లు పెట్టే 4 లక్షలా 70 వేల కోళ్ళతో 400 కోళ్ళఫారాలున్నందుకు ఫారమీయులను అభినందించారు. పశుపోషణశాఖ అడిషనల్ డైరెక్టరు డాక్టరు పి బావరెడ్డి గూడూరు, వెంకటగిరి, రాపూరు, ఉదయగిరిలో పశువులు గొర్రెల మార్కెటింగ్ యార్డులు నెలకొల్పనున్నట్లు జిల్లా అధికారులకు సూచించారు.

పశుపోషకుల తరఫున శ్రీ బెజవాడ సుందరరామరెడ్డి, శ్రీ బి ప్రభాకరరెడ్డి, కోళ్లఫారాల యజమానుల ప్రతినిధిగా శ్రీ డి. వి. రమణయ్య, గొర్రెలపోషకుల పక్షంగా శ్రీ సి. రామనయ్య వెటర్నరీ డాక్టర్ల తరఫున డాక్టరు ఎం. రాధాకృష్ణారెడ్డి మంత్రికి వినతులిచ్చారు.

గూడూరు ధర్మరాజాలయంలో కొత్త కళ్యాణ మంటపం

గూడూరు ధర్మరాజస్వామి ఆలయంలో నిర్మించబడిన కళ్యాణమంటపాన్ని గృహనిర్మాణమంత్రి శ్రీ పి. ధర్మారెడ్డి 25 తేదీ ప్రారంభించారు. ఈ కళ్యాణమంటపాన్ని లాయరు శ్రీ వాకాటి సుబ్బరామరెడ్డి తన తండ్రి స్వర్గీయ బలరామరెడ్డి జ్ఞాపకార్థం రు 6000 లు వెచ్చించి నిర్మించియిచ్చారు. శ్రీ సుబ్బరామరెడ్డి దేవస్థానం మేనేజిగ్ ట్రస్టీ.

సభను శాసనసభ్యుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి అధ్యక్షించి, శ్రీ సుబ్బరామరెడ్డిని అభినందించారు. కళ్యాణ మంటపానికి తక్కువబాడుగ నిర్ణయిస్తే పేదసాదలకు అందుబాటులో వుంటుందన్నారు. అసలు దేవాలయాల్లో పెళ్ళిళ్ళు చేసుకునే పేదలకు కళ్యాణమంటపాలు ఉచితంగా ఎందుకివ్వగూడదు?

కళ్యాణమంటపంలో గీతోపదేశ చిత్రపటాన్ని చక్కగా చిత్రీకరించిన శ్రీ మనుబోలు వరదారెడ్డిని కాశ్మీరశాలువతో మంత్రి సత్కరించారు.

కళ్యాణమంటపం ప్రక్కనే భోజనశాల నిర్మించడానికి ఎండోమెంట్సుశాఖ 'కామన్‌గుడ్ ఫండు' నుంచి డబ్బుయిస్తామని మంత్రి మాటయిచ్చారు. దేవాలయ పునరుద్ధరణకు తిరుపతి దేవస్థానంవారి సహాయం అందేట్లు కృషిచేస్తానన్నారు.

ఆలయం ఎదాలంపున్న ఖాళీస్థలంలో ఓపెన్ థియేటరు నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం డబ్బుయివ్వాలని శ్రీ ఆల్లారెడ్డి శ్యామసుందరరెడ్డి; స్థానిక సంస్థలకు త్వరలో ఎన్నికలు జరిపించాలని శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి అన్నారు. గూడూరు చరిత్ర, ధర్మరాజస్వామి ఆలయచరిత్రలను శ్రీ మునిపర్తి కొండమాచార్యులు వివరించారు. శ్రీ వాకాటి రమణారెడ్డి, శ్రీ పూడి వీరరామయ్య, మునిసిపల్ స్పెషలాఫీసరు శ్రీ జె. బూశన్న, శ్రీ బి. వి. భద్రయ్య వగైరాలుకూడా ప్రసంగించారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు శ్రీ సిహెచ్. కోటేశ్వరరావు వందనాలు చెల్లించారు.

, , ,

ఆదేరోజున కల్లూరులో గ్రామీణ పశుగణాభివృద్ధి కేంద్రాన్ని మంత్రి ధర్మారెడ్డి, ప్రారంభించారు; ఆ సభలో శ్రీ ఎ. సి. మాట్లాడుతూ-కల్లూరులో పాడిరక్షణ తయారీకేంద్రాన్ని నెలకొల్పబోతున్నారని తెలియజేశాడు. నాల్గువేల పశువులున్నచోట ఒక వెటర్నరీ యూనిట్‌ను ఏర్పరచబోతున్నట్లు పశుసంవర్ధకశాఖ అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు శ్రీ కె. వేణుగోపాలరావు చెప్పారు. శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డికూడా మాట్లాడారు.

ఇటీవల తుఫానుకు బాగా నష్టపోయిన తిన్నెలపూడిని మంత్రి చూచారు. ఇసుక మేటలు తొలగించడానికి బుల్‌డోజర్లు పంపించవలసిందిగా శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి కోరాడు.

గుండవోలులో గోడౌన్-కమ్-స్కూలు భవనమట!

రాపూరుతాలూకా గుండవోలు హరిజనకాలనీలో గోడౌన్-ఉరఫ్ స్కూలు భవనం కట్టించబోతున్నారట. 27 తేదీ రాష్ట్ర సహకార సంఘాల జాయింటు రిజిస్ట్రారు శ్రీ బి. వి. రామస్వామి పునాదిరాయి వేశారు. గోడౌన్-కమ్-స్కూలంటే అందులోనే గోడౌను, అక్కడే స్కూలు వుంటాయన్నమాట. ఆహా! ఏమి గతిపట్టిందండీ మన స్కూళ్ళకు! గుండవోలు సహకార సంయుక్త వ్యవసాయక్షేత్రానికి సంబంధించిన గోడౌనట అది.

—కొరవ 12 వ పేజీలో

సినిమా

(9 వ పేజీ కొరవ)

మామూలు స్టిల్ ఫోటోగ్రాఫర్ కాకుండా, కొంతవరకూ పబ్లిక్ ఫిగర్ కూడా. అందుకే ఏదోఒక చింతచేస్తుంటారు.

ఆయనకుమార్తె జయంతి బి.ఎస్‌సి. కి విష్ణువర్ధనరావు ఎం. టెక్. కు మద్రాసు పామ్‌గ్రోవ్ హోటల్లో ఏప్రిల్ 28తేదీ ఉదయం వివాహం జరిగింది. వివాహానికి అనేకమంది సినిమా ప్రముఖులు తరలివచ్చారు. సినీమేకరుల్లో చెప్పుకోదగ్గవారు మాజీ రాష్ట్రపతి గిరి, మాజీ చీఫ్ జస్టిస్ రాజమన్నార్. వీరిద్దరిలో గిరిగారికి ఆ వివాహ సందర్భంగా 'అగ్రతాంబూలం' దక్కావ సమర్పించాడు వైహి దసత్యం.

ఇది ప్రాచీన ఆచారం, సాంప్రదాయం. అగ్రతాంబూలానికి అర్హులెవరు అని పురాణాల్లో తగాదాలువచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి! అయితే యిక్కడ అట్లాంటివేం లేవులెండి.

✱

దర్గామిట్ట ప్రాంతానికి కనీస సౌకర్యాలు కావాలి!

(5 వ పేజీ తరువాయి)

వల్లనేమి, పరిశ్రమలకు ఆ ప్రాంతం కేంద్రం కావడం వల్లకూడా వేదాయపాళెం స్టేషన్ ప్రాధాన్యం ఎక్కువవుతుంది.

పొదలకూరు రోడ్డువైపుకూడా టవున్ అదేవిధంగా పెరిగిపోయింది. టవున్‌లోని తుఫాన్ బాధితులకు పొదలకూరురోడ్డుకు అటు ఇటు రెండు పెద్ద కాలనీలు నిర్మించడంతో, ఆ ప్రాంతంమరీ విస్తరించి పోయింది. ఆ రోడ్డులో మునిసిపల్ లిమిట్ ఎస్. పి. బంగళావరకే వుంది. ఇప్పుడు టవున్ అక్కడికి రెండుమూడు కిలోమీటర్లదాటి పెరిగిపోయింది. స్థలాల కొనుగోలు, గృహనిర్మాణం రాత్రింబవళ్ళు సాగుతున్నది. ఎవంతో రెండుమూడేళ్ళలో విస్తీర్ణంలో, జనాభాలో దర్గామిట్ట పొదలకూరురోడ్డు ప్రాంతం పాతటవున్ అంత కాబోతుంది. అనధికార అంచనా ప్రకారం యిప్పుడే ఈ ప్రాంతంలో 20, 30వేల జనాభా వుండవచ్చునంటారు. తుఫాన్ వర్యవసానంగా తరలించబడిన కుటుంబాలవారే ఆరేడువేలమంది వుంటారు. ఆటువంటప్పుడు ఆ ప్రాంతం అంతా కలిపితే ఇంకావైముప్పై వేలంతవరంలో ఎక్కువేమీ లేదనిపిస్తుంది.

టవునేమో పెరిగిపోతున్నదిగాని, దానికి తగిన కనీసావసరాలుమాత్రం లేవు. ఆ ప్రాంతాలు ప్రస్తుతం పంచాయితీలక్రింద వున్నాయి. అక్కడుండే జనాభామాత్రం టవున్‌కు సంబంధించినవారు. అంటే ప్రభుత్వోద్యోగులు, యితర ఉద్యోగులు, విద్యావంతులు, మధ్యతరగతివారన్నమాట. పిల్లపిల్లలకు చదువుకావాలి, నిత్యజీవితావసర వస్తువులు కావాలి, నీళ్లుకావాలి, లైటింగ్‌కావాలి, రవాణాసౌకర్యంకావాలి, ఇటువంటి కనీసవసతులు అన్నికావాలి ప్రస్తుతం యివేమీ లేవనే చెప్పవచ్చు. కస్తూరిదేవివిద్యాలయం దాటితే, వేదాయపాళెంవరకు హైస్కూలు లేదు. అక్కడి పిల్లలంతా చదువుకు టవున్‌కు రావాలి టవున్‌బస్సులు చాలనన్ని లేకపోవడమే కాదు, వున్నవీ అన్ని ట్రిప్పులూ సకాలంలో తిరగడం లేదంటున్నారు. రవాణా సౌకర్యం చాలా అసంతృప్తికరంగా, అసమగ్రంగావుంది. చాలినన్ని బస్సులున్నా యనుకున్నా, కాస్త పెద్దపిల్లలైతే అందులో స్కూళ్ళకు వచ్చిపోగలరుకాని, మూడవ ఫారంవరకున్న పసికందులకు అదెట్లా సాధ్యమవుతుంది? ఒంటిగా పిల్లలుపోతే వాళ్ళు తిరిగి వచ్చేవరకు తల్లిదండ్రుల మనసు ఎట్లావుంటుంది? ఈ ప్రాంతంలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు కావాలి; ప్రస్తుతం వెంటనే ఒక హైస్కూలు రావాలి.

కొళాయిల వసతిలేదు. ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేటు, త్రైసెల్సు - సిటి - గ్ మిల్లు ఫ్యాక్టరీలకుతప్ప, నీటి సరఫరా లేదు. ఇప్పుడు తుఫాన్ నగర్‌కు వేస్తున్నారు కాని, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా నివాస ప్రాంతాలుగా అభివృద్ధిచెందిన హాస్పిటల్ ప్రాంతానికికూడా నీటిసౌకర్యం లేదు. అక్కడ బావులుంటే, వేసవిలో నీళ్ళుంటవనే నమ్మకంలేదు. అభివృద్ధిచెందిన ఈ ప్రాంతానికంతా సమగ్రమైన నీటి సరఫరావథకం అమలుజరపాలి. ఈప్రాంతాల వారు వుప్పు పప్పుకుకూడా టవున్‌కు రాకతప్పడంలేదు. లేసు బియ్యానికికూడా రూపాయి చార్జిపెట్టుకొని రావలసిందే. అక్కడక్కడ ఒకటి రెండు దుకాణాలుంటే, మామూలు పల్లెటూళ్ళకంటే ధరలెక్కువ. చిన్నవుదాహరణ: టవున్‌లో ఫ్రీమార్కెట్ చక్కెరధర కిలో నాలుగు రూపాయలు; పెద్దాసుపత్రి ప్రాంతంలో ఆరురూపాయలు. దీనినిబట్టి తక్కిన నిత్యజీవితావసర వస్తువుల ధరలూ వూహించుకోవచ్చు. అన్నివస్తువులూ టవున్ ధరలకే లభించే మార్కెట్ కావాలి. అటువంటి మార్కెట్లు ప్రస్తుతానికి పొదలకూరు రోడ్డుప్రాంతంలో ఒకటి దర్గామిట్ట ప్రాంతంలో ఒకటి అవసరం. మునిసిపల్ లిమిట్స్ అవతల లైటింగు లేదు; తుఫాన్‌నగర్‌లోమాత్రం వుంది. అన్ని ప్రాంతాలకు లైటింగ్ సౌకర్యాన్ని కల్గించాలి. టవున్ బస్సులను పెంచాలి, వాటిని సరైనస్థితిలో వుంచాలి, చార్జీలూ తగ్గించాలి. ఆర్. టి. సి. వారు కొన్ని బస్సులను వేయగలిగితే ఎంతో బాగుంటుంది. అది జరిగేలోగా, టవున్‌బస్సు లేకాకుండా, ఆర్. టి. సి. లోటి ఆమార్గాన పోయే అన్ని బస్సులను నిర్ణీతప్రదేశాలలో ఆపి ఎక్కించుకొనే ఏర్పాటుచేయగలిగితే రవాణా యిబ్బంది చాలావరకు వైదొలగుతుంది. కలెక్టరుగారు కావాలనుకుంటే అదంత కష్టసాధ్యమైన పనికాదు

ఏమైనా ఈ ప్రాంతాలు టవున్‌లోని సౌకర్యాలను పొందాలంటే మునిసిపాలిటీలో చేరాలి. దానికి ప్రయత్నం వున్నట్టుంది. మామూలు పరిస్థితుల్లో అయితే ఎవరికీ అంతపట్టుదల వుండదుగాని, తుఫాన్ నగరవాసులపట్ల కలెక్టరుకువున్న ప్రత్యేక శ్రద్ధాసక్తులనుబట్టి, ఆ ప్రాంతాలను మునిసిపాలిటీలో కలిపేకృషి జరుగుతున్నది. ట్రంకురోడ్డు - పొదలకూరురోడ్డు మధ్యవున్న ప్రదేశం; పొదలకూరు రోడ్డుకు కుడివైపుగా, అంటే చెరువు లోపలిభాగంనుండి తుఫాన్ నగర్ వరకు వున్న ప్రాంతం మునిసిపాలిటీలో చేర్చడానికి ప్రతిపాదనలు పోయివున్నాయి. ఒకనెలలో ఈ ప్రాంతము తా మునిసిపల్ ఏరియా కావచ్చు అంటే ట్రంకురోడ్డువైపు జర్నలిస్టు కాలనీవరకు, పొదలకూరురోడ్డులో పోగాకు ఫ్యాక్టరీవరకు మునిసిపాలిటీలో చేరబోతున్నదన్నమాట. మునిసిపాలిటీలో చేరినతర్వాత ఆ ప్రాంతానికి ప్రత్యేకంగా ఒక రిజర్వాయరు నిర్మించి, నీటిసరఫరా సౌకర్యం కల్గిస్తారట. లైటింగు, రోడ్లు గిడ్లు వసతులుకూడా ఏర్పడతాయి. ఎవరైనా దాతలు ముందుకువస్తే ఒక హైస్కూలును నెలకొల్పటంకూడా కమిషనర్ శ్రీ నాగేశ్వరరావు సిద్ధంగావున్నారు. అంతవరకు సంతోషం.

కాని దర్గామిట్టలో ట్రంకురోడ్డుకు తూర్పువైపువున్న ప్రదేశాలేవీ మునిసిపాలిటీలో చేరబోవడంలేదు ప్రస్తుతం ఈ ప్రాంతమే ఎక్కువ అభివృద్ధి అయివుంది రైలురోడ్డు తూర్పునకూడా విస్తరించివుంది. ఇటువంటి ప్రాంతాన్ని చేర్చకుండడం అన్యాయమేకాదు, చేసేపని అసమగ్రంగాకూడా వుంటుంది. ఆ పంచాయతీలు ఆ ప్రాంతాన్ని మునిసిపాలిటీలో చేర్చుటకు తమ సమ్మతిని తెలపలేదని, వాటి తీర్మానాలు లేకుండా చేర్చడం చట్ట విరుద్ధమవుతుందని కమిషనర్ శ్రీ నాగేశ్వరరావు చెప్పారు. ఎన్నో కార్యాలకు ఆర్డినెన్సులు ప్రయోగిస్తుంటుంది ప్రభుత్వం; ఇటువంటి ప్రజోపయోగ కార్యానికి ఎందుకు ప్రకటించగూడదు?

ఈ ప్రాంతమేకాదు, హరనాథపురం, బాలాజీనగర్, ఏ. సి. నగరుకూడా మునిసిపాలిటీలో చేరవలసివుంది. బాలాజీనగర్ దుస్థితిచూస్తే, దాన్ని యింతవరకు మునిసిపాలిటీలో కలుపుకోకుండడం, ఆ నగరవాసులకు శాపవిముక్తి కల్గించకుండడం, పెద్దనేరమని మా అభిప్రాయం. అవేగాదు; మైపాడురోడ్డులో నాలుగోమైలువరకున్నప్రాంతం టవున్‌లో కలిసిపోయింది. టవున్‌కు, ఈ ప్రాంతానికి మధ్య ఒక్క అంగుళమైనా ఎడంలేదు. పైగా ఈప్రాంతం పారిశ్రామికకేంద్రంగా అభివృద్ధిచెందుతున్నది. దీనిని మునిసిపాలిటీలో చేర్చుకోవడం అవసరం. తమ ప్రాంతాలను మునిసిపాలిటీలో చేర్చడానికి ఆ పంచాయతీలు వొప్పుకోకుంటే, ప్రత్యేక శాసనంతోనైనా వాటిని చేర్చుకోవడం అవసరం.

ఏమైనా కొత్తగా మునిసిపాలిటీలోచేరవలసిన ప్రాంతాలు, చేరదగిన ప్రాంతాల విషయంలో సమగ్రమైన పథకం అవసరం. వీటి అభివృద్ధికి ప్రత్యేకంగా అధికార అనధికారులతోకూడిన ఒక కమిటీని నియమించి, పథకాలు రూపొందించి అమలు జరపడం అత్యంతవసరం. లేకుంటే కొత్తగా మునిసిపాలిటీలో చేర్చబడే ప్రాంతాలు బాలాజీనగర్‌వలె బీడుగా తయారవుతాయి!

దర్గామిట్ట ప్రాంతం విద్య, నీరు, లైటింగు, రవాణా, మార్కెట్ సౌకర్యాల విషయంలో కలెక్టరు, మునిసిపల్ కమిషనరు తక్షణం చర్యలు తీసుకోగలరని ఆశిస్తాము. తుఫాన్ నగరానికి వలె ప్రాధాన్యతను తక్కిన ప్రాంతాలకుకూడా యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

★

టెండరు నోటీసు

పడుగుపాడు గ్రామపంచాయతీకి 1977-78 సంవత్సరమునకు ఈ క్రింది ఐటములు సరఫరాచేయుటకు మరియు పనులు చేయుటకు ఎదురుగా చూపబడిన ధరావత్తు చెల్లించిన వారివద్దనుండి తే 19—5—77 దిని పగలు కాలము 3 గంటల లోపల ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారిచే సీలువేయబడిన టెండర్లు ఆహ్వానించబడుచున్నవి. ఇతర వివరములు పంచాయితీ ఆఫీసునందు పనిచేయు వేళలందు తెలుసుకొనవచ్చును.

నెం.	సప్లయి చేయవలసిన వస్తువుల వివరములు	ఎస్టిమేటు	ధరావత్తు
1)	పంచాయతీ చెత్తబండికి 2 టైర్లు 2 ట్యూబులు సప్లయిచేయుట-		రు 5
2)	పంచాయతీలోని బోరింగు హ్యాండ్ పంపులను పెకిలి షుమారు ఏబది అడుగుల లోపలనుండి నీరువచ్చునట్లు చేయుట-		రు 25
3)	నీటిసరఫరా పథకమునకు ఏర్పడే లీకులను బాగుచేయుంచి యిచ్చుట-		రు 5
4)	పంచాయతీ ఎద్దులకు కావలసిన ఉలవలు సప్లయిచేయుట- (500 కిలోలు)		రు 5
5)	పంచాయతీ ఎద్దులకు ఎండినటువంటి మొం గొలుకుల గెడ్డి సప్లయిచేయుట- (200 మోపులు)		రు 5
6)	పంచాయతీ ఎద్దులకు ఢపాలవారీగా తవుడు సప్లయి చేయుట-		రు 5
7)	నీటిసరఫరా పథకమునకు 4 మీ. సప్లయిచేయుట-		రు 5
8)	పంచాయతీ చెత్తబండికి ఇనుపషీట్లువేసి బాగుచేయుంచి రంగువేసి యిచ్చుట-		రు 5
9)	నైట్‌సాయిల్ బండ్లకు నాన్‌కండిషన్‌షీట్లు(డమ్ములు) సప్లయిచేయుట-		రు 5
10)	పబ్లిక్ హెల్తు సిబ్బందికి యూనిఫారము సప్లయి చేయుట-		రు 25
11)	పబ్లిక్ హెల్తుకు మందులు, డయాటినాల్, గమాక్సిన్ 50% ఫినాయిలు, బ్లీచింగు పౌడరు మొదలగునవి సరఫరాచేయుట-		రు 25
12)	విద్యుత్ వీధిదీపములకు కావలసిన ట్యూబు బల్బులు ట్యూబులైట్లు చౌకలు, స్టార్టర్లు, హోల్డర్లు వైర్లు మొదలగునవి దఫాలవారీగా సప్లయిచేయుట-		రు 25
13)	నెం 4 మరియు 5 కు పంపులు విడిభాగములు, పైపులు సరఫరాచేయుట-		రు 25
14)	స్టేషనరీ సామానులు సరఫరాచేయుట-		రు 25
15)	సున్నము సప్లయిచేయుట-		రు 10
16)	బక్కెట్లు పారలు, గడ్డపారలు సరఫరాచేయుట-		రు 20
17)	బావులకు గిలకలు, ఇనుప చెరికట్లు సప్లయిచేయుట-		రు 20
18)	మంచినీటి సరఫరా పథకమునకు జి. ఐ. పైపులు, సి. ఐ. పైపులు అవసరమైన స్పెషల్సు సప్లయి చేయుట-		రు 25
19)	పంచాయతీకి ఆరు (6) ఇనుపకుర్చీలు, ఒక గాద్రెజ్ ఆఫీసుకుర్చి సప్లయిచేయుట-		రు 25
(i)	ప్రస్తుతము వున్న పంచాయతీవారి ఎలిమెంటరీ పాఠశాల భవనమునకు అడిషనల్ రూము నిర్మించుట-	రు 13000	రు 650
(ii)	పంచాయతీ ఆఫీసులో చెత్తబండిని నిలుపుటకు షెడ్డు నిర్మించుట-	రు 1900	రు 95
(iii)	నీటిసరఫరాపథకము డిస్ట్రిబ్యూషన్‌లైనును ఎస్. టి. ఎస్. వరకు పొడిగించుట-	రు 2600	రు 130
(iv)	మామిడాల మురళీకృష్ణ యింటివద్ద క్రాస్ లిమిట్ వరకు రోడ్డువేయుట-	రు 3800	రు 190

పి. సుబ్బారెడ్డి బి. ఎ.
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్
పడుగుపాడు గ్రామపంచాయతీ.

నాటకచేరి

(5వ పేజీ తరువాయి)

రించుకోవడం అనూచానంగా జరుగుతూంది. ఆలనాడు బళ్ళారిరాఘవ వేసినా, గోవిందరాజుల సుబ్బారావు వేసినా, ఇటీవల కె. వెంకటేశ్వరరావు ప్రదర్శించినా, మరొకరు యింకొకరు వేసినా 'కన్యాశుల్కా'న్ని తమ అభీష్టం మేరకు ఎడిట్ చేసుకొంటూనే వున్నారు. అది అనివార్యం కూడా. ఎవరెన్ని విధాల కత్తిరింపులువేసినా అందులోనిజీవం చావకపోవడమే 'కన్యాశుల్కం' విశిష్టత. పెద్దుపత్కొన్న పదేళ్ళక్రితం కావలి 'జవహర్ భారతి'లో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నటబృందంతో కె. వెంకటేశ్వరరావు ప్రదర్శించిన 'కన్యాశుల్కం' చూడాడీ కాలమిస్తు. అది కె. వి. గోపాలస్వామిగారు ఎడిట్ చేసియిచ్చిన నాటకం అని అప్పుడెవరో అన్నారు. ఎవరు ఎడిట్ చేసినా, ఈ కాలమిస్టు ఎరిగినంతలో అది అత్యుత్తమంగా ఉంది. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీవారు 'కన్యాశుల్కం' నాటకాన్ని ప్రదర్శన యోగ్యంగా ప్రచురించాలనే తలంపు కల్గినట్లుంటే, ఆ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంవారి కుదింపు కూర్పునే ప్రచురించివుండాల్సింది. ఎందువల్లనంటే, ఈనాడు తెలుగు దేశంలో ఎవరు 'కన్యాశుల్కం' వేసినా ఆకత్తిరింపులనే అనుసరిస్తున్నారు.

పోతే, బందా కనకలింగేశ్వరరావుగారు ఎడిట్‌చేసిన 'కన్యాశుల్కం' ఒకటి— కళ్ళారాచూడలేదుగానీ— ఇటీవల రేడియోలోవినే మహాభాగ్యం కల్గింది. ఎడిటింగునరే సుందర మదనష్టంగా వుంది; అంతటితో పోనివ్వకుండా నాటకానికి కొన్ని పడీకడీకట్టి శుద్ధిచెయ్యబోయారు బందావారు. 'నిన్ను ఉంచుకోడానికి అంతా నిశ్చయం చేసేశాను...' అన్నరామప్పంతులు మాటల్లోంది 'ఉంచుకోడం' యాకుగా కనిపించిందిపాపం; దాన్ని తొలగించి 'చేరదీయడానికి' అని పవిత్రీకరించారు. 'వెధవముండకు పాతివ్రత్యం అన్నమాట యీనాటికి విన్నాను' అన్న మధురవాణి పలుకుల్లోంచి 'వెధవముండ' ను డ్రాప్‌చేసి 'పూటకూళ్ళమ్మ' ను వేయించారు. 'అన్నా! యీ లంజను యన్నడూ నమ్మకండి' అన్న గిరీశం హితోక్తిలోంచి 'లంజ'ను బర్తరఫ్ చేసి 'సాని'ని తగిలించారు. ఇట్లా వెర్రితలలు వేసింది బందావారి కుదింపు.

-తరువాయి 12వపేజీలో

మాటకచేరి

(రెవపేజీ తరువాయి)

ఆ తర్వాత చెప్పాల్సివస్తుందేమోనంటే, నార్ల వారి కూర్పులో ఆ ల్లాంటి చాదస్త్రాలతో కనబడవు-నీ, కత్తిరింపులు ఆ కే లొత్తగా అంటకత్తిరించేసి, ప్రదర్శించడాని క్కాదుగదా, కనీసం చదువుకోడానికికూడా పనికిరానట్టు తయారుచేశారు!

తన కుదింపు తర్వాత నాటకం ఇదివరకటికన్నా సగానికి తగ్గిపోయిందని, పాత్రల సంఖ్య మూడింట రెండు వంతులు తగ్గిందని నార్ల 'పీఠిక'లో రాశారు. ఏతత్ కుదింపు జరిగిన తీరు యిది—

ప్రథమాంకం తుట్టతుదినుంచి పారేశారు. దాంతో విజయనగరంలో గిరీశం, వెంకటేశం మధ్య సంభాషణకూడా ఎగిరిపోయిందన్నమాట. మధురవాణి యింట్లో రామప్పంతులు గిరీశం, పూటకూళ్ళమ్మ దీపుకట్ల సరసంకూడా అయిపులేకుండా పోయింది. పోగా కృష్ణరాయపురంలో అగ్నిహోత్రావధానులు యింట్లో దృశ్యంతో నాటకం ప్రారంభమవుతుంది

తర్వాత కరటకశాస్త్రి తన శిష్యుణ్ణి ఆడపిల్లవేషానికి ఒప్పించే దృశ్యంలో కొంతకత్తిరింపు అయిపోయి,మిగతాభాగం మొదటి దృశ్యంలో కలిసిపోతుంది. దాని తర్వాత మధురవాణి, రామప్పంతులు దృశ్యం; కరటకశాస్త్రి శిష్యుణ్ణి తీసుకొచ్చి రామప్పంతులుకు అప్పగించడం, దాంతో ద్వితీయాంకం పూర్తికాకరే.

తృతీయాంకం గిరీశంగారి 'కా మ ని విరిశరముల బారి'తో మొదలయ్యి, బుచ్చమ్మ వెంకటేశం ప్రవేశం, 'నీయ పనేంటి గిరీశం చాన్సు, అగ్నిహోత్రావధానుల్లో కొంచెము [illegible] ప్రాయి. తర్వాత ఒక్కప్పుడు ఒక్క దూకుడుకి, బుచ్చమ్మతో గిరీశంగారికి శ్రీమేడిన్ గుసీసులో వచ్చారు. దానిముందు 'హెవన్లో నేషనల్ కాంగ్రెసు' లేవదీసే దృశ్యాన్ని ఎత్తేశారు.

చతుర్థాంకం మళ్ళీ అసలు నాటకం లోని చతుర్థాంకమే-'లొట్టిపిట్ట' సన్నివేశం. పంచమాంకంలో లుబ్ధావధాన్లుకు శిష్యుడితో పెళ్ళి అయిపోయినతర్వాత రామప్పంతులు వచ్చి రాంభాంబోడ్చడం, లుబ్ధావధాన్లుగారి రామ నామతారకం, కంటె తెమ్మని రామప్పంతులు పీకలమీద కూర్చోవటం-ఇవన్నీ ఉన్నాయి. అక్కడితో నాటకానికి ముగింపుకూడా. లుబ్ధావధాన్లు యింట్లోకి అగ్నిహోత్రావధాన్లు ప్రవేశపెట్టి, ఆ నాటకంలో షష్టాంకంలోని కొన్ని సన్నివేశాల నిండులో చొప్పించి, చెరువుగట్టు తోట పీరుసా అక్కడే జరిపించి, బుచ్చమ్మను గిరీశం లేవదీసుకపోయిన సంగతి అగ్నిహోత్రావధాన్లు వగైరాలకు తెలియడంతో నాటకం సమాప్తమవుతుంది.

ఈ కుదింపును సమర్థించుకుంటూ నార్లవారు తాను 'పిచ్చిగా' కత్తిరింపులు చేశానని కొందరు నిందించవచ్చునని, అయితే తన 'పిచ్చి'లో ఒకక్రమం, పద్ధతి వున్నాయని చెప్పుకొన్నారు. అదెలాగంటారూ– "శ్రీ గురజాడ" సృష్టించిన పాత్రలు ఆయన్ని ప్రక్కకు నెట్టి నాటకాన్ని తామే నడిపించుకపోయాయట! అందువల్ల ఆయనలో నిస్పృహ కలిగివుండవచ్చునట, ఆ నిస్పృహ "డామిట్! కథ అడ్డం తిరిగింది!" అనే చివరి పలుకుల్లో స్పష్టంగా గోచరిస్తున్నట్టు అనుకోవచ్చునేమోనట!

గిరీశంవంటి బ్రాహ్మడు- కె. వి. రమణారెడ్డిగారి మాటల్లో చెప్పాలంటే 'పొలిటీషన్ కాగోరి, కాజాలక, బద్మాష్ అయి తృప్తి పడ్డ'వాడు పలికిన మాటలను గురజాడకు అంటగట్టడం... అది నార్లవారి 'శ్రీగురజాడ' మీదవున్న భక్తి నిదర్శనమేమో! గిరీశంవంటి దద్దమ్మ 'కథ అడ్డం తిరిగింద'ని వాపోయాడంటే, నిజానికి మనకు కథ సాఫీగా సాగిపోయిందన్నమాట; సుఖాంతమయిందన్నమాట.

"కన్యాశుల్కం రచనకు శ్రీ గురజాడ ఉద్యమించింది కన్యాశుల్క దురాచార ఖండనకోసం. కాని, ఆ లక్ష్యం నాటకానికి ఆయన వ్రాసిన ఇంగ్లీషు పీఠికనుబట్టి ఏమంతదూరంవెళ్ళలేదు. నాటకం రెండవ సగంలో మధురవాణి కంటెతో కరటకశాస్త్రి శిష్యుడు మాయంకావడం, లుబ్ధావధానుల బాటకం బూనిలేకులో చిక్కు కొనడం, ఈ రెండు సంఘటనల తెచ్చిన మెలికలను విప్పడానికి సౌజన్యరావు పంతులు యత్నించడం - అది మాత్రమే ప్రాధాన్యం వహిస్తున్నాయి. నేను చేసిన కుదింపులో నాటకంలోని ఈ రెండవ సగం పూర్తిగా యెగిరిపోయింది. ఇందువల్ల కన్యాశుల్క దురాచారఖండనతో నాటకం సమాప్తి చెందుతుంది" అన్నారు నార్ల 'పీఠిక'లో.

నార్లవారి దృష్టి కేవలం దురాచార ఖండనపైన్నే వుంది కాబట్టి యిట్లా కత్తిరించారు. గురజాడదృష్టి దురాచారఖండనతోపాటు నాటక కౌచిత్యంమీద, పాత్రల నిండుదనంమీదకూడా వుంది కాబట్టి నాటకాన్ని పొడిగించారు. నార్ల కత్తిరింపువల్ల కాని నష్టపోయింది మధురవాణి. ఆ పాత్రలోని పరిపూర్ణత, ఔన్నత్యం, మానవత్వం-అన్నిటినీ నార్లవారు ఉత్తరించేశారు. ఎమెస్కోవారి 'కన్యాశుల్కం' ప్రచురణకు రమణారెడ్డి రాసిన పీఠికలో మధురవాణిని "ప్రధానపాత్రల కన్నా ఎక్కి హృదయవిద్యతో వైద్యంచేసి శల్యాలు తొలగించి, మనస్తాపాలతీర్చి నాటకానికంతకూ గుండె వట్టు అయిపోయింది. మధురవాణిలేకుంటే కళింగ రాజ్యానికి ఏమోగాని కన్యాశుల్క నాటకానికిమాత్రం జీవమూ జవమూ వన్నెవాసనా లోపించి వుండేది. మామూలుగా కథ మందంగా సాగుతున్నప్పుడు పాదా సానిగానే కనిపించి దల్లా అక్కర కలిగినప్పుడు దేవతలా కారుణ్యాన్ని, సానుభూతినీ పరోపకార పరాయణతనూ ఉదాత్తతనూచూపి, 'అడ్వైజ్' అయిన సౌజన్యరావు మంచు పట్టనుకూడా నడిపించేసి ఆదర్శాన్ని కొండ కొనలనుంచి దించి, వాస్తవజీవితపు దీపాల కోణాలనుకూడా చూపెట్టి సంస్కర్తలకే సంస్కర్తగా పరిణమించింది" అన్నారు. ఆ మధురవాణి నార్లవారి కుదింపు కూర్పులో లేదు సరికదా కేవలం ఒక పాదా సానిగానే కనబడ్తుంది.

బుచ్చమ్మ లేచిపోవటంతో అగ్నిహోత్రావధానులు, పెళ్ళి జరక్కపోగా తన్నులు కాపులు తగిలి లుబ్ధావధాన్లు, కంటెపోవడంతో రామప్పంతులు-ఇట్లా ముగ్గురు "బ్రాహ్మలకూ మూడుంధాల తగులాస్తి జరగడంతో కన్యాశుల్క దురాచార ఖండన, పరోక్షంగానే కావచ్చుగాని, ఎంతో బాంగాలేదా?" అంటారు నార్ల. సరే, బాగానేవుంది. మరి వీరందర్నీ మించిన, మించిన బ్రాహ్మడు గిరీశం వున్నాడే! వాడిమాటేమిటి?

దానికి నార్లవారిచ్చేసమాధానం అతడు బుచ్చమ్మను "పెళ్ళిచేసుకొని, దక్కగా యేలుకొన్నాడని" అట్లా జరగవచ్చునన దానికి నార్ల కొన్ని ఆధారాలు చూపుతున్నారు. బుచ్చమ్మను చూస్తూనే గిరీశం "అయామ్ డెడ్ ఫుల్లీ యిన్ లవ్ విత్ హర్" అంటాడన్నది ఒక ఆధారం. గిరీశం వంటి దుర్మార్గుడు దగుల్బాజీ పూటకూళ్ళమ్మను చూడినప్పుడుకూడా ఆ మాటే అనివుండడనిఎగ్యారంటీ ఏమిటి? "ఇన్నాళ్ళు మధురవాణి వల్లోపడి యెలాగు యూస్ని అయిపోయినానో నాకు నామట్టుకే ఆశ్చర్యంగా వుంది" అని అనడంకూడా గిరీశంలో గణనీయమైన మార్పు నిదర్శనంగా నార్ల పేర్కొన్నారు. బుచ్చమ్మ తర్వాత ఏ అద్వర్మో, లేక మరో యంగ్ విడోనో కలిపించినా గిరీశం ఆమాటే అంటాడు. అంతటివాడు కాదని నార్ల ఎట్లా అనుకొన్నారు? బుచ్చమ్మను చూచి "దీనిని చెరగొట్టడానికి ప్రయత్నం చెయ్యకూడదు. చేసినా సాగేదికాదు కనుక కొత్తదారి. కొంత న్యాయమైన దారి త్రొక్కాలి" అంటాడు గనుక, అదొకఆధారంగా తీసుకొన్నారు నార్ల. కాని ఈ మాటల్లో, బుచ్చమ్మను చెరగొట్టాలనే ఉద్దేశం గిరీశానికి వుందని, అయితే అది సాగేదికాదు గనుక వేరేదారి త్రొక్కాలను కొన్నాడని స్పష్టమవుతూంది. కనుక బుచ్చమ్మను ఏ సత్రానికో హోటలుకో చేర్చక, వితంతుశరణాలయానికి చేర్చాడు కాబట్టి, "బుచ్చమ్మపట్ల ప్రేమ అతని ప్రవృత్తిలో నిజంగానే పెద్దమార్పు తెచ్చిందని ఎందుకు అనుకోరాదు?" అంటారు నార్ల. అహో! అగ్నిహోత్రావధాన్లనీ, బుచ్చమ్మనీ, వెంకటేశాన్ని వగైరాలనేకాక కడకు నార్లవారిని కూడా దక్కగా బుట్టలో వేసిన గిరీశంగారి ప్రతిభకు చేతులెత్తి నమస్కరించాల్సిందే!

ఈ కత్తిరింపుకు ఒక క్రమం, ఒక పద్ధతివున్న 'పిచ్చి' గా నార్ల చెప్పుకున్నారు! కాని అది సరికాదేమోనని పిస్తూంది. అందులోనూ కొన్ని పొరపాట్లు జరిగాయి. ఒక పొరపాటు నార్లగారే పేర్కొన్నారు - నాటకం చివర 'పెళ్ళి అయి పది పుడియలైంటి' అని వుండవలసింది; 'పదిరోజులైంది'అని పడింది సరే, అది పోనివ్వండి.

మొదటి దృశ్యంలో గిరీశం వెంకటేశంతోకలిసి అగ్నిహోత్రావధాన్లు ఇంటికి వచ్చినప్పుడు 'బండి వాడు సామాను దించును' అని బ్రాకెట్లోవుంది. దాన్ని కత్తిరించకుండావుంచేశారు. పాత్రలసంఖ్య తగ్గించాలనుకొన్న నార్ల ఈ అనవసర పాత్రనెందుకు ఉంచినట్లు? అట్లాగే ఆదే సన్నివేశంలో కరటకశాస్త్రితోపాటు శిష్యుడుకూడా వుంటాడు. కాని వాడికి ఒక్కమాటాలేదు; వాడి ప్రమేయమూలేదు. వాడు ఎవరైందీ ఆ దృశ్యంలో పరిచయం చేయబడలేదు. ఒకపాత్ర రంగస్థలంమీదికి రాగానే దాన్ని ప్రేక్షకులకు ఏదో విధంగా పరిచయం చెయ్యాలి. పైగా అనవసర పాత్రలను రంగస్థలంమీదికి తీసుకరాకూడదుగూడా! శిష్యుడు ఎవరైందీ ప్రేక్షకులకు తెలవకుండా, వాడితో ఏ అవసరమూ లేకుండా, వాణ్ణి ఆ దృశ్యంలో వుంచడం అనుచితం.

అసలు నాటకంలోని మరోతప్పును శ్రీశ్రీ ఎత్తిచూపారు. "రామప్పంతులు యింట్లో మధురవాణి మొదటిసారి చూసినప్పుడు కరటకశాస్త్రి ఆశ్చర్యపడతాడు. కాని కొంత సంభాషణ జరిగిన తర్వాత "మధురవాణీ! దేవుడు నిన్ను నాకు చూపించాడు. పంతులులేని సమయం చూసుకొని వచ్చాను" అంటాడు. అంటే పంతులు లేకుండా వున్నప్పుడు మధురవాణితో మాట్లాడాలని ఆ వచ్చే కరటకశాస్త్రి ఆలోచించి ఉన్నాడన్న మాట. అప్పుడు మొదటి ఆశ్చర్యానికి అర్థంలేదు" అని శ్రీశ్రీ. నార్లవారు దీన్ని కత్తిరించి వుండాల్సింది; కాని వారు అలాగే యథాగా వుంచేశారు.

మొత్తమ్మీద కేవలం ప్రదర్శనానికే కాక, పఠనానికికూడా ఉపయోగించకుండా 'కన్యాశుల్కా'న్ని కుదించి, దానికి తిరిగి చేకూర్చాలని నార్ల చేసిన ప్రయత్నం అయ్యవార్ని చెయ్యబోతే కోతిగా తయారైనట్టుంది. ఆ నాడు 1897 నాటి మొట్టమొదటి 'కన్యాశుల్క' నాటకాన్ని ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రోద్బలం వల్ల గురజాడ అప్పారావు పెద్ది సమగ్రరూపం కల్పించి తీసేసి వామనట్టి త్రివిక్రముడుగాచేశారు; ఈనాడు కె. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగార్ 'గట్టిగా కోరినమీదట' నార్ల వెంకటేశ్వరరావు ఆ త్రివిక్రముణ్ణి మళ్ళీ వామనుడుగా కుదించారు వారెవా పాల్ మై కంఠిమేరా! ★

జిల్లావార్తలు

(10వ పేజీ తరువాయి)

ఆ సభను రాష్ట్ర మార్కెటింగ్ సమితి రాజా శ్రీ ఎ. ఆదినారాయణరెడ్డి అధ్యక్షించారు. సన్నకారు రైతుల అభివృద్ధి సంస్థ ప్రాజెక్టు ఆఫీసరు శ్రీ టి. వి. సోమేశ్వరశర్మ మాట్లాడుతూ, పోయిన సంవత్సరం జిల్లాలో కోటి 80 వేలు ఖర్చుచేసి, 15 [వేల] ఎకరాల్లో 350 పథకాలు ప్రారంభించామని, ప్రస్తుతం మరొక 15 వేల ఎకరాల్లో కొత్తస్కీములు ప్రారంభిస్తున్నామని అన్నారు.

సహకారసంఘాల జిల్లా రిజిస్ట్రార్ శ్రీ ఎ. కృష్ణమూర్తి కూడా ప్రసంగించారు. డి. సి. ఓ. శ్రీ ఎమ్. నరసింహారెడ్డి స్వాగతించారు. ★

ఈవారం విశేషాలు

(2వ పేజీ తరువాయి)

జనతామంత్రివర్గం హాయిగా ఒకగట్టు[illegible] చిదిద్దింది

జెట్టీ సంతకం చేయడు కే రాజ్యాంగ పరంగా ఏదో జరిగివుండేదో ఏమో గాని, జనతా భాగస్వామ్య పార్టీలవారు మాత్రం రాష్ట్రపతి భవనంమీదకు జనాన్ని నడిపి జెట్టీతో దౌర్జన్యంగా సంతకం పెట్టించుకున్నారేమోననిపించింది. సోషలిస్టుపార్టీ సమావేశంలో జరిగిన ఉపన్యాసాలలో చూస్తే ఆ విధంగానే వున్నది.

ఏమైనా వ్యక్తిత్వం, అధికారంలేని రాష్ట్రపతిపదవి, అంతరాత్మను చంపుకొని సంసిద్ధపడిన శ్రీ జెట్టి వెల్తీస్తారు. మన దేశంలో రాష్ట్రపతిపదవి కేవలం అలంకారప్రాయమైనది; రాష్ట్రపతి అనేవాడు ఏ గారు పంజరంలోని చిలుక అయ్యాడు! ఈ సంఘటన జరిగి వుండకూడదు; ఎప్పుడైనా యిటువంటి పదవి ఎందుకు - ఇంకా, వివాదాలకు తప్ప?

అఖిల భారత కాంగ్రెసు సమావేశం 5తేది ఢిల్లీలో ప్రారంభమవుతున్నది. అధ్యక్ష ఎన్నిక జరగాలి. అధికారం పోయినా సంస్థయినా సమైక్యంగా నిలుస్తుందా, లేక మరి చిన్నాభిన్నమై పోతుందా అనేది తేల్చే సమావేశంయిది. ★

నెల్లూరుజిల్లా కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటి లిమిటెడ్, నెల్లూరు.

విక్రయం మరియు లీజు టెండరు నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీకి సంబంధించిన ఈ దిగువ కనపరచినవాటి కొనుగోలుకు, లీజుకు సీల్డుటెండర్లు ఒక్కొక్కదానికి వేరువేరుగా 12-5-77 తేది ఉదయం 11 గంటలలోపల బిజినెస్ మేనేజరువారికి చేరునట్లుగా వాంఛగోరుచున్నాము.

1) సూళ్ళూరుపేటకు ఉత్తరమున జి. యన్. టి. రోడ్డునకు అనుకొని వున్న య 2-15 ట్లు, స్థలము, అందులోని 5535 చ. అ. కట్టుబడిగల ఆస్బెస్టాస్ షీటు గిడ్డంగి (విక్రయమునకు)

2) గూడూరులోని యస్. ఆర్. ఏ. టాకీసునకు ఎదురుగనున్న 14358 చ. అ. స్థలము. అందులోని 4361 చ. అ. కట్టుబడిగల బిల్డింగులు (విక్రయమునకు)

3) కోవూరు తాలూకా, కొడవలూరు గ్రామముగల రాజుపాళెం-కొడవలూరురోడ్డుప్రక్కనగల 0-97 ట్లు స్థలము అందులోని 2000 చ. అ. కట్టుబడిగల జింకురేకు గిడ్డంగి, మరియు రెండు రూములు (బిల్డింగులు) (విక్రయమునకు)

4) Standard 20 Van (Diesel) A. P. N. 9032 (1976 Model) Seating Capacity:12 (విక్రయమునకు).

5) నెల్లూరు టవుణనవాబుపేటలోని సొసైటీరైసుమిల్లు (Modernised) (లీజునకు తీసుకొనుటకు)

షరతులు వివరములు బిజినెస్ మేనేజరువారినుండి సంపూర్ణ వివరము [illegible] సమయ మందు పొందవచ్చును పై అయితే ముందుగా సంపూర్ణ బిజినెస్ మేనేజరుగారితో సంప్రదించి నిర్ణయించుకోవలె తేదిన తనిఖీ చేసుకొనవచ్చును.

పి. సుధాకరరావు,
బిజినెస్ మేనేజరు.

100 రు॥లకే సువేగా మోపెడ్

ఆటో సైకిలు

సువేగామోపెడ్ నెలసరివాయిదా పథకము

ప్రతినెలా లక్కీ "డ్రా" జరుగును.

ఇంకాఎన్నో యితర బహుమతులు

అడ్వాన్సుపై ముందుగా సువేగామోపెడ్లు యివ్వబడును.

-:వివరములకు:-

శ్రీ లక్ష్మీ వెంకటేశ్వర ఆటోమోబైల్స్

దర్గామిట్ట పోస్టాఫీసుఎదుట - ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

నెల్లూరు, కావలి, గూడూరు, నాయుడుపేట, సూళ్ళూరుపేట, కాళహస్తి, వెంకటగిరిలలో కమీషనుపై ఏజెంట్లు కావలెను.

Edited, Printed & Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore. (A. P.)